WÓJT GMINY BOLESZKOWICE

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY BOLESZKOWICE

TEKST STUDIUM

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/128/05
Rady Gminy Boleszkowice
z dnia 31 marca 2005 r.

Boleszkowice, marzec 2005 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE **3**
1. Podstawa formalno - prawna opracowania 3
2. Cele Studium 3
3. Zakres opracowania 4
4. Materiały wyjściowe 4

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY **6**
1. Przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony - charakterystyka obszaru gminy i powiązania zewnętrzne. 6
1.1. Położenie, powierzchnia i gęstość zaludnienia. 6
1.2. Główne funkcje gminy. 6
1.3. Powiązania przestrzenno - gospodarcze i społeczne. 6
1.4. Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji. 7
1.5. Stan zagospodarowania terenu – główne elementy zagospodarowania terenu i sposób jego użytkowania. 8
1.6. Stan prawny gruntów. 9
2. Warunki i jakość życia mieszkańców - infrastruktura społeczna, sieć osadnicza i obsługa ludności. 9
2.1. Zaludnienie. 9
2.2. Prognozy demograficzne. 10
2.3. Zatrudnienie, zasoby siły roboczej. 11
2.4. Warunki mieszkaniowe. 13
2.5. Sieć osadnicza i obsługa ludności. 13
2.6. Potrzeby w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców. 14
3. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia – zagrożenie powodziowe. 14
4. Stan środowiska, wymogi jego ochrony, ochrony przyrody, stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych. 15
4.1. Środowisko przyrodnicze - ogólna charakterystyka, powiązania z otoczeniem. 15
4.2. Warunki klimatyczne i atmosfera. 18
4.3. Szata roślinna. 20
4.4. Zadrzewienia poza lasami. 20
4.5. Tereny zieleni. 21
4.6. Świat zwierzęcy – strefy faunistyczne. 24
4.7. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej. 25
4.8. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej. 27
4.9. Wielkość i jakość zasobów wodnych – wody powierzchniowe. 30
4.10. Stan środowiska i jego zagrożenia. 33
4.11. Wymogi ochrony środowiska przyrodniczego w gminie Boleszkowice. 38
5. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych. 42
6. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobraz kulturowy. 43
6.1. Waloryzacja elementów krajobrazu historyczno - kulturowego. 44
6.2. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych. 51
7. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych oraz zasobów wód podziemnych. 53
7.1. Kopaliny energetyczne. 53
7.2. Kopaliny skalne-okruchowe. 53
7.3. Torfy. 55
7.4. Zasoby wód podziemnych - geomorfologia, warunki hydrogeologiczne. 55
8. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. 56
9. Stan systemów infrastruktury technicznej i komunikacji. 57
9.1. Zaopatrzenie w wodę. 57
9.2. Odprowadzenie ścieków. 57

9.3. Gospodarka odpadami. 58
9.4. Elektroenergetyka. 58
9.5. Zaopatrzenie w gaz. 59
9.6. Zaopatrzenie w ciepło. 59
9.7. Telekomunikacja. 60
9.8. Komunikacja. 60
10. Zadania służące realizacji ponad lokalnych celów publicznych - wg ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego. 61

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY **62**
1. W zakresie ochrony środowiska. 62
1.1. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną. 62
1.2. Obszary proponowane do ochrony w ramach ustaleń planistycznych. 66
1.3. Wody powierzchniowe – sposób gospodarowania, regulacja stosunków wodnych, kierunki i wytyczne. 68
1.4. Wody podziemne - sposób gospodarowania, kierunki i wytyczne 70
2. W zakresie obszarów i obiektów zabytkowych oraz zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i krajobrazu kulturowego. 70
2.1. Strefy ochrony konserwatorskiej – warunki i zasady ochrony. 70
2.2. Kształtowanie krajobrazu 73
2.3. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych – warunki i zasady ochrony 74
3. W zakresie rozwoju systemów infrastruktury i komunikacji 77
3.1. Dla systemów zaopatrzenia w wodę zakłada się: 77
3.2. Dla systemów odprowadzania ścieków zakłada się: 77
3.3. W gospodarce odpadami ustala się: 78
3.4. W systemie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się: 78
3.5. W systemie zaopatrzenia w gaz ustala się: 79
3.6. W systemach zaopatrzenia w ciepło ustala się: 80
3.7. W telekomunikacji ustala się: 80
3.8. Dla systemu komunikacji ustala się: 81
4. W zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym jako najważniejsze przyjmuje się: 83
5. W zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przyjmuje się: 83
6. W zakresie ochrony mienia, zabezpieczenia przed powodzią i osuwaniem mas ziemnych. 84
7. W zakresie gospodarowania w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. 84
8. W zakresie eksploatacji i zabezpieczenia obiektów położonych w złożach kopalin, obszary, dla których wyznacza się filar ochronny 86
9. W zakresie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji 86
10. W zakresie obszarów zamkniętych. 87
11. Kierunki i zmiany w strukturze funkcjonalno – przestrzennej 87
11.1. Jednostki funkcjonalno - przestrzenne 87
11.2. Strefy funkcjonalne – kierunki zagospodarowania, przeznaczenie terenów. 89
11.3. Kierunki, wytyczne i wskaźniki w zagospodarowaniu terenów – wytyczne do planów. 91
12. Rodzaje i zakres dalszych prac planistycznych. 94
12.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 94
12.2. Obligatoryjne opracowanie planów miejscowych wymagane jest dla: 95
12.3. Inne prace planistyczne i opracowania uzupełniające w tym wymagane przepisami odrębnymi: 95

IV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM **96**

V. ZAŁĄCZNIKI **98**

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa formalno - prawna opracowania

Opracowanie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy" zostało wykonane na podstawie Uchwały Nr XXXIV / 180 / 2001 Rady Gminy w Boleszkowicach z dnia 19 kwietnia 2001 r. oraz umowy zawartej w dniu 10 lutego 2003 r. pomiędzy Gminą Boleszkowice a Regionalnym Biurem Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie.

Dokumenty formalno – prawne:

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Uchwała Rady Gminy w Boleszkowicach Nr XXXIV / 180 / 2001 z dnia 19 kwietnia 2001 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Boleszkowice";
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, zmiany: Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220; Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2004 r. Nr 92 poz. 880),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 z późniejszymi zmianami);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 z późniejszymi zmianami);
- Inne akty prawne powiązane z planowaniem i gospodarką przestrzenną.

2. Cele Studium

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.
Wyprzedza ono sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich praktyczne stosowanie, nadaje generalny kierunek dalszym opracowaniom planistycznym oraz pozwala na uzyskanie szerokiej akceptacji dla decyzji najważniejszych dla całej wspólnoty samorządowej.

Celem opracowania jest:

- określenie istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z rozwojem gminy, z uwzględnieniem w szczególności:
  - dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
  - stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
  - stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
  - stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej
  - warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,

- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;

- wyznaczenie obszarów objętych ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ustalenie dla nich zasad użytkowania,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej gminy, w tym rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej,
- koordynacja planów miejscowych.

Cele powyższe wynikają bezpośrednio z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a pośrednio z innych ustaw oraz regulacji prawnych dotyczących kompetencji samorządów.

Opracowanie studium obejmuje:

- część tekstową – uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego wraz z uzasadnieniem zawierającym objaśnienie przyjętych rozwiązań i syntezę ustaleń projektu studium,
- część graficzną - mapa w skali 1:20 000 oraz mapy miejscowości w skali 1:10 000,
- opracowania branżowe i dokumentację formalno - prawną.

3. Zakres opracowania

Opracowaniem objęto obszar gminy Boleszkowice - 13 136 ha - w granicach administracyjnych, wg stanu na dzień 1 stycznia 2003 r., tj. po wyłączeniu z gminy obrębu ewidencyjnego wsi Szumiłowo, który przyłączony został do miejskiej gminy Kostrzyn w powiecie gorzowskim (Rozporządzenie RM z dn. 29.09. 2001 r. – Dz. U. Nr 116, poz.1241 i Rozporządzenie. RM z dn. 23.06. 2002 r. – Dz. U. Nr 93, poz.826).
W odniesieniu do wielu analizowanych elementów, np. środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej, opracowanie uwzględnia powiązania ponadgminne.

4. Materiały wyjściowe

Przy opracowaniu Studium wykonano i wykorzystano następujące materiały:

- Inwentaryzację urbanistyczną gm. Boleszkowice wykonaną w 2003 r. oraz materiały inwentaryzacyjne i planistyczne archiwalne – opracowanie RBGP w Szczecinie;
- Opracowanie ekofizjograficzne wykonane w 2003 roku część tekstowa wraz z rysunkami w skali 1:25 000 – opracowanie RBGP w Szczecinie;
- Wytyczne archeologiczne - 2003 r.;
- Studium krajobrazu kulturowego dla gminy - czerwiec 2002 r. – pracowanie – mgr Maria Witek z zespołem (Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie);
- Waloryzację przyrodniczą - 2002 r. – opracowanie Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie;
- Wnioski i postulaty składane przez instytucje, gminy sąsiednie i osoby fizyczne;

- Podstawowe dane statystyczne wg miast i gmin za rok 2001, WUS Szczecin 2002 r. uzupełnione o dane pozyskane w 2003 r.;
- Dane dla gminy Boleszkowice, wynikające ze studium oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego,
- Podkłady mapowe w skali 1:10 000 i 1:100 000.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. Przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu, stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony - charakterystyka obszaru gminy i powiązania zewnętrzne.

1.1. Położenie, powierzchnia i gęstość zaludnienia.

Gmina Boleszkowice leży w południowo-zachodniej części powiatu myśliborskiego i wraz z sąsiadującą gminą Dębno jest najdalej na południe wysuniętą gminą województwa zachodniopomorskiego.

Od północnego zachodu sąsiaduje z gminą Mieszkowie (pow. gryfiński), od wschodu z gminą Dębno (pow. myśliborski). Południową granicę gminy stanowi granica województw zachodniopomorskiego i lubuskiego, wzdłuż której gm. Boleszkowice sąsiaduje z gminą Kostrzyn (pow. gorzowski). Południowo-zachodnią granicę gm. Boleszkowice stanowi granica państwowa z Republiką Federalną Niemiec (Brandenburgia). Granice administracyjne gminy Boleszkowice na przeważającej długości są granicami sztucznymi, biegnącymi w obrębie użytków rolnych i kompleksów leśnych. Jedynie granica południowo – zachodnia (granica państwa) jest granicą naturalną, biegnącą nurtem rzeki Odry.

Powierzchnia gminy wynosi 13 136 ha (131,36 km^2), co daje jej 32 pozycję pod względem wielkości wśród gmin wiejskich woj. zachodniopomorskiego.

Wg danych Urzędu Gminy w Boleszkowicach, we wrześniu 2003 r. ludność gminy wynosiła 2919 osób, co daje obecnie wskaźnik 22 osoby / 1 km^2 powierzchni ogólnej gminy i 47 miejsce wśród gmin wiejskich pod względem zaludnienia (średnia wojewódzka wynosi 75,7 osób / 1 km^2).

1.2. Główne funkcje gminy.

Główne funkcje gminy to:

- mieszkalnictwo,
- działalność usługowa towarzysząca funkcji mieszkalnej,
- obsługa administracyjna ludności.
- gospodarka rolna,
- gospodarka leśna,
- eksploatacja kruszyw,

Ośrodek administracyjny gminy znajduje się w miejscowości Boleszkowice, oddalonej od Szczecina o ok. 100 km, od Gorzowa Wlkp. ok. 55 km, od Kostrzyna ok. 9 km.

Na obszarze gminy znajduje się 12 jednostek osadniczych, z których do największych, poza Boleszkowicami, należą: Namyślin, Wysoka, Gudzisz i Chwarszczany.

Ze względu na położenie gmina pozostaje w zasięgu oddziaływania dwóch ośrodków subregionalnych – Szczecina i Gorzowa Wlkp.

1.3. Powiązania przestrzenno - gospodarcze i społeczne.

Gmina należy do powiatu myśliborskiego, ale ze względu na odległość i brak dogodnych, bezpośrednich połączeń komunikacyjnych z Myśliborzem, jedynym istotnym i koniecznym powiązaniem na szczeblu powiatowym jest obsługa administracyjna ludności oraz.

Na terenie gminy Boleszkowice zauważa się niewielką, ale stałą tendencję spadku liczby ludności. Ma to związek z brakiem na obszarze gminy silnego ośrodka generującego rozwój i przyciągającego ludzi z zewnątrz.

Istotnym powiązaniem gminy z ośrodkami sąsiednimi jest uzależnienie mieszkańców gminy od codziennych dojazdów do zakładów pracy zlokalizowanych poza jej granicami.

Gmina Boleszkowice uzależniona jest również od innych większych ośrodków w zakresie szkolnictwa średniego, specjalistycznej służby zdrowia, kultury itp.

Przygraniczne położenie gminy nie przekłada się bezpośrednio na rozwój gospodarczy, a to ze względu na brak obiektów obsługi ruchu granicznego w jej granicach.

1.4. Powiązania w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacji.

Energetyka - Gmina Boleszkowice zasilana jest z krajowej sieci elektroenergetycznej liniami napowietrznymi średnich napięć (15 kV), ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV zlokalizowanych w gminach sąsiednich – Dębno i Kostrzyn.
Przez wschodnią część gminy, na krótkim odcinku, przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia (110 kV) relacji Dębno – Kostrzyn, z obszarem ograniczonego użytkowania o szerokości 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach).

Gaz - Przez teren gminy przebiega tranzytowo gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Mieszkowice – Dębno. Wzdłuż gazociągu występuje obszar ograniczonego użytkowania (strefa kontrolowana), określający położenie innych obiektów terenowych (budowlanych) w stosunku do gazociągu, zgodnie z wymogami obowiązujących w tym zakresie norm i przepisów branżowych.

Ciepłownictwo - Na obszarze gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza, dominuje system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty, w które są wbudowane lub obiekty sąsiadujące. Do ogrzewania stosuje się zarówno paliwa stałe, jak i płynne.

Telekomunikacja - Gmina ma średni wskaźnik ilości abonentów na 100 mieszkańców, wynoszący 14,2. W województwie zachodniopomorskim w 2000 r. wskaźnik ten wynosił 30,2. Abonentów na obszarze gminy obsługuje automatyczna centrala telefoniczna, zlokalizowana w miejscowości Boleszkowice.

Zaopatrzenie w wodę - Gmina Boleszkowice należy do gmin dobrze zaopatrzonych w wodę z wodociągów wiejskich, z wodociągu korzystają wszystkie wsie. Wszystkie urządzenia służące zaopatrzeniu w wodę podlegają Urzędowi Gminy w Boleszkowicach, a nadzór techniczno-eksploatacyjny prowadzi Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Dębnie.

Gospodarka ściekowa - W gminie jedynie miejscowość Boleszkowice posiada oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną. Oczyszczalnia ścieków (mechaniczno-biologiczna z neutralizacją biogenów) o przepustowości 225,0 m^3/d funkcjonuje od 1999 r. Oczyszczone ścieki odprowadzane są rurociągiem do rowu melioracyjnego i dalej do rz. Myśli.

Usuwanie odpadów - Gmina Boleszkowice objęta jest miejskim systemem gromadzenia odpadów. Odpady komunalne gminy gromadzone są w pojemnikach o pojemności V = 110 l. Wywozem zgromadzonych odpadów zajmuje się wyspecjalizowane przedsiębiorstwo, które na podstawie indywidualnych umów, własnym specjalistycznym transportem wywozi je na zorganizowane składowiska odpadów położone na terenie gmin Mieszkowice i Myślibórz.

Komunikacja - Do czynników zewnętrznych mających wpływ na układ komunikacyjny gminy należą przede wszystkim:

- funkcjonujące międzynarodowe przejście drogowe i kolejowe w Kostrzynie oraz pośrednio drogowe przejścia graniczne w Słubicach, Osinowie i Krajniku Dolnym a także przejścia zlokalizowane w okolicach Szczecina – Rosówko i Kołbaskowo;
- przebiegająca przez teren gminy magistralna linia kolejowa łącząca port Szczecin – Świnoujście z południowymi regionami kraju;
- gospodarka transportowa związana z prowadzoną obecnie i planowaną w przyszłości eksploatacją kruszyw o znaczeniu ponadgminnym i ponadgranicznym;
- droga wodna na Odrze - w klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych, na odcinku od ujścia Warty do Kanału Schwedt (Ognica, gm. Widuchowa), Odra jest drogą wodną III klasy o znaczeniu regionalnym;

- położony w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodek o funkcji regionalnej ze stosunkowo dobrze rozwiniętym i uniwersalnym węzłem komunikacyjnym (drogowym, kolejowym i wodnym) jakim jest miasto Kostrzyn;

Na poziomie lokalnym drogowy układ komunikacyjny pełni funkcję powiązań miedzy miejscowościami gminy a ośrodkiem gminnym oraz z większymi ośrodkami miejskimi – Dębnem, Myśliborzem i Kostrzynem.
Są to główne elementy generujące obecnie i w przyszłości ruch zewnętrzny o charakterze ponadgminnym, których uwzględnienie w powiązaniach i obsłudze komunikacyjnej wyższej rangi może być konieczne.

1.5. Stan zagospodarowania terenu – główne elementy zagospodarowania terenu i sposób jego użytkowania.

Wg danych ewidencyjnych powierzchnia gminy Boleszkowice wynosi 13 136 ha. Największy udział w strukturze użytkowania mają lasy, obejmują one teren 7042 ha, co stanowi 52,29 % całej powierzchni gminy. Wśród pozostałych dominują grunty orne zajmujące powierzchnię 3994 ha, tj. 29,65 % obszaru gminy.

Wykaz gruntów w gminie (1999 R)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	POWIERZCHNIA (ha)
1.	Użytki rolne - razem	4662
	grunty orne	3994
	sady	4
	łąki	472
	pastwiska	192
2.	Lasy i grunty leśne	7042
3.	Wody	144
	stojące	50
	płynące	3
	rowy	91
4.	Użytki kopalne	-
5.	Drogi	424
6.	Koleje	21
7.	Tereny zabudowane	363
	tereny zabudowane	249
	tereny niezabudowane	68
	zieleń	46
8.	Tereny różne	239
9.	Nieużytki	512
	Razem:	13 136

1.6. Stan prawny gruntów.

Struktura władania gruntami

Nr	Grupa rejestrowa		Powierzchnia (ha)
II	Lasy państwowe		2706
IVa	Grunty państwowe przekazane w zarząd lub w użytkowanie	P	114
		K	-
IVb	Grunty państwowe przekazane w wieczyste użytkowanie	P	22
		K	6
IVc	Grunty państwowe będące w dyspozycji jednostek terenowych	P	84
		K	119
IVd	Inne państwowe i społeczne grunty nie będące gospodarstwami rolnymi	P	49
		K	29
		I	187
Va	Rolnicze spółdzielnie produkcyjne		135
VIa	Indywidualne gospodarstwa rolna		2617
VIb	Inne grunty indywidualne		587
VII	Ogrody działkowe		2
IX	Państwowy Fundusz Ziemi	A	3955
		F	-
X	Państwowe rowy i wody		49
XI	Drogi publiczne		335
XII	Inne tereny komunikacyjne		21
	Powierzchnia wyrównawcza		+10
	Powierzchnia geodezyjna		13 136

Z powyższego zestawienia wynika, iż największą grupę własnościową stanowią grunty Państwowego Funduszu Ziemi, Lasów Państwowych i Indywidualnych gospodarstw rolnych.

2. Warunki i jakość życia mieszkańców - infrastruktura społeczna, sieć osadnicza i obsługa ludności.

2.1. Zaludnienie.

Liczbę ludności w stanie wyjściowym przyjęto na 2 900 osób (3195 liczba z rocznika statystycznego z 2001 r.), jako średnią z różnych źródeł (WUS, inwentaryzacja, Urząd Gminy). W stosunku do roku 1985 ubytek liczby ludności w gminie wyniósł 7 %. W poszczególnych okresach zmiany kształtowały się następująco:

1985 - 2003	93 % (-7%)
1986 - 2003	92 % (-8%)
1989 - 2003	87 % (-13%)
2000 - 2003	85 % (-15%)

Ludność gminy Boleszkowice w miejscowościach - stan na dzień 30.09.2003 r. (inwentaryzacja urbanistyczna), w porównaniu do lat: 1985, 1990

Grupa osadnicza	Lp.	Wieś	Liczba mieszkańców (osób)			Dynamika (%)
			2003	1990 r.	1985 r..	1985/2003
I	1.	Boleszkowice	1319	1417	1400	
	2	Wierutno	79			
	3	Wysoka	297	298	304	
	4	Wyszyna	113	98	109	
		Razem:	1808	1813	1813	99,7 %
II	1.	CHWARSZCZANY	223	198	203	
	2.	Gudzisz	278	274	290	
	3.	Reczyce	124	134	141	
		Razem:	625	606	634	98,6%
III	1.	Namyślin	299	309	335	
	2.	Wielopole	2	17	31	
		Razem:	301	326	366	82,2%
IV	5.	Porzecze	54	56	73	
	6.	Chlewice	84	84	95	
	7.	Kaleńsko	47	59	59	
	8.	Szumiłowo	---	232	237	
		Razem:	185	431	464	81,5%''
Ogółem: Liczba z odjęciem Szumiłowa			2 919x)	3176 2944	3277 3040	

Liczba ludności podana przez gminę, stan na koniec września 2003 r.: przyjęto wielkość 2 919 osób.

Elementy ruchu naturalnego

Dane demograficzne gminy przedstawiają się jak niżej (rok 2001):

- małżeństwa zawarte 16
- urodzenia 30 osób
- zgony 42 osób
- przyrost naturalny -12 osób (ujemny)
- przyrost naturalny na 1 000 osób -3,7 (średnia woj. 1,1)

Sytuację demograficzną gminy Boleszkowice w okresie minionych kilku lat cechuje spadek liczby ludności, który nie wynika z ujemnego przyrostu naturalnego, lecz z migracji na zewnątrz. Przedstawiają to poniższe liczby:

- napływ ludności do gminy 25 osób
  w tym: z miast 20 osób
  ze wsi 5 osób
- odpływ ludności z gminy 33 osoby
  w tym: do miast 23 osoby
  na wieś 10 osób
- saldo migracji - 8 osób

Spadek liczby ludności gminy jest zjawiskiem naturalnym i następuje w wyniku migracji na zewnątrz, głównie do Kostrzyna, Gorzowa, Szczecina i Poznania.

2.2. Prognozy demograficzne.

Podstawą demograficznego regresu gminy będzie przyrost naturalny, który wg prognozy GUS będzie ujemny (około – 3,7 na 1 000 osób) oraz migracja na zewnątrz. Ludność licząca w stanie wyjściowym 2919 osób, zmalałaby do 2020 r. do 2886 osób.

Trend, który w ostatnich latach pojawił się - ekspansja budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego (domów budowanych jako drugi dom na wsi, dom na weekend lub dla osób pracujących na kontraktach, na emeryturę) na terenach o mniejszym zagęszczeniu zabudowy, z widokiem na przyrodę - pozwala prognozować utrzymanie prognozowanej liczby mieszkańców, w stosunku do stanu wyjściowego.

Sieć osadnicza - prognoza liczby mieszkańców do roku 2020

Grupa	Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców w 2020 r.
			(osób)
	1.	Boleszkowice	1 373
	2.	Wierutno	
	3.	Wysoka	296
	4.	Wyszyna	128
I	Razem:		1 797
	5.	Chwarszczany	248
	6.	Gudzisz	281
	7.	Reczyce	111
II	Razem:		640
	8.	Namyślin	286
	9.	Wielopole	0
III	Razem:		286
	10	Porzecze	51
	11.	Chlewice	81
	12.	Kaleńsko	31
IV	Razem:		163
Ogółem:			2 886

2.3. Zatrudnienie, zasoby siły roboczej.

W oparciu o przyszłe kształtowanie się wskaźnika aktywności zawodowej ludności, opracowano prognozę zasobów siły roboczej, jako podstawowego czynnika bilansu zatrudnienia.

Perspektywiczne trendy poszczególnych elementów zatrudnienia:

- Zasoby siły roboczej w 2002 r. 1886 osób produkcyjnych, w 2001 r. 1875, w 2000 – 1870 produkcyjnych, szacowane obecnie na 1747 osób, do 2020 r. zmalejq do liczby 1770 osób.
- Po roku 2020 proces ten ulegnie spowolnieniu. Wzrost liczby produkcyjnych mimo spadku liczby ludności wynika z faktu wchodzenia w wiek produkcyjny wyżu demograficznego, a po 2020 roku zacznie dominować niż demograficzny.
- Wielkość bezrobocia pozostanie na poziomie około 14,8 % zasobów siły roboczej.
- Łącznie, realizacja zasady względnie pełnego zatrudnienia w gminie, wymagałaby teoretycznie przyjęcia do pracy ok. 256 osób do 2020 r. Nie oznacza to jednak utworzenia takiej liczby miejsc pracy, gdyż należy pomniejszyć ją o odchodzących na emerytury i renty (np. 50 % ludności w wieku 50 - 64 lat). Ponadto istota warunków gospodarczych gminy Boleszkowice polega na położeniu na obrzeżach województwa i kraju, z tego powodu też jest ona nieco odsunięta od większych ośrodków rozwojowych, co utrudnia dojazdy do nich do pracy, dlatego liczba mieszkańców gminy będzie proporcjonalna do ilości miejsc pracy w gminie, czyli tak jak obecnie niewielka.
- Dojazdy do pracy - w bilansie zatrudnienia, pozycja dojazdów do pracy z uwagi na specyficzne warunki gminy nie będzie występowała. Faktyczna ich wielkość jest dzisiaj trudna do oszacowania. Będzie to jednak w bilansie zatrudnienia pozycja nieistotna i marginalna.
- Miejsca pracy, jako wynikowe poszczególnych elementów bilansu zatrudnienia powinny wzrosnąć teoretycznie o około 256 stanowisk. Znaczną część tych miejsc pracy ludność z terenu gminy znajdzie poza jej granicami.

- Struktura zatrudnienia, wobec ciągle zmieniającej się koniunktury gospodarczej, jest niezmiernie trudna do prognozowania. Wydaje się, że nie ulegnie radykalnym zmianom, gdyż każdy dział gospodarki posiada ściśle określone potrzeby wzrostu zatrudnienia, bądź warunki rozwoju pociągające za sobą jego wzrost.

Teren gminy jest dogodny dla lokalizacji drobnego i średniego rolnictwa, rozwoju gospodarki leśnej/drzewnej, a zwłaszcza usług turystyki i rzemiosła. Najwolniej będzie rozwijała się sfera budżetowa (administracja, oświata, ochrona zdrowia), której udziały procentowe mogą ulec nawet minimalnemu zmniejszeniu. Spadek udziałowy zanotuje rolnictwo, które przeżywało w ostatnich latach regres. Zmniejsza się produkcja rolna, zmniejsza się nawożenie, a więc i plony, rośnie obszar odłogów. Następuje spadek produkcji zwierzęcej, w efekcie regres przeżywają również zakłady przetwórcze i usługi dla rolnictwa.

Jednak z uwagi na bliskość rynku zbytu, jakim jest wielka aglomeracja szczecińska i rynki zbytu po drugiej stronie granicy, rolnictwo ma szansę (w zmniejszonym rozmiarze) egzystencji i dalszego rozwoju. Obecnym hamulcem rozwoju rolnictwa w gminie Boleszkowice jest postępujące wyludnienie terenów rolnych, oraz niezbyt korzystne warunki polityczne, prawne i finansowe w obszarze tego sektora.

Jeśli chodzi o strukturę zatrudnienia – samo zatrudnienie będzie najczęstszą formą dochodów (rolnicy, prowadzący jako uzupełniające usługi w zakresie agroturystyki i turystyki, małe warsztaty stolarskie i samochodowe, usługi komunikacyjne związane z obsługą ruchu na drodze krajowej i wojewódzkiej.

Przemiany struktury wiekowej na przestrzeni ostatnich lat wskazują na proces utrzymywania się na podobnym poziomie ludności w wieku przedprodukcyjnym. Udział grupy przedprodukcyjnej w roku 2000 wyniósł 27,0 % w stosunku do ogółu ludności (721,4 osób w wieku nieprodukcyjnym na 1 000 osób w wieku produkcyjnym), w roku 2001 wskaźnik ten wyniósł 26,5 % (704,0 osób na 1 000 osób w wieku produkcyjnym). W roku 2002 wskaźnik ten wyniósł 26,2% (684,0 osób w wieku produkcyjnym).

Średnie wskaźniki wojewódzkie dla powyższego zjawiska przedstawiają się następująco:

- udział grupy przedprodukcyjnej w roku 2000 wyniósł 27,0 % w stosunku do ogółu ludności i 419,1 osób w wieku nieprodukcyjnym na 1 000 osób w wieku produkcyjnym,
- udział grupy przedprodukcyjnej w roku 2001 wyniósł 26,5 %,
- udział grupy przedprodukcyjnej w roku 2002 wyniósł 26,2 %.

Udział osób w wieku produkcyjnym w gminie zwiększył się w analizowanym okresie z 1870 do 1886 (wzrost o 0,86 %), co należy uznać za zjawisko korzystne. Stan taki odzwierciedla wejście na rynek pracy osób z roczników wyżu demograficznego.

Sytuacja na rynku pracy w gminie Boleszkowice wynika również z faktu, że społeczność gminy wykazuje niski potencjał twórczy oraz cechuje się małą aktywnością gospodarczą i społeczną. Wyraża się to ilością prywatnych zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; było ich w gminie 142 (2000 r.), co stanowi 0,1 % ogółu takich zakładów w województwie, a w roku 2001 ilość ta wzrosła zaledwie do 146 - patrz tabela poniżej.

Ilość podmiotów gospodarczych w gm. Boleszkowice (stan na 31.12.2001 r.)

	Gmina Boleszkowice		Średnia wojew.
	ilość	(%)	(%)
Ogółem:	171	100,0	
w tym: sektor publiczny	11	6,4	3,7
sektor prywatny	160	93,6	96,3
Z ilości ogółem przypada na:			
- przemysł	16	9,4	9,1
- rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	31	18,1	2,9
- usługi	124	72,5	88,0

Z powyższej tabeli wynika, że ilość jednostek gospodarki (procentowy udział) sektora prywatnego w gminie Boleszkowice jest niższa niż średnia wojewódzka. To samo

dotyczy udziału podmiotów gospodarczych, zajmujących się usługami. Świadczy to o mniejszej dynamice produkcyjnej gminy Boleszkowice w stosunku do pozostałych gmin wiejskich w województwie szczecińskim.

Sytuację tą potwierdza również fakt, że na całkowitą liczbę mieszkańców gminy, w wieku produkcyjnym (2001 r.) jest 1875 osób, czyli 58,7 % (średnia wojew. 63,6 %), w wieku poprodukcyjnym 474 osoby, co stanowi 14,8 % (średnia wojew. 13,3 %). Proporcje te świadczą o mniejszej aktywności zawodowej ludności gminy na tle województwa.

2.4. Warunki mieszkaniowe.

Zasoby mieszkaniowe (stan razem z Szumiłowem) zamieszkane stale na dzień 20 maj 2002 r. Ilość Mieszkań w gminie to 854 szt. Ilość Izb: 3521. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 67 910 m², ludność w mieszkaniach to 3137 os. Na jedno mieszkanie przypada 3,67 os., podczas gdy w województwie na jedno mieszkanie przypada 3,17 os. Na jedną izbę z gminie przypada 0,89 os. A w województwie 0,86 os. Za to powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi 79,5 m2, podczas gdy w województwie mniej, bo 65,1 m², dzięki czemu powierzchnia użytkowa na jedną osobę w gminie Boleszkowice jest wyższa od średniej wojewódzkiej, bo 21,6 m² (województwo: 20,4 m²/1os)

Mieszkania oddane do użytku: w roku 2002 oddano do użytku ogółem 2 mieszkania, oba to budownictwo indywidualne. Przeciętna powierzchnia jednego to 282 m2, podczas gdy wojewódzka średnia dla budownictwa indywidualnego wynosi 129,2 m².

2.5. Sieć osadnicza i obsługa ludności.

Kształtowanie sieci osadniczej.

Sieć osadnicza gminy składa się z 12 jednostek osadniczych. Gminę dzieli się również na 12 jednostek strukturalnych, odpowiadających obszarami istniejącym obrębom geodezyjnym.

Układ wiejskiej sieci osadniczej jest uwarunkowany położeniem przyrodniczo-geograficznym, co ma znaczące konsekwencje w wyposażeniu wsi w usługi, to wpływa z kolei na poziom funkcjonalności sieci osadniczej. Mała liczba mieszkańców wsi nie jest bodźcem do lokalizowania w nich obiektów usługowych ani do rozwoju infrastruktury. Perspektywiczny rozwój demograficzny obszarów gminy zakłada dalszy spadek liczby mieszkańców.

Hierarchia ośrodków nie ulegnie zmianie, Ośrodkiem usługowym dla całej gminy i siedzibą jej władz są Boleszkowice. Ośrodki usług podstawowych to:, Namyślin, Reczyce, Gudzisz, Chwarszczany, Porzecze i Wysoka. Rozwiną się tu usługi związane z obsługą ruchu turystycznego. Z kolei rozwój usług związanych z ruchem przygranicznym będzie się rozwijał wzdłuż drogi krajowej nr 31.

Rozmieszczenie programu osadniczego kształtować się będzie zgodnie z naturalnymi warunkami obszaru gminy. W części północnej i wschodniej rozwijać się będzie rolnictwo i ogrodnictwo oraz usługi i budownictwo mieszkaniowe uzupełniające istniejący stan zainwestowania w Boleszkowicach, Wysokiej i Chwarszczanach. W części środkowej gminy, wzdłuż rzeki Myśli główne funkcje to oprócz zabudowy mieszkaniowej turystyka, rekreacja, sport i usługi towarzyszące z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z zasad ochrony środowiska.

Infrastruktura społeczna – usługi.

W zakresie usług ponadlokalnych ludność gminy Boleszkowice korzysta z ośrodków zlokalizowanych na terenie miast Dębno, Myślibórz, Chojna i Kostrzyn.

Na terenie gminy obsługę zapewniają:

1) w zakresie obsługi ogólnej i służby zdrowia:
   - Urząd Gminy – Boleszkowice,
   - Urzędy Pocztowe w Boleszkowicach, Namyślinie i Gudziszu,
   - Komisariat Policji – Boleszkowice,

- Ochotnicza Straż Pożarna – Boleszkowice, Gudzisz, Namyślin, Chwarszczany,
- 2 placówki służby zdrowia – w Boleszkowicach i Namyślinie;

2) w zakresie oświaty i wychowania:
   - Szkoły Podstawowe: Boleszkowice, Gudzisz, szkoła w Namyślinie została zlikwidowana,
   - Szkolnictwo gimnazjalne dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2002/2003 w dniu 30.09.2002 r. Gmina Boleszkowice posiada jedno gimnazjum o siedmiu pomieszczeniach, z 4 nauczycielami, 6 oddziałami i 138 uczniami, 54 absolwentów. Brak gimnazjum specjalnego. Na jednego nauczyciela w gminie przypada 34,5 uczniów, podczas gdy średnia wojewódzka to: 14,28 uczniów;
3) w zakresie kultury:
   - Gminny Ośrodek Kultury wraz z Gminną Biblioteką Publiczną w Boleszkowicach oraz Biblioteka Publiczna w Namyślinie,
   - Kluby i świetlice w Gudziszu, Namyślinie, Wysokiej, Reczycach, Chlewicach i Kaleńsku;
4) w zakresie obsługi ogólnej o zasięgu ponadlokalnym:
   - Na terenie gminy funkcjonowała do niedawna jednostka organizacyjna związana z przygranicznym położeniem - strażnica WOP – zlikwidowana.

2.6. Potrzeby w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców.

Formułuje się następujące potrzeby w rozwoju gminy, których realizacja zapewni poprawę warunków życia mieszkańców:

1) w miejscowościach, w których przewidywany jest największy rozwój, utworzenie ośrodków usług skoncentrowanych,
2) zapewnienie ładu przestrzennego i estetyki gminy poprzez wyznaczenie stref różnych form działalności i określenie zasad rozwoju, w dostosowaniu do walorów obszaru oraz istniejącego zainwestowania i użytkowania,
3) podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez uzyskanie następującego poziomu wskaźników:
   - ochrona zdrowia - 1 placówka lecznicza we wsiach usług podstawowych,
   - szkolnictwo podstawowe - 25 uczniów na 1 oddział, nauka na jedną zmianę,
   - przedszkola - dla 60 % dzieci w wieku 3 - 6 lat (łącznie z prywatnymi),
   - handel - 450 m^2 powierzchni użytkowej na 1000 mieszkańców,
   - gastronomia - 30 miejsc konsumpcyjnych na 1000 mieszkańców, dodatkowo obsługa ruchu drogowego,
   - kultura elementarna - 1 obiekt w każdej wsi powyżej 100 mieszkańców,
   - sport - 1 urządzenie sportowe w każdej wsi powyżej 100 mieszkańców,
4) zwiększenie ilości miejsc pracy przede wszystkim w usługach, drobnym przemyśle i rzemiośle, rekreacji, obsłudze turystyki, gospodarce żywnościowej.

Perspektywiczny rozwój oświaty to:

1) w wychowaniu przedszkolnym, za obligatoryjne uznaje się funkcjonowanie przy wszystkich szkołach podstawowych, oddziałów przedszkolnych dla sześciolatków,
2) w szkolnictwie przewiduje się dalsze funkcjonowanie szkół podstawowych w Boleszkowicach i Gudziszu,

Perspektywiczny rozwój służby zdrowia to utrzymanie istniejącego stanu zainwestowania (Ośrodek Zdrowia w Boleszkowicach i Namyślinie) oraz w miarę ewentualnego wzrostu liczby ludności tworzenie nowych placówek opieki zdrowotnej.

3. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia – zagrożenie powodziowe.

Na obszarze gminy występują regularnie zjawiska powodziowe. Dotyczy to z oczywistych względów terenów położonych wzdłuż rzeki Odry. Długość Odry w granicach gminy Boleszkowice wynosi 11,25 km.

Brzegi Odry nie posiadają wałów przeciwpowodziowych od m. Kostrzyna do Polderów Cedyńskich. Są urozmaicone licznymi zatokami, półwyspami i wyspami oraz

zabudowane ostrogami uformowanymi prostopadle do brzegu. Szerokość Odry jest zmienna i wynosi w pobliżu południowej granicy gminy 220 m, w rejonie ujścia Myśli – 278 m i w rejonie północnej granicy 200 m. Przeciętna głębokość wynosi 3,5 m, szybkość prądu – 0,8 m/s. Rzędna lustra wody na wysokości Kaleńska wynosi 9,7 m n.p.m. Na obszarze gminy Boleszkowice nie ma terenów depresyjnych i polderów. Tereny najniżej położone nad Odrą (rzędna 10,5 m n.p.m.) znajdują się w strefie corocznych zalewów powodziowych na skutek wiosennych i jesiennych wezbrań wód rzeki. Jest to obszar o powierzchni 700 – 1200 ha w okolicach Kaleńska, Chlewic, Porzecza i Namyślina. W 1997 r. podczas lipcowej powodzi zostały zalane tereny do rzędnej 15,5 m n.p.m. na powierzchni ok. 3200 ha.

4. Stan środowiska, wymogi jego ochrony, ochrony przyrody, stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych.

4.1. Środowisko przyrodnicze - ogólna charakterystyka, powiązania z otoczeniem.

Gmina Boleszkowice leży na prawobrzeżu dolnej Odry, poniżej ujścia Warty. Przez południową część gminy przepływa równoleżnikowo rzeka Myśla - prawobrzeżny dopływ Odry, do której wpływa w okolicy Chlewic. Doliny rzek Odry i Myśli są wyróżniającymi się w krajobrazie gminy formami geomorfologicznymi.

Zróżnicowanie fizjograficzne obszaru wynikające z położenia geograficznego, charakteru i genezy rzeźby terenu, różnic hydrograficznych, biogeograficznych i glebowych a także gospodarczego użytkowania ziemi, odzwierciedla regionalizacja fizyczno – geograficzna.

Według podziału fizyczno – geograficznego Polski J. Kondrackiego, gm. Boleszkowice leży w podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich (314 – 316, na obszarze 2 makroregionów i 2 mezoregionów:

- makroregion Pojezierza Południowopomorskie (314 – 6 – 7), mezoregion równina Gorzowska (314.61),
- makroregion Pradolina Toruńsko – Eberswaldzka (315.3), mezoregion Kotlina Freienwaldzka (315.32).

Granicą tych mezoregionów na obszarze gminy Boleszkowice jest strefa krawędziowa doliny Odry (podkreśla ją przebiegająca u podstawy wysoczyzny linia kolejowa Szczecin – Kostrzyn). Zachodnia część gminy znajdująca się w dolinie Odry należy do mezoregionu Kotlina Freienwaldzka (Oderbruch) przeciętego granicą państwową na Odrze, a pozostała część gminy znajdująca się na plejstoceńskiej wysoczyźnie morenowej należy do mezoregionu Równina Gorzowska.

Powyższy podział odpowiada w przybliżeniu zróżnicowaniu typów krajobrazu naturalnego ukształtowanego w wyniku działalności lodowca skandynawskiego, głównie stadiału pomorskiego ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Powstałe w kolejnych procesach rzeźbo-twórczych formy geomorfologiczne reprezentują typowe dla krajobrazu nizinnego rodzaje i gatunki:

- mezoregion Kotlina Freienwaldzka to krajobraz den dolinnych i tarasów z wydmami,
- mezoregion Równina Gorzowska to krajobraz równin morenowych i sandrowy pojezierny.

Mezoregion Kotlina Freienwaldzka rozpościera się głównie na lewym brzegu Odry, na terytorium Niemiec. W Polsce należy do tej jednostki wąski pas doliny na prawym brzegu Odry od Kostrzyna do Starego Kostrzynka (gm. Cedynia), gdzie rzeka zmienia kierunek biegu z północno-zachodniego na północny. Na obszarze gm. Boleszkowice w starym meandrze Odry, dolina osiąga największą szerokość, która na wysokości Porzecza wynosi ok. 7 km. Powierzchnia doliny jest płaską równiną, łagodnie podnoszącą się tarasami erozyjno-akumulacyjnymi w kierunku północno-wschodnim. Ukształtowana jest na wysokości od ok. 9 - 10 m n.p.m. wzdłuż koryta Odry do ok. 25 m n.p.m. u podstawy wysoczyzny. Powierzchnia doliny urozmaicona jest pagórkami wydm

wałowych i parabolicznych, wśród których wyróżnia się góra Monte Cassino z kulminacją 25,8 m n.p.m. (na zachód od Porzecza).

Najniższy poziom tarasowy (wznoszący się średnio na wysokość 10 - 12 m n.p.m.) znajduje się w granicach naturalnego obszaru zalewowego wodami rzecznymi. Znajdują się tu liczne starorzecza, nieużytki oraz użytki rolne w przeważającej części odłogowane. Głównymi elementami antropogenicznymi tworzącymi dysonans w krajobrazie są rozległe tereny odkrywkowej eksploatacji kruszywa naturalnego (kopalnia Kaleńsko i Chlewice. Ta działalność gospodarcza pozostaje w wyraźnym konflikcie z celami powołania Parku Krajobrazowego „Ujście Warty", w granicach którego znajdują się obie kopalnie. Wyżej położone tereny doliny Odry pokryte są lasami. W obrębie mezoregionu leżą wsie: Kaleńsko, Chlewice, Porzecze, Wielopole, Namyślin.

Mezoregion Równina Gorzowska rozpościera się na wschód od Kotliny Freienwaldzkiej, pomiędzy mezoregionem Pojezierze Myśliborskie na północy a mezoregionem Kotlina Gorzowska na południu. Dominującą formą geomorfologiczną jest sandr fazy pomorskiej, natomiast w granicach gminy Boleszkowice jest to fragment rozległej wysoczyzny morenowej rozciągającej się pomiędzy Mieszkowicami i Dębnem. Powierzchnia wysoczyzny o rzeźbie płaskiej i falistej, ukształtowana jest na wysokości od ok. 45 m n.p.m. w strefie krawędziowej doliny Odry do 86,9 m n.p.m. – kulminacja pagóra kemowego w okolicy Wyszyny. Urozmaicona jest licznymi oczkami polodowcowymi, zagłębieniami bezodpływowymi, pagórkami kemowymi i wydmowymi. W krajobrazie mezoregionu na obszarze gminy dominują rozległe tereny gruntów ornych na glebach wysokiej jakości, zwłaszcza w północno-wschodniej części oraz kompleksy leśne w części zachodniej. Znajdują się tu wsie: Boleszkowice, Wysoka, Wyszyna, Chwarszczany i Gudzisz.

Oba mezoregiony przecina równoleżnikowo dolina rzeki Myśli o założeniu rynnowym w obrębie wysoczyzny i rozszerzająca się na obszarze doliny Odry, gdzie koryto rzeki silnie meandruje.

Powyższe, naturalne formy geomorfologiczne i krajobrazy antropogeniczne mają kontynuację poza granicami gminy.

Do strefy krawędziowej doliny Odry nawiązują również granice innych jednostek fizjograficznych m. in. przyrodniczo-leśnych i klimatycznych. Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Tramplera przez obszar gm. Boleszkowice przebiega granica pomiędzy Krainą Bałtycką (I) a Krainą Wielkopolsko-Pomorską (III). Kompleksy leśne rozciągające się w środkowej i południowej części gminy, w dolinie Odry i na wysoczyźnie, w całości należą do mezoregionu Pradolina Warty w dzielnicy Kotlina Gorzowska Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej. Lasy te stanowią południową część Lasów Nadodrzańskich rozciągających się wzdłuż Odry od Kostrzyna do Gryfina. Tworzą tu zwarty kompleks lasów skoncentrowanych w paśmie Kostrzyn – Czelin (gm. Mieszkowice), zwane są Lasami Boleszkowickimi. Na obszarze gminy Boleszkowice rozdzielone są doliną rzeki Myśli. Poprzez lasy rozciągające się wzdłuż doliny Myśli w kierunku wschodnim łączą się z Lasami Dębnowskimi i Puszczą Barlinecką. Lasy te są ważnym ogniwem w tworzeniu sieci „zielonych płuc" nad Odrą, Wartą i Notecią.

Wzdłuż strefy krawędziowej doliny Odry przebiega również granica krain klimatycznych. Zachodnia część gminy (większa część doliny Odry) znajduje się w krainie V - Dolina rzeki Odry, pozostała część gminy w krainie VI - Pojezierze Myśliborskie.

W powiązaniach przyrodniczych gminy z otoczeniem, szczególną rolę odgrywają ekosystemy wodne w zintegrowanym układzie hydrosferycznym. Jest to współzależny system pod względem funkcjonalnym i ekologicznym, dotyczy zarówno struktur hydrogeologicznych jak i wód powierzchniowych. Z układu zlewniowego wód powierzchniowych oraz rozmieszczenia struktur litologicznych ułatwiających infiltrację wód i przebiegu głównych kierunków przepływu wód podziemnych wynika, że utrzymanie w równowadze poszczególnych ekosystemów na obszarze gminy Boleszkowice zależy w dużym stopniu od właściwego gospodarowania wodą nie tylko na jej obszarze, ale również w zlewniach środkowego i górnego biegu Odry i Myśli.

Według podziału hydrograficznego Polski, gm. Boleszkowice znajduje się na obszarze dorzecza Odry w polu zlewni nr 121 od ujścia Warty do Iny. W granicach gminy są to bezpośrednie obszary zlewniowe Odry i zlewnia Myśli – jednego z większych dopływów Odry w jej dolnym biegu. Reżim hydrologiczny i jakość wód Odry zależy przede wszystkim od gospodarki wodnej w całym dorzeczu rzeki łącznie ze zlewniami dopływów z obszaru Niemiec i Republiki Czeskiej (źródłowe partie Odry), a w odniesieniu do rzeki Myśli – od gospodarki wodnej na obszarze gminy Boleszkowice oraz gmin środkowego i górnego biegu rzeki (Dębno, Myślibórz, Barlinek).

Wschodnia część gminy Boleszkowice znajduje się na obszarze rozległej, zasobnej w wodę struktury hydrogeologicznej rozciągającej się również w gminach Dębno, Mieszkowice i w powiecie gorzowskim. Jest to jeden z głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce GZWP nr 134 Dębno. Zachodnia część tego zbiornika (w tym część leżąca na obszarze gm. Boleszkowice) kwalifikowana jest do wysokiej ochrony wód podziemnych (OWO).

Szczególne znaczenie w zewnętrznych powiązaniach przyrodniczych gminy mają doliny rzek jako korytarze ekologiczne odgrywające istotną rolę w funkcjonowaniu przyrody i kształtowaniu krajobrazu w układach ponadlokalnych. Dolina Odry stanowi ważne ogniwo w sieci korytarzy ekologicznych o znaczeniu europejskim a w odniesieniu do ptaków wędrownych stanowi ważne ogniwo w transkontynentalnym korytarzu ekologicznym.

W krajowym systemie obszarów chronionych łączy obszary chronione środkowej i południowej części dorzecza z obszarami chronionymi znajdującymi się wzdłuż dolnej Odry: Park Krajobrazowy „Ujście Warty", którego północna część leży w gminie Boleszkowice, Cedyński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry po stronie polskiej oraz Park Narodowy „Dolina Dolnej Odry" (Unteres Odertal) i Rezerwat Biosfery „Schorfheide – Chorin" po stronie niemieckiej. Dolina Myśli stanowi korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym łączący Park Krajobrazowy „Ujście Warty" poprzez kilka obszarów chronionego krajobrazu („A" Dębno – Gorzów, którego zachodnia część leży w gm. Boleszkowice, „B" Myślibórz, „C" Barlinek) z Barlinecko – Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym.

Dolina Odry jest nie tylko naturalnym łącznikiem pomiędzy obszarami chronionymi i wyróżniającym się elementem geomorfologiczno-hydrograficznym w strukturze przyrodniczej gminy o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, ale jest również krajową osią rozwoju gospodarczego o europejskim znaczeniu m. in. jako śródlądowa droga wodna.

Ponadto na obszarze gminy Boleszkowice niezbędna jest realizacja systemu ochrony przeciwpowodziowej. Na tym obszarze ochrona przyrody i krajobrazu doliny oraz funkcja przeciwpowodziowa i transportowa Odry są ze sobą integralnie związane i nie mogą się wykluczać.

Znaczna część doliny Odry i cała dolina Myśli na obszarze gminy Boleszkowice, objęte są ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody: Park Krajobrazowy" Ujście Warty" i obszar chronionego krajobrazu „A" Dębno – Gorzów. Obszary nadodrzańskie przylegające bezpośrednio do północnej granicy gminy Boleszkowice, znajdujące się pomiędzy Parkiem Krajobrazowym „Ujście Warty" a Cedyńskim Parkiem Krajobrazowym proponowane są do ochrony poprzez włączenie ich do Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

Niezależnie od tych form ochrony, doliny rzek Odry i Myli zaproponowane zostały do objęcia ochroną w ramach tworzącej się w Polsce Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000. W granicach gminy Boleszkowice w tej sieci znajdują się następujące obszary spełniające kryteria przyrodniczych dyrektyw Unii Europejskiej:

- dwa Specjalne Obszary Ochrony (SOO) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Siedliskowej Rady Europy 92/43 EWG, tj. PLH 320003 Dolina Dolnej Odry i PLH 320023 Lasy Witnicko-Dębnieńskie (obszary siedliskowe),
- dwa Obszary Specjalnej Ochrony (OSO) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Ptasiej Rady Europy 79/409 EWG, tj. PLB 320003 Dolina Odry i PLB 320012 Ostoja Witnicko-Dębnieńska (obszary ptasie).

Po stronie niemieckiej również wyznaczony został wzdłuż Odry duży obszar ochrony ptaków wg UE „Deichvorland Oderbruch".

4.2. Warunki klimatyczne i atmosfera.

Gmina Boleszkowice podobnie jak reszta kraju, należy do strefy klimatu umiarkowanego w obszarze wzajemnego przenikania się wpływów oceanizmu atlantyckiego i kontynentalizmu wschodnio – europejskiego. Udział cech klimatu morskiego jest tu jednak większy. Najczęściej napływają na ten obszar z zachodu wilgotne masy powietrza polarno – morskiego, związane z intensywnym przemieszczaniem się i dużą aktywnością północnoatlantyckiego niżowego ośrodka barycznego.

W podziale Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne R. Gumińskiego, gmina należy do nadnoteckiej dzielnicy, która ma charakter przejściowy pomiędzy chłodniejszą i wilgotniejszą dzielnicą pomorską a cieplejszą i bardziej suchą dzielnicą środkową.

W rejonizacji klimatycznej dawnego województwa szczecińskiego według K. Prawdzica i Cz. Koźmińskiego, gmina Boleszkowice znajduje się w 2 jednostkach o różnych klimatach lokalnych, tzw. krainach klimatycznych: Kraina V – Dolia rzeki Odry i Kraina VI – Pojezierze Myśliborskie.

Dane klimatyczne charakteryzujące krainę V i VI przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Elementy klimatyczne (średnie)	Kraina V Dolina rzeki Odry	Kraina VI Pojezierze Myśliborskie
1	2	3	4
1	Temperatura roczna	8 – 8,3° C	7,5 – 7,9° C
2	Temperatura okresu V – VII	ponad 15,5° C	poniżej 15,5 °C
3	Amplituda dobowa temperatury okresu V – VII	ok. 11° C	10 – 11° C
4	Liczba dni gorących w roku (t max powyżej 25° C)	25 – 30	25 - 30
5	Liczba dni z przymrozkami w roku (t min. poniżej 0° C)	100 – 120	90 - 100
6	Data początku zimy	po 5. I	po 5. I
7	Długość zimy w dniach (t śr. poniżej 0° C	45 - 50	50 - 55
8	Liczba dni z odwilżą w miesiącach zimowych (XII – III)	40 - 45	35 - 40
9	Data początku okresu wegetacyjnego (t śr. powyżej 5° C)	przed 31. III	1 – 5. IV
10	Długość okresu wegetacyjnego w dniach	ponad 220	215 - 220
11	Suma opadów atmosferycznych w roku (w mm)	poniżej 525	525 - 575
12	Suma opadów atmosferycznych w okresie V – VII (w mm)	ok. 180	180 - 200
13	Liczba dni z pokrywą śnieżną	poniżej 35	40 - 48
14	Niedosyt wilgotności powietrza w mb w okresie V - VII	5 - 6	5,5 – 6,2
15	Data początku zbioru żyta ozimego	przed 22. VII	ok. 22. VII

Częstotliwość występowania poszczególnych kierunków wiatrów i cisz atmosferycznych przedstawiono na podstawie danych meteorologicznych 2 stacji: dla Krainy V – Dolina rzeki Odry ze stacji w Słubicach oddalonej od centrum gminy o ok. 36 km w kierunku południowym a dla Krainy VI – Pojezierze Myśliborskie ze stacji w Trzcińsku Zdroju oddalonej o ok. 30 km w kierunku północnym.

Częstotliwość występowania poszczególnych kierunków wiatru i cisz (C) w % w latach 1954 – 1963 - stacja Słubice (Frankfurt)

Okres	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
Zima XII - II	6,0	7,5	7,3	5,0	8,5	24,0	21,4	7,1	13,2
Wiosna III- V	12,4	10,1	10.3	6,1	5,0	11,0	17,6	13,0	14,5
Lato VI - VIII	10,0	5,6	3,3	2,8	5,6	15,0	21,6	14,8	21,3
Jesień IX -XI	3,6	4,4	8,8	6,0	8,8	20,1	19,3	7,0	22,0
Rok I - XII	8,0	6,9	7,4	5,0	7,0	17,5	20,0	10,5	17,7

W dolinie dominują w ciągu roku wiatry z kierunku zachodniego i południowo – zachodniego. Częste są również wiatry z kierunku północno-zachodniego. Najrzadziej występują wiatry z kierunku południowo – wschodniego. Duży jest udział cisz atmosferycznych.

Częstotliwość występowania poszczególnych kierunków wiatru i cisz (C) w % w latach 1956 – 1980 - stacja Trzcińsko Zdrój

Okres	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
Zima XII - II	4	6	15	12	10	13	16	6	18
Wiosna III - V	11	10	17	10	6	8	13	8	17
Lato VI - VIII	11	9	11	7	4	8	17	10	23
Jesień IX - XI	5	6	15	11	9	14	13	7	20
Rok I - XII	8	8	15	10	7	10	14	8	20

Na wysoczyźnie dominują w ciągu roku wiatry z kierunku wschodniego i zachodniego, występujące prawie w jednakowym udziale. Często są również wiatry z kierunku południowo – zachodniego i południowo – wschodniego. Najrzadziej występują wiatry z kierunków północnych. Bardzo duży jest udział cisz atmosferycznych.

Zróżnicowanie klimatu na obszarze gminy wynika z uwarunkowań lokalnych dotyczących m. in. ukształtowania terenu i jego wzniesienia nad poziomem morza, stopnia pokrycia terenu lasami i łąkami, głębokości poziomu wód gruntowych. W kształtowaniu klimatu lokalnego gminy mają niewątpliwie duży udział następujące cechy środowiska przyrodniczego: rozległe, otwarte tereny wysoczyznowe; doliny rzek i bezodpływowe podmokłe obniżenia terenu na wysoczyźnie; duże zwarte kompleksy leśne.

Do obszarów o korzystnych warunkach klimatycznych z punktu widzenia stałego przebywania człowieka należą otwarte tereny wysoczyznowe w północno – wschodniej części gminy, będące poza zasięgiem zalegania chłodnego i wilgotnego powietrza. Charakteryzują się one na ogół dobrymi warunkami termiczno – wilgotnościowymi. Są dobrze przewietrzane ze względu na częste wiatry z przeciwstawnych kierunków, głównie zachodnie i wschodnie oraz południowo – zachodnie i południowo – wschodnie. Odsłonięte tereny (z przewagą gruntów ornych) są dobrze nasłonecznione. Szczególnie uprzywilejowane są stoki o ekspozycji południowej i południowo – zachodniej ze względu na korzystne warunki solarne.

Tereny kompleksów leśnych charakteryzują się mniejszymi amplitudami temperatury i wilgotności, znacznym osłabieniem siły wiatru, mniejszym nasłonecznieniem. Obszary zalesione cechują się wyższą wilgotnością powietrza w stosunku do terenów odkrytych. Wartość wilgotności powietrza wzrasta w lasach z przewagą drzewostanów liściastych. Podczas słonecznej pogody temperatura wewnątrz lasu jest nieco obniżona a nocą podwyższona.

W dni pochmurne natomiast temperatury na terenach zalesionych i otwartych są wyrównane. Dominujące w kompleksach leśnych gminy siedliska boru świeżego i boru

mieszanego świeżego z przewagą drzewostanu sosnowego tworzą mikroklimat o bardzo korzystnych warunkach bioklimatycznych (lotne olejki eteryczne, aktywniejsza jonizacja powietrza).

Do obszarów o niekorzystnych warunkach klimatycznych należą doliny rzek Odry i Myśli oraz podmokłe, bezodpływowe obniżenia terenu na wysoczyźnie, na południe od Boleszkowic. Mikroklimat kształtuje się tu w dużym stopniu pod wpływem niskiej przewodności cieplnej podłoża wynikającej m.in. z niskiego położenia terenu, płytko zalegającego poziomu wód gruntowych, dużych powierzchni użytków zielonych na gruntach organicznych oraz bliskości wód powierzchniowych i występowania terenów podmokłych, bagiennych. Efektem współdziałania tych czynników jest podwyższenie wilgotności względnej powietrza, duża częstotliwość występowania mgły i przygruntowych przymrozków. Mgła zmniejsza bezpośrednie nasłonecznienie. Na nisko położonych terenach mogą tworzyć się zastoiska zimnego powietrza, słabo rozpraszane podczas wiatrów z kierunków prostopadłych do osi doliny. Na terenach nadrzecznych i podmokłych zmniejsza się dobowa i roczna amplituda temperatur powietrza.

4.3. Szata roślinna.

Na obszarze gminy Boleszkowice znajdują się liczne zbiorowiska roślinne o różnym stopniu zachowania cech naturalnych charakterystycznych dla poszczególnych ekosystemów, na ogół przekształcone w wyniku działalności człowieka, oraz zbiorowiska będące świadectwem planowanego kształtowania i wzbogacania krajobrazu a także zbiorowiska będące efektem spontanicznej sukcesji na terenach zdegradowanych z przyczyn antropogenicznych. Zbiorowiska te różnią się więc genezą powstania, bogactwem fitocenoz, powiązaniami z biotopem, odmiennością krajobrazową oraz walorami użytkowymi i ekologicznymi. Na obszarze gminy szata roślinna reprezentowana jest m.in. przez następujące zbiorowiska roślinne: lasy, zarośla i zadrzewienia, roślinność wód i terenów podmokłych (roślinność wodna, szuwarowa, źródliskowa, roślinność namulisk, torfowisk i mokradeł), łąki i murawy (wykształcone na użytkach zielonych oraz na krawędziach ekologicznych – na przydrożach, obrzeżach nieużytków i lasów).

4.4. Zadrzewienia poza lasami.

Grunty zadrzewione i zakrzewione obejmują 159 ha. Są to m.in. grunty porośnięte roślinnością leśną (poza lasami), śródpolne skupiska drzew i krzewów, tereny torfowisk pokryte częściowo kępami krzewów i drzew, grunty porośnięte wikliną w stanie naturalnym, zakrzewienia i zadrzewienia przylegające do wód powierzchniowych. Zadrzewienia i zakrzewienia znajdujące się poza lasami stanowią, ważny element stabilizacji ekologicznej krajobrazu, zwłaszcza zantropogenizowanego. Wpływają korzystnie (podobnie jak kompleksy leśne, ale w mniejszej skali) m.in. na kształtowanie mikroklimatu, stosunków wodnych, stanowią ostoję różnych gatunków zwierząt. Są to zadrzewienia w przewadze naturalne, które oparły się presji człowieka w wielowiekowym procesie przekształcania środowiska przyrodniczego poprzez intensywnie rozwijaną gospodarkę rolną. Szczególnie cenne są zadrzewienia i zakrzewienia naturalne głównie: wikliny nadrzeczne z wierzbą purpurową i wiciową występujące na brzegach Odry w zasięgu średnich stanów wody w okolicy Chlewic i Porzecza; łęg topolowo – wierzbowy występujący w rozproszeniu w strefie wysokich stanów wody wzdłuż brzegów Odry (wierzba biała, wierzba krucha, topola biała, topola czarna); ols porzeczkowy występujący na torfowisku ,,Gudzisz" i w okolicy Wielopola (olsza czarna, porzeczka czarna, czeremcha); łozowiska z dominacją wierzby szarej i dużym udziałem kruszyny pospolitej oraz roślinności szuwarowej, występujące w lokalnych obniżeniach w dolinie Odry a na wysoczyźnie w okolicy Boleszkowic i Gudziszu. Powyższe zbiorowiska roślinne odgrywają dużą rolę w kształtowaniu krajobrazu poprzez uczestniczenie w retencjonowaniu wody i kształtowaniu bilansu wodnego. Wzbogacają walory przyrodniczo – krajobrazowe i biocenotyczne dolin stanowiących ważne korytarze ekologiczne. Większość tych terenów zaznaczona jest

na mapie studium jako obszary przyrodniczo cenne w tym nieużytki naturogeniczne, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych.

4.5. Tereny zieleni.

W granicach wszystkich wsi w gm. Boleszkowice znajdują się tereny pokryte roślinnością o różnym przeznaczeniu (poza terenami użytkowanymi rolniczo) i zróżnicowanych walorach krajobrazowych, podkreślających wartości ekologiczne, estetyczne, kulturowe. Roślinność ta ukształtowana jest na ogół w wyniku działalności człowieka i generalnie podnosi estetykę terenów osiedlowych. Są to m.in. dawne parki dworskie, drzewostan cmentarny i przykościelny, drzewostan funkcjonalnie związany z infrastrukturą drogową (aleje, szpalery drzew) oraz zagrodami i budynkami (tzw. zielone bramy tworzone przez lipy, klony, kasztanowce, jesiony, dęby) a także różnogatunkowy drzewostan występujący samodzielnie jako nieurządzone i nieużytkowane tereny zadrzewień i zakrzewień śródwiejskich.

Drzewostan parkowy

Na obszarze gminy znajdują się 4 parki w tym 3 podworskie w różnym stanie zachowania drzewostanu i kompozycji przestrzennej. Parki te położone są w Charszczanach, Reczycach, Wielopolu i Wysokiej.

1) Chwarszczany

Park jest częścią założenia parkowo – dworskiego z II poł. XIX w. na terenie dawnego folwarku zakonnego związanego z okazałą wczesnogotycką (schyłek XIII w.) kaplicą templariuszy, o charakterze obronnym. Park znajduje się w południowo – zachodniej części założenia, pomiędzy rzeką Myślą a drogą prowadzącą do dawnego folwarku (dwór został rozebrany w latach 60.). Powierzchnia parku wynosi 1,86 ha. W granicach parku znajdują się 24 gatunki roślin drzewiastych, w tym 15 gatunków drzew liściastych i 9 gatunków krzewów liściastych. Drzewostan parku tworzą: klony, graby, jesiony, wiązy, kasztanowce, lipy, wierzby, topole. Starodrzew zachował się w 70%. Nie ma drzew i krzewów iglastych. Z okazałych drzew wyróżniają się: kasztanowiec biały – 410 cm obwodu pnia, 30 m wysokości 20 m zasięg korony i lipa drobnolistna – 295 cm obwodu pnia, 32 m wysokości, 16 m zasięg korony.

Obecnie park jest zaniedbany, trudno dostępny – zarośnięty samo siewem i dzikimi krzewami a ścieżki spacerowe są zatarte. Część parku użytkowana jest jako sad i warzywnik, w części jest zabudowany obiektami gospodarczymi, co tworzy dysharmonię w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego kościoła.

2) Reczyce

Park położony jest w południowo – zachodniej części wsi, pomiędzy dwoma drogami śródleśnymi, na obszarze Leśnictwa Reczyce. Założony został na początku XX w. jako park leśny i wyposażony w obiekty typu altany do celów wypoczynkowych mieszkańców. W parku dominuje drzewostan liściasty.

Obecnie park jest zaniedbany, trudno dostępny (zarośnięty), ścieżki parkowe nieczytelne, rowy suche, pierwotna infrastruktura zniszczona (pozostały fragmenty murowanego ogrodzenia). Wiele drzew wycięto w celu przeprowadzenia linii elektroenergetycznej. Teren parku zanieczyszczony odpadami bytowymi.

3) Wielopole

Park położony jest na wschód od zabudowań dawnego śródleśnego folwarku (budynek dawnego dworu jest opuszczony), na obszarze Leśnictwa Namyślin. W drzewostanie parku dominują gatunki liściaste, głównie lipy, akacje, klony, buki, kasztanowce. W parku znajduje się oczko wodne. Park jest zaniedbany, układ ścieżki nieczytelny. Na terenie parku znajduje się nieczynny cmentarz. Na dziedzińcu dawnego dworu rośnie okazała lipa o obwodzie pnia 350 cm.

4) Wysoka

Park przylega do południowo - wschodniej części dawnego folwarku i położony jest na zachodnim brzegu śródwiejskiego jeziora. Powstał w XVIII w. w granicach założenia parkowo – dworskiego(dwór został zniszczony w 1945 r.). Powierzchnia parku wynosi 2,5 ha.

W szacie roślinnej wyróżnia się 48 gatunków: 27 gatunków drzew liściastych, 7 gatunków drzew iglastych i 14 gatunków krzewów i pnączy. W drzewostanie dominują dęby, buki, świerki, lipy. Bluszcz tworzy zwarty kobierzec. Wiek drzew jest zróżnicowany. Najstarsze dęby i lipy liczą 180 – 200 i więcej lat. Dużo jest nasadzeń z II poł. XIX w.

Z drzew obcego pochodzenia wyróżniają się: buk pospolity odmiany purpurowej, dąb błotny, dęby czerwone, klon jawor odmiany purpurowej, jedlice Douglasa, sosny czarne. Do okazałych drzew o rozmiarach pomnikowych należą: 6 dębów szypułkowych o obwodzie pnia 300, 430, 480 i 515 cm oraz lipa drobnolistna o obwodzie pnia 410 cm.

Park dworski w Wysokiej jest obiektem zabytkowym znajduje się pod ochroną konserwatorską - nr rej. 275/79.

Aktualnie park jest zaniedbany (rozrósł się podszyt i krzewy) układ ścieżek jest zatarty. Dawne polany użytkowane są jako ogród warzywny. Wiele starych drzew obumiera, usychają stare dęby (martwica pnia, suche korony) i drzewa iglaste. Część drzew została zniszczona przez bydło i spływ gnojowicy z pobliskich obiektów inwentarskich w latach 70 – 80 XX w. Po zlokalizowaniu na terenie parku hydroforni – park jest niedostępny.

<u>Drzewostan cmentarny</u>

Na obszarze gminy znajduje się 19 obiektów pełniących dawniej lub obecnie funkcje cmentarzy zlokalizowanych we wsiach, na ogół przy kościele lub poza zwartą zabudową wsi, pochodzących przeważnie z XIX w lub pocz. XX w. Są to cenne skupiska drzewostanu ukształtowanego w aleje lub szpalery albo pozostającego w układzie jednostkowym, często wyróżniające się drzewami pomnikowymi.

Te, w których zachował się wartościowy drzewostan to:

1) Boleszkowice:
   - cmentarz śródpolny na północ od wsi przy drodze do Sitna, nieczynny,
   - drzewostan – graby (szpalery), tuje (żywopłot), jesiony akacje, świerk.
2) Boleszkowice:
   - cmentarz przylegający do obiektu jw., czynny,
   - drzewostan – tuje (żywopłot), klony.
3) Chlewice:
   - cmentarz przy rozebranym kościele w centrum wsi, nieczynny,
   - drzewostan – lipy, wiązy, akacje.
4) Chlewice:
   - cmentarz w południowej części wsi, nieczynny, teren użytkowany jest jako ogród i do hodowli ptactwa domowego,
   - drzewostan (uszkodzony) – jesiony, topole.
5) Chlewice:
   - cmentarz śródleśny na północny wschód od wsi, przy drodze do Namyślina, nieczynny,
   - drzewostan – tuje; obecnie teren upraw leśnych (brzoza).
6) Gudzisz:
   - cmentarz śródpolny w południowej części wsi, czynny,
   - drzewostan – lipy (aleja), jawory, dęby, tuje.
7) Gudzisz:
   - cmentarz przy kościele w centrum wsi, nieczynny,
   - drzewostan – lipy, klony
8) Kaleńsko:
   - cmentarz przy rozebranym kościele w centrum wsi, nieczynny, teren wykorzystywany jest jako plac zabaw,
   - drzewostan – klony, lipy, wiązy
9) Namyślin:
   - cmentarz we wschodniej części wsi, czynny,
   - drzewostan – lipy (w tym pomnik przyrody), jesiony (odmiany zwisającej), tuje, dęby, świerki, klony.

10) Namyślin:
    - cmentarz przy kościele w centrum wsi, nieczynny,
    - drzewostan – lipy, dęby, kasztanowce
11) Porzecze:
    - cmentarz w północnej części wsi, nieczynny,
    - drzewostan – lipy, (aleja), bluszcz
12) Reczyce:
    - cmentarz w centrum wsi, nieczynny, teren wykorzystywany jest na plac zabaw,
    - drzewostan – sosny, akacje, kasztanowce, lipy, buki.
13) Wielopole:
    - cmentarz na terenie d. parku dworskiego, nieczynny,
    - drzewostan – dęby, akacje.
14) Wysoka:
    - cmentarz przy kościele na wschodnim brzegu jeziora, nieczynny,
    - drzewostan – jesiony, dęby, świerki.

Stan zachowania drzewostanu na cmentarzach jest zróżnicowany. Na nieczynnych cmentarzach przykościelnych i na cmentarzach czynnych drzewostan jest w dobrym stanie. Natomiast na pozostałych cmentarzach nieczynnych drzewostan jest zaniedbany i na ogół dewastowany. Ze względu na wartości kulturowe oraz walory krajobrazowe i ekologiczne tereny te wymagają uporządkowania. Na kilku nieczynnych cmentarzach stare drzewa zostały całkowicie wycięte m. in. w śródleśnym kirkucie na południe od Boleszkowic (obecnie podrost drzew leśnych), na dawnym cmentarzu przykościelnym w Porzeczu, na śródwiejskim w Chwarszczanach, na śródpolnym w Wysokiej (obecnie plantacja porzeczek!). Starodrzew (aleja lipowa) został wycięty również na czynnym cmentarzu w Chwarszczanach.

Drzewostan przykościelny

Boleszkowice – działka kościelna otoczona jest starodrzewem lipowym, klonowym i cisami

Okazałe, pojedyncze drzewa i krzewy

Wyróżnić należy kilka pojedynczych, okazałych drzew i krzewów znajdujących się poza parkami, a nie proponowanych w ,,Waloryzacji przyrodniczej gminy" do ochrony jako pomniki przyrody:

- Boleszkowice – bluszcz w zachodniej części wsi,
- Chwarszczany – 2 kasztanowce przy kaplicy, o obwodzie pnia 400 cm (z dziuplą) i 420 cm
- Gudzisz:
    - dąb w centrum wsi, o obwodzie pnia 390 cm,
    - świerk w centrum wsi, o obwodzie pnia 160 cm,
    - bluszcz na lipie przy budynku nr 74,
- Namyślin - 2 lipy przy moście na Myśli, o obwodzie pnia 350 i 300 cm,
- Wielopole - lipa przy budynku d. dworu, o obwodzie pnia 350 cm,
- Wielopole – Milicz - lipa o obwodzie pnia 240 cm i strzelistej koronie.

Zadrzewienie przydrożne

Drzewostan przydrożny jest ważnym elementem przyrodniczym kształtowania krajobrazu otwartego, mającym duże znaczenie krajobrazowe o wartościach ekologicznych i kulturowych oraz znaczenie wiatrochronne. Na obszarze gminy Boleszkowice tworzy go kilkadziesiąt różnej długości alei i szpalerów drzew nasadzonych przy drogach we wsiach (gdzie – stanowią element zieleni komponowanej) i przy drogach pomiędzy miejscowościami.

Nieliczne są śródpolne zadrzewienia przydrożne. Skład gatunkowy zadrzewień przydrożnych jest zróżnicowany. Występują w nim: lipy, klony, topole, akacje, jarzębiny, jesiony oraz drzewa owocowe. Drzewostan przydrożny zróżnicowany jest pod względem wieku. Stare nasadzenia znajdują się głównie w obrębie wsi: Kaleńsko - podwójna aleja

lipowa, Namyślin – aleja lipowa (wieś), aleja klonowa (teren PKP), Chwarszczany – aleja lipowa, kasztanowcowo - lipowa, szpaler topolowy z bluszczem, Chlewice – aleja akacjowo – jesionowa, Boleszkowice – aleja jarzębinowo – klonowa, Gudzisz – aleja i szpaler akacjowy, Porzecze – szpaler lipowy. Poza miejscowościami wyróżnia się stara aleja lipowa Kaleńsko – Kostrzyn. Na wysoczyźnie cenne są stare aleje owocowe (w dużym stopniu z przerzedzonym drzewostanem) w okolicy Boleszkowic, Wysokiej, Wyszyny i Chwarszczan. Drogi śródpolne do licznych wybudowań kolonijnych wysadzone są na ogół topolami. Wśród starych zadrzewień przydrożnych, zwłaszcza wzdłuż dróg lokalnych, pomiędzy pojedynczymi drzewami (stanowiącymi na ogół pozostałości dawnych alei), znajdują się zakrzewienia wzbogacające ich walory biocenotyczne. Generalnie jednak zadrzewienia przydrożne nie stanowią wyróżniającego się elementu w krajobrazie rolniczym północno – wschodniej części gminy. W ciągu cennej alei lipowej Kaleńsko – Kostrzyn zwraca uwagę znaczny ubytek drzewostanu wzdłuż terenów kopalni odkrywkowej kruszywa ,,Kaleńsko" będący najprawdopodobniej efektem szkodliwego oddziaływania tej kopalni na otoczenie.

Roślinność terenów renaturalizujących się

Na mapie studium zaznaczono tereny zdegradowane, głównie niezrekultywowane wyrobiska po eksploatacji kopalin. Większość tych terenów renaturalizuje się w wyniku spontanicznej sukcesji roślinnej. Powstające skupiska różnogatunkowych (na ogół gatunków ekspansywnych) zadrzewień i zakrzewień, korygują sztucznie utworzone deniwelacje terenu a na terenach bezleśnych urozmaicają krajobraz rolniczy.

4.6. Świat zwierzęcy – strefy faunistyczne.

W ,,Waloryzacji przyrodniczej gminy Boleszkowice" wyznaczono na obszarze gminy 11 stref faunistycznych (na podstawie bogactwa składu gatunkowego, występowania gatunków chronionych, znaczenia jako miejsca rozrodu, żerowania, odpoczynku i zimowania, znaczenia dla zachowania gatunków wpisanych na jedną z czerwonych list oraz ujętych w konwencjach międzynarodowych lub przepisach Unii Europejskiej).

Są to następujące strefy faunistyczne i gromady zwierząt:

- Koryto rzeki Odry – ryby, płazy, ptaki, ssaki(obszar cenny przyrodniczo OC 6).
- Kompleks zalewanych lub wilgotnych łąk pod Wielopolem – płazy, gady, ptaki, ssaki (PK ,,Ujście Warty", proponowany R2).
- Starorzecza i wydmy pod Porzeczem – ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki (PK ,,Ujście Warty", ZPK ,,Porzecze", proponowany R 2).
- Dolina Odry, ujście rzeki Myśli, łąki pod Chlewicami (ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki (Pk ,,Ujście Warty", proponowany R 2, OC 5).
- Małe zbiorniki wśród suchych łąk i zbiorowisk ciepłolubnych pod Kaleńskiem i Szumiłowem – ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki (PK ,,Ujście Warty", OC5).
- Rzeka Myśla – ryby, płazy, gady, ptaki, ssaki (OCK 1, OC 3).
- Rozlewiska i jeziorka śródpolne pod Boleszkowicami – ryby, płazy, gady, ptaki (OC 2, proponowany UE 2).
- Śródpolne oczka wodne pomiędzy Boleszkowicami, Wysoką Wyszyną i Sitnem – ryby, płazy, gady, ptaki (OC 1).
- Zarastające jeziorko i torfowisko pod Gudziszem – ryby, płazy, gady, ptaki (UE 1, OC 4, proponowany R 3).
- Wilgotne lasy pod Wielopolem – gady, ptaki, ssaki.
- Bory pod Namyślinem – płazy, gady, ptaki, ssaki.

Prawie wszystkie strefy faunistyczne znajdują się na obszarze istniejących lub proponowanych różnych form ochrony przyrody. Do właściwego funkcjonowania stref faunistycznych konieczne jest utrzymanie drożności korytarzy ekologicznych ułatwiających naturalną migrację zwierząt. Ma to szczególne znaczenie na obszarze wysoczyzny gdzie znajduje się najwięcej niewielkich, izolowanych, śródpolnych terenów bytowania zwierząt.

4.7. Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Gleby na obszarach gm. Boleszkowice, podobnie jak pokrywa glebowa Pomorza, są tworami stosunkowo młodymi. Skałami macierzystymi gleb na tym obszarze są utwory czwartorzędowe o genezie lodowcowej i wodnolodowcowej wieku plejstoceńskiego oraz utwory związane z późniejszymi (holocen), trwającymi również współcześnie, procesami akumulacji osadów organicznych, rzecznych, eolicznych. Są to gliny zwałowe, piaski akumulacji lodowcowej z głazami, piaski i żwiry akumulacji wodno – lodowcowej, piaski rzeczne tarasów akumulacyjnych, piaski wydmowe, mady i piaski rzeczne, torfy. Na tych utworach wykształciły się prawie wszystkie typy gleb charakterystyczne dla terenów nizinnych. Są to gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe, brunatne wyługowane, czarne ziemie, gleby torfowe różnych typów, murszowo mineralne, mady.

Rozmieszczenie poszczególnych typów gleb na obszarze gminy jest bardzo nierównomierne. Na wysoczyźnie plejstoceńskiej dominują gleby brunatne i pseudobielicowe; w północno – wschodniej części gminy występują one w dużych i zwartych konturach a we wschodniej części występują w niewielkich płatach przemiennie z innymi typami gleb. Gleby te użytkowane są jako grunty orne. W dolinach rzek Odry i Myśli dominują gleby hydrogeniczne tworzące mozaikę typów: mady, czarne ziemie, gleby torfowe i murszowo torfowe, mułowo torfowe oraz gleby murszowo-mineralne. Gleby te użytkowane są jako użytki zielone i grunty orne.

W strukturze użytkowania gruntów gm. Boleszkowice gleby użytków rolnych zajmują drugie miejsce pod względem wielkości powierzchni po gruntach leśnych. Powierzchnia użytków rolnych obejmujących grunty orne i sady oraz łąki i pastwiska trwałe wynosi 4711 ha, tj. 35 % powierzchni gminy. Wśród wymienionych wyżej użytków rolnych największą powierzchnię zajmują grunty orne – 3691 ha, co stanowi 78,4% powierzchni ich obszaru. Użytki zielone trwałe zajmują 968 ha, co stanowi 20,5% powierzchni użytków rolnych; w tym łąki zajmują 562 ha (58%powierzchni użytków zielonych), pastwiska zajmują 406 ha (42% powierzchni użytków zielonych). Sady zajmują 52 ha (1,1% powierzchni użytków rolnych).

- Bonitacja gleb użytków rolnych

Według gleboznawczej klasyfikacji gruntów, na obszarze gminy Boleszkowice występują gleby klas bonitacyjnych od III a do VI na gruntach ornych i od III do VI na użytkach zielonych.

Procentowy udział powierzchni gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnej powierzchni gruntów ornych i użytków zielonych gminy przedstawia się następująco:

a) grunty orne:

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w %	Ocena gleb
III a, III b	54	gleby dobre
IV a, IV b	26	gleby średnie
V, VI	20	gleby słabe i najsłabsze

Wśród gruntów ornych gminy dominują gleby dobre III a i III b klasy bonitacyjnej. Są to najlepsze gleby w gminie. Znajdują się one na wysoczyźnie a największe, zwarte płaty tych gleb występują w okolicy Wysokiej, Boleszkowic i Wyszyny. Niewielkie płaty gleb III b klasy bonitacyjnej występują w okolicy Gudzisza i Chwarszczan. Na wysoczyźnie znajdują się również gleby średnie IV a i IV b klasy bonitacyjnej. Natomiast gleby słabe i najsłabsze V i VI klasy bonitacyjnej dominują w dolinie Odry, gdzie rozciągają się pomiędzy nadrzecznym pasmem użytków zielonych a kompleksem leśnym oraz w dolinie Myśli. Na wysoczyźnie występują w niewielkich płatach wzdłuż drogi Boleszkowice – Sitno i w okolicy stacji kolejowej Boleszkowice.

b) użytki zielone:

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w %	Ocena gleb
III	11	gleby średnie
IV	27	(38%)
V, VI	62	gleby słabe i najsłabsze

Wśród użytków zielonych dominują gleby słabe i najsłabsze V i VI klasy bonitacyjnej. Gleby użytków zielonych koncentrują się w dolinach rzeki Odry i Myśli, w okolicy Kaleńska, Chlewic, Porzecza i Namyślina.

- Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Zróżnicowanie środowiska glebowego pod względem potencjału produkcyjnego i ekologicznej różnorodności ekosystemów polnych odzwierciedlają kompleksy przydatności rolniczej gleb, będące jednostkami siedliskowymi użytków rolnych, z którymi związany jest określony dobór roślin uprawnych. Kompleksy przydatności rolniczej gleb obejmują zespoły różnych i różnie położonych gleb, które wykazują zbliżone właściwości rolnicze i mogą być w podobny sposób użytkowane. Przy wydzielaniu kompleksów przydatności rolniczej gleb uwzględnia się właściwości przyrodnicze gleb (typ, rodzaj, gatunek), właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleby, stopień kultury gleby, układ stosunków wilgotnościowych (wynikający z położenia na tle rzeźby terenu, opadów atmosferycznych i budowy profilu gleby).

Na obszarze gminy Boleszkowice występują prawie wszystkie typy kompleksów glebowo – rolniczych charakterystyczne dla terenów nizinnych (z wyjątkiem 1 – go kompleksu pszennego bardzo dobrego i użytków zielonych b. dobrych i dobrych 1 z).

W obrębie gruntów ornych dominują kompleksy żytnie, tj. gleby o lżejszym składzie mechanicznym, z przewagą piasków w poziomach powierzchniowych. Gleby tych kompleksów zajmują ok. 57% powierzchni gruntów ornych. Są to następujące kompleksy przydatności rolniczej gleb: 4 – ty żytni bardzo dobry (23% powierzchni gruntów ornych),5 – ty żytni dobry (23%), 6 – ty żytni słaby (11%), 7-my żytni bardzo słaby (10%). Największą powierzchnię wśród gleb kompleksów żytnich zajmuje 4 – ty kompleks żytni bardzo dobry, zaliczony obok gleb 2 – go kompleksu pszennego dobrego do najlepszych gleb w gminie.

Kompleksy glebowe pszenne tj. gleby o cięższym składzie mechanicznym z przewagą glin w poziomach powierzchniowych zajmują ok. 41% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby kompleksu 2 – go pszennego dobrego (39% powierzchni gruntów ornych) i gleby kompleksu 3 – go pszennego wadliwego (2% powierzchni). Gleby kompleksu 2 - go zaliczone są do najlepszych w gminie i pod względem wielkości powierzchni zajmują pierwsze miejsce.

Gleby kompleksów zbożowo – pastewnych zajmują łącznie nieco poniżej 2% powierzchni gruntów ornych. Są to gleby 8 – go kompleksu zbożowo – pastewnego i 9 – go kompleksu zbożowo – pastewnego słabego.

W obrębie trwałych użytków zielonych dominują użytki zielone słabe i bardzo słabe kompleksu 3z (66%powierzchni użytków zielonych) nad użytkami zielonymi średnimi kompleksu 2 z (34%).

- Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Pod względem bonitacji jakości i przydatności rolniczej gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych, gm. Boleszkowice należy do obszarów o korzystnych warunkach do produkcji rolnej. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy wynosi 72,8 pkt, tj. powyżej średniej byłego woj. szczecińskiego (70.7 pkt). Gmina Boleszkowice posiada warunki przyrodnicze produkcji rolnej zbliżone do sąsiednich gmin, w których wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej kształtuje się również powyżej 70 pkt i wynosi w gm. Mieszkowice 76,7 pkt a w gm. Dębno 72,4 pkt.

<u>Regulacja stosunków wodnych</u>

Układ hydrograficzny gminy charakteryzuje się dużą asymetrią: koryto Odry, największej rzeki gminy przebiega marginalnie, natomiast główną oś hydrograficzną obszaru stanowi jej prawobrzeżny dopływ – rzeka Myśla, przepływająca równoleżnikowo przez południową część gminy. Według wykazu gruntów gminy Boleszkowice grunty pod wodami zajmują 247 ha, tj. 1,9% powierzchni gminy: w tym wody powierzchniowe płynące 180 ha, stojące 67 ha.

Sieć hydrograficzną tworzą kanały i rowy melioracyjne. Na obszarze gminy Boleszkowice zmeliorowanych jest łącznie 1900 ha gruntów rolnych. Całość gminy odwadniana jest w kierunku południowym. Generalnie należy stwierdzić, że obszar gminy charakteryzuje się słabo rozwiniętą siecią hydrograficzną, niewielkim stopniem jeziorności i małą ilością obszarów bezodpływowych. Użytki zielone odwadniane są systemem rowów otwartych, natomiast grunty orne poprzez drenowanie. Stan techniczny obiektów melioracyjnych jest zadowalający, jednak konieczna jest stała ich konserwacja i renowacja by zapewnić swobodny odpływ nadmiaru wód.

4.8. Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Las jest najważniejszą formacją roślinną na obszarze gminy Boleszkowice. Stanowi ekosystem odgrywający dużą rolę w kształtowaniu lokalnego klimatu, stosunków wodnych i warunków glebowych oraz utrzymaniu równowagi przyrodniczej. Jest siedliskiem wielu dzikich roślin i zwierząt. Stanowi dominujący w przestrzeni przyrodniczej element szaty roślinnej i jest jednym z najważniejszych i najczęściej reprezentowanych składników krajobrazu ekologicznego.

O występowaniu lasów, różnorodności typów siedliskowych lasu i składzie gatunkowym drzewostanu zadecydowały zarówno warunki przyrodnicze (podłoże geologiczne, rzeźba terenu, gleba, klimat) jak i czynniki antropogeniczne. Obszar gminy znajduje się w zasięgu prawie wszystkich gatunków lasotwórczych, jakie występują w Polsce, z wyjątkiem naturalnego zasięgu świerka pospolitego i jodły pospolitej.

Lasy są największym zbiorowiskiem roślinnym na obszarze gminy pod względem zajmowanej powierzchni. Powierzchnia lasów wynosi 6769 ha, co stanowi 51,5% ogólnej powierzchni gminy. Wskaźnik lesistości gminy jest wysoki i kształtuje się znacznie powyżej średniej woj. zachodniopomorskiego, która wynosi 35,3%. Przewyższa również wskaźnik lesistości w gminach sąsiednich. Leśnictwo jest tu najważniejszym sposobem użytkowania ziemi.

Lasy gm. Boleszkowice stanowią w przewadze własność Skarbu Państwa (99,9% powierzchni). Zdecydowaną większością lasów zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, do którego należy 6756 ha (99,8% powierzchni). Są to lasy Nadleśnictwa Dębno. Przeważająca część lasów tego nadleśnictwa leży w obrębie leśnym Namyślin, a jedynie niewielki fragment lasów znajdujących się na północ od Chwarszczan (nad rzeką Myślą i Kanałem Cychry) należy do obrębu leśnego Dębno.

Pod względem rozmieszczenia przestrzennego lasy gminy wyróżniają się zwartym kompleksem rozciągającym się w jej południowej i środkowej części, na średnim i wysokim tarasie doliny Odry oraz na wysoczyźnie w strefie krawędziowej doliny. Kompleks ten zwany jest Lasami Boleszkowickimi. Stanowi on południowy fragment lasów Nadodrzańskich znajdujących się w granicach woj. zachodniopomorskiego. W południowej części gminy lasy rozdzielone są równoleżnikowo doliną rzeki Myśli. Granica polno-leśna kompleksu leśnego jest dość wyrównana w północno – wschodniej części na wysoczyźnie, natomiast od zachodu i w części środkowo – wschodniej linia ta jest bardzo nieregularna, związana z osadnictwem i rolniczym użytkowaniem gruntów nad Myślą i w dolinie Odry a w okolicy Kaleńska z odkrywkową eksploatacją kruszywa.

W północno – wschodniej części gminy znajduje się niewielka śródpolna enklawa lasu pokrywającego pagór kemowy rozciągający się na zachód od Wyszyny, z kulminacją 86,9 m n.p.m. (Góra Wyszyna)

Zróżnicowanie typologiczne gleb pod lasami oraz różny stopień ich wilgotności i żyzności wpłynęły na mozaikę typów siedliskowych lasu, tj. kategorii siedlisk o zbliżonych, naturalnych możliwościach produkcyjnych, stanowiących również jedno z kryteriów określania potencjalnej przydatności lasu do wykorzystania rekreacyjnego.

Ekosystemy leśne reprezentowane są przez 9 typów siedliskowych:

· 4 typy siedlisk borowych zajmujących łącznie prawie 90% powierzchni lasów i obejmujących: Bs - bór suchy, B św - bór świeży, Bmśw - bór mieszany świeży, Bmw– bór mieszany wilgotny,

- 5 typów siedlisk lasowych zajmujących łącznie ok.10% powierzchni lasów i obejmujących: Lmśw – las mieszany świeży, Lśw – las świeży, Lw – las wilgotny, Olsj – ols jesionowy, Ols – ols (olszowy).

Udział poszczególnych typów siedlisk według wilgotności i zasobności gleby w składniki mineralne w kompleksach leśnych gminy przedstawia poniższe zestawienie.

Siedliska leśne według wilgotności i żyzności gleby w % zajmowanej powierzchni

Siedliska leśne	Suche	Świeże	Wilgotne	Bagienne	Udział powierzchni siedlisk wg żyzności
Ubogie siedliska borowe	Bs 0,1	Bśw 49,3	-	-	49,4
Siedliska borów mieszanych	-	Bśmw 39,7	Bmw 0 ,7		40,4
Siedliska lasów mieszanych	-	Lmśw 5,2	-	-	5,2
Żyzne siedliska lasowe	-	Lśw 0,8	Lw 0,03	Ols 4,0 Olsj 0,2	5,0
Udział powierzchni siedlisk wg wilgotności	0,1	95,0	0,7	4,2	100,0

Krajobraz lasów gminy nie odzwierciedla tej różnorodności siedlisk charakteryzujących się odmiennością roślinności runa leśnego i zróżnicowaniem składu gatunkowego drzewostanu. Największy udział w strukturze siedliskowej przypada na ubogie siedliska borowe i siedliska borów mieszanych, które zajmują 89% powierzchni lasów. Dominującym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, której udział pod względem zajmowanej powierzchni wynosi 86%. Sosna występuje we wszystkich klasach wiekowych i jako gatunek wszechpanujący nadaje lasom charakter monokultury. Na słabych glebach występuje w postaci litych sośnin, a na żyźniejszych z domieszką gatunków liściastych. Większym urozmaiceniem drzewostanu charakteryzują się siedliska lasowe, ale ze względu na niewielką ogólną powierzchnię i duże rozproszenie stanowią tylko atrakcyjne krajobrazowo enklawy drzewostanów liściastych w monokulturach lasów sosnowych. Spośród gatunków liściastych największą powierzchnię zajmują dęby – 5,3%, olsza – 4,7% oraz brzoza – 1,9%, buk – 0,4%. Drzewostan leśny uzupełniają: świerk, modrzew, topola.

Przeważający udział sosny wynika nie tylko ze struktury siedlisk, ale w dużym stopniu jest efektem długotrwałej gospodarki leśnej preferującej ten gatunek zarówno w nasadzeniach do produkcji leśnej, sztucznym odnawianiu lasu, odtwarzaniu drzewostanu na rębniach zupełnych jak i w zalesieniu gruntów porolnych.

Pod względem wieku drzewostanu dominują lasy do 40 lat (w klasach I a – II b) i 41 – 80 lat (III a IV b), których udział w zajmowanej powierzchni wynosi po ok. 40%. Drzewostany liczące powyżej 80 lat zajmują ok. 20% powierzchni, w tym liczące powyżej 100 lat stanowią 5,6% powierzchni. Są to starodrzewy sosnowe, dąbrowy i buczyny. Około 510 ha tj. 7,5% powierzchni lasów zajmują drzewostany wprowadzone na gruntach porolnych i nieużytkach w latach 60. i późniejszych XX w. Są to głównie drzewostany sosnowe i plantacje topolowe na zachodnim obrzeżu kompleksu leśnego w dolinie Odry oraz w niewielkich partiach w okolicy Chwarszczan i Reczyc. Zalesienie gruntów zbędnych dla rolnictwa stanowi najbardziej ekologiczną formę ochrony powierzchni ziemi, przynoszącą ponadto wymierne efekty przyrodnicze i społeczne.

Dominującymi powierzchniowo siedliskami są bory świeże. Zajmują one rozległe tereny w środkowej i południowej części kompleksu leśnego w dolinie Odry. Są to siedliska ubogie pod względem żyzności gleby, ale o dość korzystnym uwilgotnieniu (warstwa podsiąkowa wody gruntowej może dochodzić do strefy korzeniowej drzew). Drzewostan tworzy sosna, w domieszce występuje brzoza, a podszyt tworzą; jałowiec,

jarzębina, dąb. Sosna występuje tu we wszystkich przedziałach wiekowych, ale udział drzewostanu liczącego powyżej100 lat jest niewielki.

Drugie miejsce pod względem powierzchni zajmują siedliska boru mieszanego świeżego. Występują one na wysoczyźnie we wschodniej części kompleksu leśnego i w enklawie koło Wyszyny oraz w północnej części kompleksu w dolinie Odry. Są to siedliska umiarkowanie ubogie o stosunkowo dobrym uwilgotnieniu (poziom podsiąkowy wody gruntowej na ogół w zasięgu systemu korzeniowego). Drzewostan główny tworzy sosna i dąb. Gatunki domieszkowe to brzoza, modrzew, buk. Podszyt tworzą: leszczyna jałowiec, jarzębina, kruszyna, trzmielina. Drzewostany główne są różnowiekowe z enklawami starodrzewu sosnowego i dębowego (sosna 155lat, dąb 125lat).

Pozostałe siedliska borowe zajmują bardzo małe tereny. Bór suchy znajduje się w niewielkiej enklawie tylko na zachód od Porzecza (w granicach ZPK ,,Porzecze"). Drzewostan tworzy ok. 100 – letnia sosna. Bór mieszany wilgotny tworzy niewielkie kontury w północno – zachodniej części kompleksu leśnego w dolinie Odry (młode olsze i brzoza oraz 90 letnie dęby) oraz na wschód od Chwarszczan nad Kanałem Cychry. Niewielką enklawę Bmw tworzy młody drzewostan świerkowy na zachód od Porzecza.

Wśród siedlisk lasowych największą powierzchnię zajmują lasy świeże. Lmśw znajduje się na wysoczyźnie, we wschodniej części kompleksu leśnego na północ i południe od Reczyc. Są to siedliska średnio żyzne, ze średnio głębokim poziomem wody gruntowej. Drzewostan tworzą: sosna, dąb, buk. Gatunkami domieszkowymi są modrzew, brzoza, osika, lipa, świerk. Podszyt tworzą: jarzębina, leszczyna, kruszyna, trzmielina. Dominują drzewostany starsze, wśród których liczne są starodrzewy sosnowe, dębowe i bukowe liczące 105 – 150 lat.

Las świeży stanowi niewielką enklawę na wysoczyźnie, na północ od Reczyc. Są to siedliska o dużej żyzności korzystnie uwilgotnione. Drzewostan tworzą głównie dęby i buki, przeważnie liczące ponad 100lat. Gatunkami domieszkowymi są brzozy, olsze, lipy a w podszycie występują: leszczyna, trzmielina, kruszyna, jarzębina, głóg.

Siedliska bagienne reprezentowane są przez ols i ols jesionowy. Ols jest siedliskiem o dużej żyzności, nadmiernie uwilgotnionym. Rośnie na siedliskach mokrych, z przypowierzchniowym poziomem wody gruntowej, okresowo występującej na powierzchni. Jest typowym lasem bagiennym. Największe tereny siedlisk olsowych znajdują się w północno – zachodniej części kompleksu leśnego w dolinie Odry a niewielkie enklawy olsu znajdują się w dolinie Myśli (Reczyce – Namyślin) i na torfowisku koło UE ,,Gudzisz". Drzewostan stanowi olsza czarna a w domieszce występuje brzoza omszona. W podszycie występują: leszczyna, kalina, porzeczka czarna, wierzba, kruszyna, czeremcha, jarzębina. Drzewostan główny jest różnowiekowy, liczne są enklawy drzew w wieku ok. 100 lat.

Ols jesionowy zajmuje bardzo małe powierzchnie. Występuje w dolinie Myśli w okolicy Reczyc oraz na wysoczyźnie nad ciekiem spod Boleszkowic. Ols jest siedliskiem bardzo żyznym, z płytkim poziomem wody gruntowej, okresowo występującej na powierzchni. Drzewostan tworzą olsza czarna i jesion wyniosły, występujące przeważnie w wieku 80 lat. W podszycie występują: czeremcha, kalina, kruszyna, bez czarny, wierzby, pnącza.

Według kategorii użytkowania, lasy gm. Boleszkowice należą do lasów gospodarczych, ochronnych i rezerwatowych. Największą powierzchnię zajmują lasy gospodarcze obejmujące 5901 ha, tj. 87,2% ogólnej powierzchni lasów. Lasy ochronne wyznaczone zostały na łącznej powierzchni 859 ha (12,7% powierzchni lasów), jako lasy wodochronne, lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, lasy stanowiące drzewostany nasienne i lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo – naukowe. Najmniejszą powierzchnię zajmują lasy rezerwatowe. Obejmują one lasy znajdujące się w rezerwacie przyrody ,,Cisy Boleszkowickie" o powierzchni 9,38 ha.

4.9. Wielkość i jakość zasobów wodnych – wody powierzchniowe.

Według wykazu gruntów gminy Boleszkowice (stan w dniu 1.01.2003 r.) grunty pod wodami zajmują 247 ha, tj. 1,9% powierzchni gminy; w tym wody powierzchniowe płynące – 180 ha, stojące – 67 ha.

Do wód powierzchniowych na obszarze gminy należą:

- rzeka Odra,
- rzeka Myśla i kilka niewielkich strumieni,
- starorzecza w dolinie Odry,
- jedno jezioro oraz liczne śródpolne oczka wodne,
- rowy otwarte,
- kilka niewielkich stawów hodowlanych.

Gmina Boleszkowice leży w dorzeczu Odry, na prawym brzegu dolnego biegu rzeki, poniżej ujścia Warty. Według podziału hydrograficznego Polski, jest to pole nr 121 obszaru zlewniowego Odry od Warty do Iny. Obszar ten oddzielony jest od zlewni Warty działem wodnym II rzędu, przebiegającym na południe od gminy Boleszkowice.

Gmina znajduje się w zasięgu bezpośredniej, prawobrzeżnej zlewni rzeki Odry oraz zlewni jej prawobrzeżnego dopływu – rzeki Myśli. Pomiędzy tymi zlewniami przebiegają działy wodne II rzędu. W granicach zlewni Myśli wydzielone są zlewnie niższego rzędu cieków zasilających rzekę.

Na obszarze gminy Boleszkowice wydzielone są następujące zlewnie cząstkowe Odry i Myśli:

- zlewnia nr 1 – bezpośrednia zlewnia Odry od Warty do Myśli - obejmuje południową część doliny Odry i południowo-zachodnią część wysoczyzny,
- zlewnia nr 2 – zlewnia Myśli - obejmuje wschodnią część wysoczyzny oraz środkową część doliny Odry, w tym:
  - zlewnia nr 2 l – zlewnia Myśli od cieku z Boleszkowic do ujścia do Odry,
  - zlewnia nr 2 k_1 – zlewnia Myśli od Kosy do dopływu z Boleszkowic, bez Sienicy,
- zlewnia nr 4 (w tym zlewnia nr 3) – bezpośrednia zlewnia Odry od Myśli do Kurzycy - obejmuje północną część doliny Odry i północno-zachodnią część wysoczyzny.

Układ hydrograficzny gminy charakteryzuje się dużą asymetrią: koryto Odry, największej rzeki gminy przebiega marginalnie, natomiast główną oś hydrograficzną obszaru stanowi jej prawobrzeżny dopływ – rzeka Myśla, przepływająca mniej więcej równoleżnikowo przez południową część gminy.

Rzeka Odra

Odra jest jedną z największych rzek w zlewisku Morza Bałtyckiego i drugą (po Wiśle) pod względem długości i wielkości przepływu rzeką w Polsce a największą i najzasobniejszą w wodę rzeką woj. zachodniopomorskiego. W granicach województwa znajduje się dolny i ujściowy odcinek Odry. Całkowita długość Odry od źródeł (Republika Czeska) do Zalewu Szczecińskiego wynosi 854 km, z tego w granicach Polski 742 km. Pod względem hydrologicznym dopiero dolna Odra (poniżej ujścia Warty) jest rzeką typowo nizinną, swobodnie płynącą. Odra jest uregulowana i zaliczona do wód śródlądowych, żeglownych.

Długość Odry w granicach gm. Boleszkowice wynosi 11,25 km. Brzegi rzeki są urozmaicone licznymi zatokami, półwyspami i wyspami oraz zabudowane ostrogami, uformowanymi prostopadle do brzegu. Przy kopalniach kruszywa naturalnego Chlewice i Kaleńsko znajdują się nabrzeża załadowcze kruszywa a w Porzeczu, Przewozie Chlewickim i Kaleńsku pozostałości po dawnych przeprawach promowych.

Szerokość Odry jest zmienna i wynosi na wysokości Czajczej Łąki w pobliżu południowej granicy gminy 220 m, na wysokości Kaleńska – 232 m, Kaleńskich Kanałów – 240 m, kopalni Chlewice – 247 m, poniżej ujścia Myśli –278 m, w pobliżu północnej granicy gminy – 200 m. Przeciętna głębokość Odry wynosi 3,5 m (dno piaszczyste), szybkość prądu rzeki 0,8 m/sek. Rzędna lustra wody na wysokości Kaleńska wynosi 9,7 m n.p.m. a Porzecza 8,4 m n.p.m.; średni spadek na tym odcinku wynosi 0,12 ‰ (średni spadek całego biegu rzeki – 0,73‰).

Na obszarze gminy Boleszkowice nie ma punktu monitoringu stanu wód Odry. Najbliższy taki punkt znajduje się w Gozdowicach (gm. Mieszkowice), w odległości

ok. 12 km poniżej północnej granicy gminy. Charakterystyka wód Odry opracowana przez IMGW dla lat 1951-70 przedstawia się następująco (wodowskaz Gozdowice):

Wielkość stanów wód Odry:

Lp.	Parametr	Wartość
1.	Powierzchnia zlewni do wodowskazu w km^2	109 729
2.	Rzędna w m n.p.m.	3,02
3.	Wysokość wód wysokich w m	6,44
4.	Średnia wysokość wód wysokich w m	4,96
5.	Średnia wysokość wód w m	3,10
6.	Średnia wysokość wód niskich w m	1,89
7.	Wysokość wód niskich w m	1,36
8.	Absolutne maksimum wysokości wód w m	6,49
9.	Absolutne minimum wysokości wód w m	0,73

Wartość przepływów wód w Odrze:

Lp.	Parametr w m^3/s	Okresy obserwacji		
		XI – IV zima	V – X lato	XI – X ROK
1.	Najwyższy przepływ wód	1690	1830	1830
2.	Średni przepływ maksymalnych wód	1100	975	1180
3.	Wysoki przepływ wód	568	440	504
4.	Średni przepływ niskich wód	302	262	238
5.	Najniższy przepływ wód	158	156	156

Charakterystyka przepływów wód w Odrze na wodowskazie w Kienitz (po stronie niemieckiej, na wysokości północnej granicy gminy) przedstawia się następująco:

Lp.	Parametr	Wartość
1.	Powierzchnia zlewni do wodowskazu w km^2	109 093
2.	Przepływ średni niski m^3/s	220
3,	Przepływ średni roczny m^3/s	500
4.	Przepływ średni wysoki m^3/s	1 430

Rzeka Myśla

Myśla jest prawobrzeżnym dopływem Odry, jednym z ważniejszych w jej dolnym biegu. Wpływa do Odry na zachód od Chlewic na wysokości 8,5 m n.p.m. Całkowita długość rzeki wynosi 95,6 km a powierzchnia jej zlewni wynosi 1334 km^2. Za obszar źródłowy Myśli przyjmuje się bezimienny ciek wypływający spod Rychnowa (gm. Barlinek). W granicach gminy Boleszkowice długość Myśli wynosi ok. 19 km. Myśla wpływa na obszar gminy w jej wschodniej części na północ od Chwarszczan (lustro wody na wysokości 27,6 m n.p.m.) i na całej długości utrzymuje mniej więcej zachodni kierunek biegu. Myśla jest rzeką o urozmaiconym nurcie a jej dolina należy do ciekawszych form geomorfologicznych, o dużej atrakcyjności przyrodniczo - krajobrazowej.

Prawie na całej długości bieg rzeki jest kręty, brzegi urwiste i przeważnie zalesione, podmywane przez nurt. Średni spadek rzeki wynosi 0,7‰, średni przepływ 2,7 m^3/s, maksymalna rozpiętość wahań stanów wody wynosi 1,5 m.

W granicach gminy nurt rzeki zmienia się wiele razy. Na odcinku Chwarszczany – Reczyce Myśla wcina się w wysoczyznę morenową gdzie miejscami płynie w głębokiej dolinie o założeniu rynnowym a na odcinku Chwarszczany – Gudzisz płynie bardzo wąską, przełomową doliną. Strome zbocza doliny osiągają w tym miejscu do 35 m wysokości nad poziom doliny. Na tym odcinku Myśla płynie wartkim nurtem upodabniając się do rzek podgórskich. Na wysokości Reczyc Myśla głęboka wcina się w poziom tarasu erozyjno-akumulacyjnego do poziomu glin lodowcowych, w wyniku czego powstało tu kamieniste dno z głazów narzutowych i grubego żwiru. Nurt rzeki na tym odcinku jest również wartki. Średni spadek Myśli wynosi w granicach gminy 0,99‰.

Poniżej Reczyc rzeka wpływa do doliny Odry, gdzie od Namyślina jej dolina znacznie się rozszerza a rzeka silnie meandruje.

Na obszarze gminy Myśla nie przyjmuje większych dopływów poza kilkoma drobnymi strumieniami. Największym jest strumień wypływający z okolic Boleszkowic, przepływający przez podmokłe tereny znajdujące się na południowy wschód od wsi (proponowane użytki ekologiczne) oraz przez kompleks leśny i wpływający do Myśli w pobliżu stacji kolejowej Namyślin. Strumień ten określany jest nazwą Rów Chrobrego. Pozostałe strumienie wpływają do Myśli w okolicy Chwarszczan. W dolinie jednego z nich zwanego Kanałem Cychry znajduje się zarastający i wysychający śródpolny zbiornik wodny, który dawniej (PGR) był stawem hodowlanym.

Wody Myśli od dawna użytkowane były do celów hydroenergetycznych. Nad rzeką znajdują się 4 elektrownie wodne: w Chwarszczanach, Gudziszu, Reczycach i Namyślnie, na potrzeby których koryto rzeki zostało lokalnie w dużym stopniu przekształcone a na znacznym odcinku zmieniony charakter rzeki. W Chwarszczanach znajdują się 2 śluzy; w Gudziszu jaz piętrzący, jaz roboczy, zbiornik wodny; w Reczycach jaz piętrzący z przepławką dla ryb, jaz roboczy, zbiornik wodny, mur oporowy; w Namyślnie stopień wodny.

Na rzece wyznaczony jest szlak kajakowy. Biegnie od Lipian a szczególnie atrakcyjny jest od Mostna gm. Dębno. Na obszarze gminy Boleszkowice nie jest zagospodarowany do celów turystycznych.

Cała dolina Myśli znajduje się na obszarze chronionego krajobrazu „A" Dębno – Gorzów.

Zbiorniki wodne

Na obszarze gminy nie ma dużych, naturalnych zbiorników wodnych.

Na tarasie zalewowym doliny Odry znajdują się liczne starorzecza (zabagnione lub wypełnione wodą). Największe nagromadzenie tych zbiorników wodnych występuje na północny zachód od Kaleńska, gdzie noszą nazwę, Kaleńskie Kanały oraz na zachód od Porzecza (obszar zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Porzecze"). Podłużne formy tych zbiorników tworzące liczne zakola wskazują na to, że mogą stanowić pozostałość dawnych kanałów ulgi.

Na wysoczyźnie, zwłaszcza w północno-wschodniej części gminy znajdują się liczne, niewielkie, naturalne zbiorniki wodne typowe dla krajobrazu polodowcowego. Są to śródpolne, małe jeziorka typu wytopiskowego tzw. oczka wodne, najczęściej o powierzchni do 1 ha bez dopływu powierzchniowego (niepodlegające klasyfikacji gleboznawczej). Wyróżniają się w otwartym, rolniczym krajobrazie towarzyszącym im zadrzewieniem i zaroślami.

Największym, naturalnym zbiornikiem wodnym jest jezioro bez nazwy w Wysokiej. Jest to jezioro polodowcowe typu wytopiskowego o powierzchni 5 ha. Rzędna lustra wody – 56,4 m n.p.m. Jezioro jest silnie zeutrofizowane, brzegi są niedostępne, zadrzewione i zakrzewione. Wykorzystywane jest jako staw hodowlany do produkcji karpia, lina, karasia (własność AWRSP Szczecin). Funkcjonowanie stawu hodowlanego związane jest z odprowadzaniem nadmiaru wody podziemnym rurociągiem do kanału Dar – dopływu Myśli na obszarze gm. Dębno.

Na obszarze gminy znajdują się 2 zespoły podmokłych terenów z zarastającymi oczkami wodnymi. Są to: istniejący użytek ekologiczny „Torfowisko Gudzisz" (UE1) oraz proponowany użytek ekologiczny „Boleszkowickie Rozlewiska' (UE2).

Stawy hodowlane są bardzo małymi zbiornikami. Jeden obiekt znajduje się na obszarze proponowanego użytku ekologicznego UE2, drugi na terenie zrekultywowanego wyrobiska po eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża Gudzisz. Są to stawy karpiowe (prywatne).

4.10. Stan środowiska i jego zagrożenia.

Na ocenę stanu środowiska wpływa jakość poszczególnych elementów przyrody nieożywionej, kondycja przyrody ożywionej i stopień zachowania walorów krajobrazowych. Środowisko przyrodnicze gminy Boleszkowice nie jest objęte stałym monitoringiem, co uniemożliwia bieżącą kontrolę jego stanu. W ostatnim dziesięcioleciu XX w., w ramach monitoringu regionalnego badana była jakość wód rzeki Myśli (WIOŚ w Gorzowie, 1998 r.) a w ramach monitoringu krajowego gleb prowadzonego przez Instytut Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach badane były niektóre właściwości gleb m. in. zawartość w nich metali ciężkich i siarki; badania te były prowadzone również przez Okręgową Stację Chemiczno - Rolniczą w Gorzowie w latach 1992-97. Brak jest kompleksowych i aktualnych danych charakteryzujących stan antropogenicznego obciążenia środowiska gminy.

4.10.1 Ogólny stan środowiska.

Powietrze

Na obszarze gminy Boleszkowice nie ma źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza o zasięgu ponadgminnym, gmina nie znajduje się również w zasięgu oddziaływania takich emisji ze źródeł zewnętrznych, położonych w sąsiednich gminach. Również przygraniczne położenie oraz dominujące tu wiatry z kierunków zachodniego i południowo-zachodniego nie narażają gminy na emisję zanieczyszczeń transgranicznych z obszaru Niemiec, zwłaszcza znad aglomeracji berlińskiej.

Najbliższym, pozagminnym emitorem uciążliwych zanieczyszczeń do powietrza jest Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego „Zielin", zlokalizowana pomiędzy Troszynem i Smolnicą w gminie Mieszkowice, ok. 3 km na północ od Wyszyny i 6 km od Boleszkowic. Kopalnia emituje wiele zanieczyszczeń m.in. merkaptany (toksyczne ciecze o odrażającej woni), związane z emisją siarkowodoru, które ze względu na niski próg zapachowy są wyczuwalne w terenie i są przyczyną częstych interwencji mieszkańców najbliższej okolicy. Pomiary stężeń siarkowodoru w powietrzu (24-godzinne), m.in. w Smolnicy oddalonej od kopalni o 3 km, nie wykazywały przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego zanieczyszczenia. Maksymalna wartość zarejestrowana w Smolnicy wynosiła 57% wartości dopuszczalnej.

Przy stacji kolejowej Boleszkowice znajduje się stacja ekspedycyjna ropy naftowej z kopalni „Zielin". Na terenie ekspedytu odbywa się przeładunek ropy naftowej do cystern w ilości ok. 70 Mg/d. Obiekt jest przestarzały i wymaga modernizacji urządzeń technologicznych. W czasie przeładunku ropy naftowej ma miejsce znaczna emisja węglowodorów do powietrza i ulatnianie się merkaptanów. Brak jest danych o wielkości i zasięgu przestrzennym tej uciążliwej emisji.

Na jakość powietrza na obszarze gminy, szczególnie w zakresie podstawowych zanieczyszczeń, istotny wpływ ma tzw. emisja niska z lokalnych kotłowni, zakładów usługowych i gospodarstw indywidualnych. Są to zanieczyszczenia energetyczne: dwutlenek siarki i pył zawieszony. Likwidacja źródeł emisji niskiej m. in. poprzez przechodzenie na ogrzewanie gazowe lub olejowe, wyraźnie wpłynie na obniżenie stężeń zanieczyszczeń energetycznych w powietrzu.

Wody powierzchniowe

Jakość wód głównych rzek gminy Boleszkowice, tj. Odry i Myśli, zależy przede wszystkim od gospodarki wodno-ściekowej prowadzonej w dorzeczu środkowego i górnego biegu tych rzek, a więc od jakości wód wpływających na obszar gminy. W odniesieniu do Myśli, o czystości wód tej rzeki decyduje również stan gospodarki wodno-ściekowej w samej gm. Boleszkowice ze względu na przebiegający tu dolny i ujściowy odcinek rzeki.

Rzeka Odra

Odra w górnym i środkowym biegu prowadzi wody najniższej jakości. Najbliższy punkt monitoringu jakości wód Odry w granicach województwa poniżej ujścia Warty, znajduje się w Gozdowicach (gm. Mieszkowice), na 645,3 km biegu rzeki. Jest to stanowisko badawcze sieci podstawowej monitoringu krajowego wód płynących.

Badania z 2002 r. wykazały utrzymywanie się wieloletniej tendencji poprawy jakości wód Odry w jej dolnym biegu, co wiąże się niewątpliwie z porządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej w całym dorzeczu (zmniejsza się stopień skażenia bakteriologicznego wód oraz obciążenia zanieczyszczeniami biogennymi).

Rzeka Myśla

Jakość wód Myśli była badana na dwóch stanowiskach pomiarowo-kontrolnych monitoringu regionalnego wód płynących zlokalizowanych w Dolsku (gm. Dębno) – 43,2 km biegu rzeki oraz w Namyślinie – 5,9 km przed ujściem do Odry.

Według tych badań wody Myśli spełniały wymagania norm III klasy czystości. Głównymi źródłami zanieczyszczeń Myśli są miasta Myślibórz i Dębno. O klasyfikacji wód dolnego biegu rzeki (na obszarze gm. Boleszkowice) zadecydowały zanieczyszczenia obejmujące substancje biogenne wskazujące na nadmierne użyźnienie wód (związki azotu i fosfor ogólny) oraz stan sanitarny wód (miano Coli).Stężenie związków organicznych, chlorofilu „a" i sucha masa sestonu mieściły się w II klasie czystości a substancje mineralne i zawiesiny sklasyfikowane były w I klasie czystości.

Pozostałe wody powierzchniowe gminy nie były badane pod względem jakości.

Wody podziemne

Obszar gminy nie jest objęty monitoringiem jakości wód podziemnych. Najbliższy punkt monitoringu tych wód znajduje się w Mostnie (gm. Dębno) na obszarze GZWP nr 134 „Zbiornik Dębno", którego zachodnia część obejmująca północno - wschodnią część gminy Boleszkowice jest obszarem wysokiej ochrony (OWO). Punkt monitoringu jest otworem badawczym nr 791 krajowej sieci monitoringu wód podziemnych eksploatowanym przez Państwowy Instytut Geologiczny. Monitoring obejmował wody wgłębne (poziomy wodonośne głównie o charakterze subartezyjskim lub artezyjskim oraz o dobrej i średniej izolacji przed wpływem zanieczyszczeń odpowierzchniowych) czwartorzędowej warstwy wodonośnej.

Na podstawie oceny wskaźników fizycznych i chemicznych wód badanych w latach 1997 – 2002, wody wgłębne zaliczone zostały do II klasy czystości wód podziemnych, tj. do wód średniej jakości. Na powyższą ocenę wpłynęła podwyższona zawartość składników nietoksycznych tj. żelaza ogólnego, manganu, fosforanów i strontu.

Powierzchnia ziemi - zanieczyszczenie gleby metalami ciężkimi i siarką

W krajowym monitoringu gleb prowadzonym przez IUNG w Puławach badaniami objęto niektóre właściwości gleb, w tym zawartość w nich metali ciężkich (kadm, miedź, nikiel, cynk, ołów) oraz siarki. Pod względem zakwaszenia gleby, przeważająca część obszaru gminy posiada niską i średnią zawartość siarki. Jedynie w okolicy Boleszkowic stwierdzono wysoką zawartość siarki w glebie, co oznacza gleby zanieczyszczone siarką wskutek antropopresji. Pod względem występowania metali ciężkich, gleby gminy wykazują w większości naturalną ich zawartość.

Według OSChR w Gorzowie badającej gleby pod kątem zakwaszenia i zawartości metali ciężkich (według metody IUNG) wyniki przedstawiały się odmiennie: gleby gm. Boleszkowice wykazują wysokie zakwaszenie, którego przyczyną była działalność człowieka. Pod względem zawartości metali ciężkich, gleby wykazują w większości naturalną zawartość z wyjątkiem cynku, którego zawartość była ponadnormatywna (ocena dotycząca cynku odnosi się również do sąsiednich gmin tj. Dębna i Mieszkowic).

Według oceny wynikowej gleby gminy nadają się do produkcji wszystkich upraw polowych oraz do produkcji ekologicznej żywności.

Przekształcenia geomorfologiczne

Do obszarów o największej dewastacji powierzchni ziemi należą tereny odkrywkowej eksploatacji kruszywa naturalnego kopalni Chlewice i Kaleńsko. Obszar wyrobisk i pozostały teren zakładów górniczych (osadniki, hałdy) zajmują łącznie ok. 100 ha (Chlewice-40,5 ha, Kaleńsko-62,3 ha). Działalność górnicza prowadzona jest na najniższym tarasie akumulacyjnym Odry (zalewowym), na obszarze Parku

Krajobrazowego „Ujście Warty" (kopalnia Chlewice i pole I kopalni Kaleńsko). Skutkiem tej działalności jest dewastacja rzeźby terenu, zburzenie harmonijnego, mało przekształconego krajobrazu nadodrzańskiego (jednego z przedmiotów ochrony w Parku), zanik wielu cennych siedlisk przyrodniczych, zakłócenie stosunków wodnych w dolinie Odry (zamieranie drzewostanów łęgowych w otoczeniu obu kopalni oraz wykluczenie na znacznym odcinku nabrzeża Odry z zagospodarowania rekreacyjnego. Położenie obu kopalni bezpośrednio nad Odrą stwarza szczególne zagrożenie podczas powodzi, gdyż wody powodziowe mogą wtargnąć w obręb wyrobisk powodując podpiętrzenie wód gruntowych i zalanie terenów poza granicami naturalnego obszaru zalewowego.

W kilku miejscach widoczna jest degradacja powierzchni ziemi na skutek niezrekultywowania wyrobisk po eksploatacji surowców mineralnych. Wyrobiska te wykorzystywane są najczęściej do dzikiego składowania odpadów (zagrożenie odciekami wód gruntowych) lub podejmowania okresowej, nielegalnej eksploatacji kopalin na potrzeby lokalne.

Wyrobiska takie znajdują się m. in. na południe od Chwarszczan przy drodze do Sarbinowa (odpady bytowe) i na południowym zboczu doliny Myśli na wschód od Gudzisza (odpady budowlane). W każdym przypadku tereny porzuconych wyrobisk obniżają walory krajobrazowe otoczenia i stanowią potencjalne źródło zanieczyszczenia wód gruntowych i gleby.

Lasy

Stan zdrowotny lasów na obszarze gminy uległ poprawie w stosunku do ostatniego dziesięciolecia XX w., w którym to okresie lasy rozciągające się na południe od rzeki Myśli znajdowały się w I strefie uszkodzenia drzewostanów przez przemysł. Źródłem degradacji drzewostanów były m.in. emisje zanieczyszczeń przemysłowych z Zakładów Celulozowych w Kostrzynie. Po zmianie technologii produkcji w zakładach emisje zanieczyszczeń zostały zredukowane. W aktualnie sporządzanym „Planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Dębno", lasy gminy Boleszkowice nie są objęte strefą uszkodzenia drzewostanów.

Drzewostany osłabione wpływem imisji przemysłowych są szczególnie podatne na oddziaływanie szkodliwych owadów i grzybów, przyczyniających się znacznie do pogarszania stanu zdrowotnego lasu i powolnej degradacji siedlisk leśnych.

Zmniejszeniu kondycji zdrowotnej lasów gminy sprzyjają takie cechy zasobów leśnych jak: małe zróżnicowanie składu gatunkowego drzewostanów (86% powierzchni lasów zajmują drzewostany iglaste, głównie sosnowe); dominacja słabszych siedlisk borowych (89% powierzchni lasów); niekorzystna struktura wiekowa drzewostanów (40% powierzchni lasów to drzewostany młode, do 40 lat; zaledwie 20% to drzewostany liczące ponad 80 lat).

Tereny zieleni

Stan zdrowotny i walory estetyczne zieleni komponowanej są zróżnicowane, niezależnie od jej dawnej funkcji i obecnego wykorzystania. Parki podworskie (Chwarszczany, Wielopole, Wysoka) i park leśny w Reczycach całkowicie straciły walory reprezentacyjno – użytkowe. Są zaniedbane, trudno dostępne lub niedostępne (Wysoka). Wieloletni brak konserwacji drzewostanu i użytkowanie parków odbiegające od pierwotnego przeznaczenia, doprowadziło do znacznej dewastacji ich walorów przyrodniczo-kulturowych i zagraża dalszą dewaloryzacją. Szczególnie dotyczy jedynego w gminie parku wpisanego do rejestru zabytków w Wysokiej (Nr rej. 275 / 79), w którym obumiera znaczna część cennego starodrzewu.

Dewastacji uległo również zadrzewienie niektórych cmentarzy, zwłaszcza nieczynnych a szczególnie na terenach przy rozebranych kościołach. Przyczyną była najczęściej wycinka drzew a obecnie – użytkowanie terenu niezgodne z przeznaczeniem.

Przykładem dewastacji drzewostanu przydrożnego jest ubytek okazałych drzew w alei lipowej przy drodze Kaleńsko – Kostrzyn wzdłuż terenów kopalni Kaleńsko, spowodowany prawdopodobnie działalnością tejże kopalni.

Ze względu na wartości kulturowe tych obiektów przyrodniczych oraz znaczenie krajobrazowe i ekologiczne, konieczne jest uporządkowanie, pielęgnacja i uzupełnienie drzewostanu oraz ochrona przed dalszą dewaloryzacją.

4.10.2. Zagrożenia środowiska.

Zależnie od genezy zagrożeń środowiska problematykę tę ujęto w 2 aspektach: zagrożenia naturalne, jako zagrożenia środowiska życia człowieka zjawiskami naturalnymi (zwykle o efektach katastrofalnych) oraz zagrożenia antropogeniczne, jako zagrożenia naturalnych zasobów przyrody i krajobrazu w wyniku działalności człowieka, prowadzące do degradacji i dewastacji środowiska.

- Zagrożenia naturalne

Zagrożenia wynikające z procesów przyrodniczych (poza ponadprzeciętnymi zjawiskami klimatyczno-meteorologicznymi) sprowadzają się na obszarze gminy Boleszkowice do zjawisk uwarunkowanych hydrologicznie tj. zjawisk powodziowych i zjawisk lodowych oraz do zjawisk uwarunkowanych geogenicznie tj. osuwisk i erozji gleb.

- Zjawiska powodziowe

Brzegi Odry nie posiadają wałów przeciwpowodziowych od m. Kostrzyna, wzdłuż gmin Boleszkowice i Mieszkowice do Polderów Cedyńskich. Na obszarze gm. Boleszkowice nie ma terenów depresyjnych ani polderów.

Obszarem corocznych zalewów powodziowych wywołanych nadmiernym napływem wód na skutek wiosennych i jesiennych wezbrań w Odrze, jest najniższy taras akumulacyjny w dolinie Odry (taras zalewowy). Przeważająca część terenów zalewowych znajduje się w granicach Parku Krajobrazowego „Ujście Warty".

Najczęściej zalewana jest dolina Odry do rzędnej 10,5 m n.p.m., na powierzchni 700-1200 ha, w okolicy Kaleńska, Chlewic, Porzecza i Wielopola oraz dolina Myśli w okolicy Namyślina. Podczas powodzi lipcowej w 1997 r. zostały zalane tereny do rzędnej 15,5 m n.p.m. na powierzchni ok. 3200 ha. Ze względu na brak wałów przeciwpowodziowych wzdłuż brzegów Odry na obszarze gm. Boleszkowice, dochodzi tu do zalewów powodziowych o różnym zasięgu przestrzennym nawet kilka razy w roku.

- Zjawiska lodowe

Odcinek Kaleńsko-Porzecze jest jednym z bardziej newralgicznych odcinków Odry granicznej, na którym zimą często tworzy się stała pokrywa lodowa. Towarzyszy jej zator śryżowy lub śryżowo-lodowy przegradzający w różnym stopniu przekrój poprzeczny koryta rzeki, wywołując lokalne piętrzenie wody. Skutkiem tych zatorów są często znaczne zniszczenia umocnień brzegowych, deformacja brzegów i dna rzeki oraz gwałtowne wezbrania wody, które mogą przekształcić się w powódź.

- Osuwiska

Terenem zagrożonym osuwiskami jest fragment strefy krawędziowej południowego zbocza doliny Myśli na odcinku Chwarszczany – Gudzisz. Jest to wysokie, strome zbocze wznoszące się do ok. 35 m ponad dno doliny, o spadku 20 - 25%. Język starego, ustabilizowanego osuwiska widoczny jest nad jeziorem zaporowym elektrowni wodnej w Gudziszu. Podejmowanie okresowej eksploatacji piasku ze ściany tego zbocza oraz prowadzenie robót ziemnych u podstawy zbocza stanowi potencjalne zagrożenie uruchomienia mas ziemnych.

- Erozja gleb

Erozja gleb jest zjawiskiem i procesem niszczącym potencjalną i efektywną żyzność gleby. Na obszarze gminy Boleszkowice znajdują się niewielkie połacie gleb (ok. 2% powierzchni gruntów ornych) podlegających erozji wodnej od intensywnej do silnej. Są to gleby na terenie silnie urzeźbionym na południe od Chwarszczan i Gudzisza. Obejmują strefy krawędziowe wąskich dolinek rzecznych o stromych zboczach i południkowym układzie.

Przyczyną występowania tej formy erozji gleb jest spływ wody niezretencjonowanej wewnątrz gleby, po powierzchni terenu. Proces ten ma miejsce głównie podczas obfitych deszczów oraz w czasie roztopów, gdy wsiąkanie wody jest utrudnione na skutek zamarznięcia gleby.

Erozję gleby przyspiesza niewłaściwe urządzenie przestrzeni rolniczej. Na glebach użytkowanych rolniczo konieczne jest prowadzenie właściwej techniki uprawy roli oraz odpowiedni dobór roślin.

- Zagrożenia antropogeniczne

Na obszarze gminy Boleszkowice zagrożenia te wynikają z działalności człowieka dotyczącej nieuporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, eksploatacji kopalin i nierekultywowanych wyrobisk, niekontrolowanej chemizacji rolnictwa oraz funkcjonowania instalacji o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

- Gospodarka wodno-ściekowa

Wszystkie wsie gminy (poza rozproszonymi pojedynczymi gospodarstwami) wyposażone są w sieć wodociągową a jedynie miejscowość Boleszkowice posiada oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną (aktualnie na etapie przyłączania). Oczyszczalnia ścieków (mechaniczno - biologiczna z neutralizacją biogenów) o przepustowości 225 m^3/d funkcjonuje od 1999 r. Ścieki w ilości ok. 100 m3/d odprowadzane są podziemnym rurociągiem do rowu melioracyjnego i strumienia przepływającego przez podmokłe tereny znajdujące się na południowy wschód od Boleszkowic (proponowany użytek ekologiczny), wpływającego do rzeki Myśli w okolicy stacji PKP Namyślin. W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w indywidualnych zbiornikach bezodpływowych i dowożone do punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków w Boleszkowicach. W wielu przypadkach nieszczelne zbiorniki (lub ich brak) stanowią duże zagrożenie dla wód gruntowych (infiltracja odcieków), wód powierzchniowych i gleby. Ścieki z szamb często wywożone są na pola zamiast do oczyszczalni. Większość wsi liczących ponad 100 mieszkańców (z wyjątkiem Wysokiej) leży nad Myślą i w dolinie Odry. Myśla jest więc głównym odbiornikiem ścieków pochodzących z gospodarstw o ich nieodpowiednim gromadzeniu.

- Obszarowe źródła zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Powierzchniowy spływ zanieczyszczeń z gruntów ornych stanowi duże zagrożenie dla śródpolnych terenów podmokłych i oczek wodnych (obszary naturalnej retencji) oraz Myśli i drobnych strumieni, zwłaszcza nieposiadających naturalnej osłony biogeochemicznej. Oczka wodne są szczególnie podatne na degradację ze względu na izolację na terenach użytkowanych rolniczo a jako zbiorniki bezodpływowe narażone są na stałą kumulację zanieczyszczeń. Na skutek nadmiernego dopływu biogenów ulegają przyspieszonemu procesowi eutrofizacji, co prowadzi do zarastania tych małych zbiorników wodnych. Zagrożenie to, nasilające się w okresie wegetacyjnym (stosowanie nawozów sztucznych i naturalnych, chemicznych środków ochrony roślin) ma miejsce przede wszystkim na intensywnie użytkowanych gruntach ornych w północno-wschodniej części gminy a w odniesieniu do rzeki Myśli, na jej lewobrzeżu pomiędzy Chwarszczanami i Gudziszem.

- Odpady

Odpady stanowią jedno z najpoważniejszych zagrożeń środowiska przyrodniczego, zwłaszcza w przypadku ich nieprawidłowego składowania. W gminie Boleszkowice znajduje się nieczynne, kontrolowane składowisko odpadów komunalnych (zostało zamknięte w styczniu 2002 r., bieżące odpady wywożone są na składowiska komunalne w gminach Mieszkowice i Myślibórz). Składowisko odpadów urządzone zostało w wyrobisku po eksploatacji surowców mineralnych, przy drodze Boleszkowice – Mieszkowice, w pobliżu stacji PKP Boleszkowice. Powierzchnia składowiska wynosi 2,69 ha. Składowisko nie posiada uszczelnienia podłoża, urządzeń odgazowywania i drenażu odcieków.

Na niezrekultywowanym składowisku rozbudowuje się obecnie dzikie wysypisko odpadów bytowych. Ze względu na położenie składowiska na kierunku spływu wód podziemnych z wysoczyzny do doliny Odry, stanowi ono stałe zagrożenie tych wód.

Dzikie, niewielkie wysypiska odpadów bytowych znajdują się w kilku innych miejscach gminy, m. in. w parku leśnym w Reczycach, w wyrobisku poeksploatacyjnym na południe od Chwarszczan przy drodze do Sarbinowa, w pobliżu oczka wodnego przy drodze Boleszkowice – Sitno. Wysypiska te należy bezwzględnie zlikwidować a teren uporządkować.

- Eksploatacja kopalin

Duże zagrożenie środowiska przyrodniczego stwarza planowane podjęcie eksploatacji kruszywa ze złoża „Namyślin E" – wydana w 1999 r. koncesja dotyczy obszaru o powierzchni 49,28 ha. Obszar ten leży w dolinie Odry, w centrum zwartego kompleksu leśnego na północ od rzeki Myśli, w strefie alimentacji wód podziemnych. Podjęcie eksploatacji kruszywa skutkować będzie poważnym naruszeniem struktury przyrodniczej we wszystkich sferach środowiska oraz dewastacją krajobrazu na znacznym obszarze.

- Instalacje mogące znacząco oddziaływać na środowisko, o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii

Na obszarze gminy zagrożenia takie stwarzają m. in.:

kopalnie kruszywa naturalnego Chlewice i Kaleńsko, gazociąg wysokiego ciśnienia przebiegający przez północno-wschodnią część gminy relacji Dębno-Mieszkowice (w strefie ochronnej ustanowionej dla gazociągu wyklucza się zagospodarowanie terenu na cele stałego przebywania ludzi), magistralna linia kolejowa Szczecin – Śląsk (stanowi również barierę techniczną w strefie faunistycznej Lasów Boleszkowickich).

Stacja ekspedycyjna ropy naftowej z Kopalni Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego „Zielin" zlokalizowana przy stacji kolejowej Boleszkowice, z urządzeniami do przeładunku ropy do cystern jest obiektem, którego funkcjonowanie jest odczuwalne w najbliższym otoczeniu, choć zgodnie z przepisami nie stanowi zagrożenia poważną awarią i nie powinna mieć wpływu na środowisko.

4.11. Wymogi ochrony środowiska przyrodniczego w gminie Boleszkowice.

Obszary chronione ustanowione na podstawie przepisów szczególnych dotyczących zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych, stanowią w gminie Boleszkowice bogatą reprezentację form ochrony i zajmują znaczną powierzchnię. Są to formy ochrony wprowadzone na podstawie ustawy o ochronie przyrody: rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, pomniki przyrody; lasy ochronne ustanowione na mocy ustawy o lasach; park zabytkowy ustanowiony jeszcze na mocy ustawy o ochronie dóbr kultury. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody zajmują 5202 ha tj. 39,6% powierzchni gminy. Obszary tworzące krajowy system obszarów chronionych zajmują w gminie 5186 ha (rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu tj. 39,5% powierzchni gminy i pod tym względem gmina znacznie wyróżnia się na tle woj. zachodniopomorskiego, w którym wskaźnik ten wynosi 20,4%.

Znaczna część obszaru gminy objęta jest różnymi formami ochrony środowiska, na podstawie ustawy o ochronie przyrody, o lasach, prawie wodnym i o ochronie dóbr kultury (obecnie ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami).

Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody
(oznaczone są na mapie symbolami R 1, PK 1, OCK 1, ZPK 1, UE 1, P. 1 – 3)

Rezerwat przyrody „Cisy Boleszkowickie" – R 1

Rezerwat utworzony został Zarządzeniem MOŚZNiL z dn.27.06.1996 r. (MP Nr 33, poz. 390 z 1995 r.). Jest to obszar lasu i bagien o powierzchni 9,38 ha, oznaczony w ewidencji gruntów obrębu Boleszkowice jako działki nr 50 / 5 i 51 / 4.

Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisów w jego różnych formach rozwojowych.

W wyniku weryfikacji pomiarów geodezyjnych i wyłączenia dróg z rezerwatu, powierzchnia rezerwatu została określona na 9,16 ha.

Rezerwat jest fragmentem lasu (Nadleśnictwo Dębno, obręb leśny Namyślin, Leśnictwo Boleszkowice) z drzewostanem mieszanym tworzonym przez sosny zwyczajne i dęby szypułkowe oraz lipy, jawory, robinie, graby, buki, leszczyny. Rośnie tu ok. 500 okazów cisa pospolitego będącego przedmiotem ochrony w rezerwacie, który jest rezerwatem florystycznym. Do gatunków chronionych na obszarze rezerwatu, poza cisem, należy paprotka zwyczajna, bluszcz pospolity, kruszyna, konwalia majowa.

Na obszarze rezerwatu ,,Cisy Boleszkowickie" obowiązują zakazy określone w art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 z 2004 r., poz. 880).

Nie stwierdzono na obszarze rezerwatu bezpośrednich zagrożeń mogących negatywnie oddziaływać na przedmiot ochrony tj. skupisko cisów.

W projekcie ,,Planu ochrony rezerwatu Cisy Boleszkowickie" nie wskazano jednoznacznie na potrzebę utworzenia otuliny zabezpieczającej obszar rezerwatu przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Wskazano natomiast, aby w oddziałach leśnych nr 50, 51, 69, 70, 71 bezpośrednio sąsiadujących z rezerwatem „stosować sposoby zagospodarowania lasu sprzyjające obiektowi chronionemu, przez zaplanowanie w nich wyłącznie rębni gniazdowych i przerębowych"

Park Krajobrazowy ,,Ujście Warty" - PK 1

Park utworzony został Rozporządzeniem Nr 7 Wojewody Gorzowskiego z dnia 18 grudnia 1996 r. (Dz. U. Województwa Gorzowskiego Nr 1poz. 1 z 1997 r.).

Celem utworzenia Parku było zachowanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych typowych dla dolin dużych rzek wraz z otaczającymi je krawędziami wysoczyzn, to jest zachowanie w typowym środowisku charakterystycznej bioróżnorodności, na zasadach równoważenia celów gospodarczych i ochrony środowiska.

Wówczas ochroną objęto obszar 28488 ha położony w woj. gorzowskim, w gminach: Słońsk, Witnica, Górzyca, Boleszkowice i m Kostrzyn. Obejmował on ujściowy odcinek Warty z niewielkim fragmentem doliny Odry. W skład Parku weszły przede wszystkim łąki i pastwiska leżące nad Wartą i Odrą, okresowo zalewane podczas wiosennych i letnich przyborów wód. Obecnie Park leży w granicach dwóch województw: część północna o powierzchni 1987 ha w woj. zachodniopomorskim, na obszarze gm. Boleszkowice, pozostała część w woj. lubuskim. Fragment Parku leżący w gm. Boleszkowice obejmuje m. in. nadodrzańskie łąki, pastwiska, starorzecza, zachodni skraj Lasów Boleszkowickich pomiędzy prawym brzegiem Odry, północną granicą gminy i drogą Wielopole – Porzecze – Chlewice – Kaleńsko w kierunku Kostrzyna. Ta część Parku Krajobrazowego ,,Ujście Warty" pod względem charakteru jest podobna do nadodrzańskich krajobrazów w Cedyńskim Parku Krajobrazowym, zwłaszcza pod względem składu gatunkowego roślin i zwierząt.

W szacie roślinnej Parku charakteryzującej się układem strefowym wyróżniają się: w starorzeczach (okolice Kaleńska, Porzecza) - stanowiska chronionego grążela żółtego i salwinii pływającej; w strefie zalewów (okolice Chlewic, Porzecza) – szuwary przybrzeżne, bogate florystycznie wilgotne łąki oraz łęgi topolowe z topolą czarną; powyżej strefy zalewów (okolice Chlewic, Porzecza) – murawy szczotlichowe na piaskach z interesującymi gatunkami ciepłolubnymi; w okolicy Wielopola – największy w gminie kompleks lasów liściastych z bagiennymi olszynami. Powyższe zbiorowiska roślinne charakteryzują się bogactwem gatunków roślin chronionych.

Obszar Parku jest ważną strefą faunistyczną dla bezkręgowców i kręgowców, pełniącą funkcję miejsc rozrodu, odpoczynku w trakcie wędrówki, zimowania. Jest fragmentem korytarza ekologicznego doliny Odry, ważnym w skali lokalnej i europejskiej.

W granicach Parku znajduje się zespół przyrodniczo – krajobrazowy " Porzecze".

Park Krajobrazowy ,,Ujście Warty" nie posiada otuliny zabezpieczającej obszar chroniony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Na obszarze Parku obowiązują zakazy określone w Rozporządzeniu Nr 8 /2003 Wojewody Zachodniopomorskiego z dn. 14. 05 2003 r. (Dz. U. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 43, poz. 684 z 2003 r.).

Po ustanowieniu Parku Krajobrazowego „Ujście Warty", rozpoczęto na jego obszarze (na podstawie koncesji na eksploatację wydanych przez ówczesnego Wojewodę Gorzowskiego) eksploatację kruszywa naturalnego na złożu Chlewice i Kaleńsko.

W wyniku odkrywkowej eksploatacji kruszywa doszło do dewastacji rzeźby terenu na obszarze o łącznej powierzchni ok. 100 ha (wyrobiska górnicze, hałdy, osadniki) oraz do zburzenia harmonijnego dotąd krajobrazu nadodrzańskiego, będącego jednym z przedmiotów ochrony w Parku. Według cytowanego wyżej Rozporządzenia nr 8/2003 na obszarze Parku Krajobrazowego „Ujście Warty" obowiązują zakazy dotyczące m.in.:

- wydobywania skał, minerałów, torfu i niszczenia gleby,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym.

Inne spodziewane zagrożenia dotyczące Parku to:

- negatywne zmiany stosunków wodnych w dolinie Odry oraz zakłócenia w funkcjonowaniu niektórych zbiorowisk roślinnych (widoczne jest zamieranie drzewostanów łęgowych w otoczeniu obu kopalni), w wyniku odkrywkowej eksploatacji kruszywa przez kopalnie Chlewice i Kaleńsko,
- negatywne zmiany stosunków wodnych w dolinie Odry oraz dewastacja lub zakłócenia w funkcjonowaniu niektórych zbiorowisk roślinnych w wyniku planowanej przebudowy hydrotechnicznej rzeki Odry,
- utrata niektórych cennych siedlisk przyrodniczych ze względu na zaniechanie gospodarki łąkarskiej i wypasu bydła.

Dla Parku Krajobrazowego „Ujście Warty" nie sporządzono planu ochrony, który to dokument winien zawierać m.in. identyfikację i oceną zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby ich eliminacji lub minimalizacji, program działań ochronnych na obszarze ochrony ścisłej, częściowej i krajobrazowej oraz ustalenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru objętego planem ochrony.

Obszar chronionego krajobrazu ,,A" Dębno – Gorzów – OCK 1

Powyższy obszar chroniony wyznaczony został na podstawie Rozporządzenia Nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dn. 24 11. 1998 r. (Dz. U. Województwa Gorzowskiego Nr 20, poz. 266 z 1998 r.) na powierzchni 21.893 ha, w gminach Boleszkowice, Dębno, Witnica, Bogdaniec, Gorzów Wlkp. Celem utworzenia OCK ,,A" Dębno – Gorzów było zapewnienie ochrony wartości przyrodniczych i wypoczynkowo – rekreacyjnych.. W § 4 powyższego Rozporządzenia określono następujące zakazy obowiązujące na obszarze chronionym:

- lokalizowania zakładów przemysłowych lub innych inwestycji uciążliwych dla środowiska, powodujących zniekształcenia środowiska, gleby, wody, powietrza i roślinności,
- lokalizowania ferm zwierzęcych o technologii bezściółkowej.

W granicach gm. Boleszkowice znajduje się zachodnia część obszaru chronionego krajobrazu ,,A" Dębno – Gorzów, o powierzchni 3190 ha. Obszar ten obejmuje dolinę rzeki Myśli na wschód od granicy Parku Krajobrazowego ,,Ujście Warty", z fragmentami towarzyszących jej wysoczyzn. W granicach OCK ,,A" znajduje się 1690 ha lasów oraz 1500 ha gruntów rolnych i pozostałych terenów.

Do walorów przyrodniczych i krajobrazowych OCK ,,A" należą ekosystemy wodne, źródliskowe i leśne o charakterze naturalnym, będące miejscem występowania interesujących siedlisk przyrodniczych z licznymi gatunkami roślin i zwierząt w tym gatunkami chronionymi.

Wyróżniającą się formą geomorfologiczną obszaru jest malownicza dolina rzeki Myśli, głęboko wcinająca się w wysoczyznę morenową na odcinku Dargomyśl – Reczyce, gdzie rzeka płynie wartkim nurtem oraz rozszerzająca się na tarasach doliny Odry, gdzie silnie meandruje. Dolina Myśli jest ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu regionalnym.

W granicach OCK"A" znajduje się kilka istniejących obiektów przyrodniczych i proponowanych do ochrony; istniejące to użytek ekologiczny „Torfowiska Gudzisz" (UE 1) i pomnik przyrody – lipa szerokolistna w Namyślinie (P 2); proponowane to rezerwat przyrody „Torfowisko Gudzisz" (R3), dwa stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Dolina Myśli" (S1) i „Kamienne Dno" (S2) i dwa pomniki przyrody – wiąz polny w Namyślinie (P5) i wiąz w Gudziszu (P9). W dolinie Myśli znajdują się lasy wodochronne (obejmujące m. in. łęg olszowo - jesionowy w dnie doliny) oraz park leśny w Reczycach.

Obszary chronionego krajobrazu obejmujące wyróżniające się krajobrazowo tereny o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość rozwoju turystyki oraz stanowiące równocześnie korytarz ekologiczny, winny być szczególnie chronione przed niekorzystnymi przekształceniami, przy równoczesnym kontynuowaniu dotychczasowego użytkowania w sposób niezakłócający równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Dotyczy to głównie doliny Myśli, która powinna być chroniona przed ewentualną regulacją rzeki, znacznie już przekształconej po wybudowaniu zbiorników zaporowych i stopni wodnych przy elektrowniach wodnych w Chwarszczanach, Gudziszu i Reczycach; oraz chroniona przed wykonywaniem zrębów zupełnych w drzewostanach w dolinie rzeki i w jej strefie krawędziowej na wysoczyźnie.

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy ,,Porzecze" – ZPK 1

Zespół utworzony został Rozporządzeniem Nr 7 Wojewody Gorzowskiego z dnia 23 kwietnia 1992 r. (Dz. U. Województwa Gorzowskiego Nr 6, poz. 53 z1992 r.). na powierzchni 142,74 ha, w obrębie ewidencyjnym Porzecze (nr działki 49, 66 / 2, 66 / 3, 67, 112, 125 / 8 w zarządzie Nadleśnictwa Dębno).

Celem ochrony jest zachowanie w stanie naturalnym łąk, bagien, starorzeczy, zbiorników wodnych, wydm oraz terenów zalesionych znajdujących się na tarasie zalewowym rzeki Odry. Urozmaicony krajobraz: lasy liściaste i iglaste, bagna i zakrzewienia, wody i wydmy oraz duża ilość ptactwa wodno – błotnego decydują o wysokich walorach przyrodniczych tego obiektu. Znajduje się tu kilka typów chronionych siedlisk przyrodniczych m. in. murawy na wydmach, półnaturalne podmokłe łąki zaroślowe, rosnące masowo porosty, wiele chronionych gatunków roślin. Obszar jest ważną strefą faunistyczną dla bezkręgowców i kręgowców. Pełni dla nich funkcję miejsca rozrodu, żerowania i zimowania. Gniazduje tu wiele gatunków rzadkich ptaków. Zespół znajduje się na obszarze Parku Krajobrazowego ,,Ujście Warty".

Zagrożenia:

- planowana przebudowa hydrotechniczna rzeki Odry (utrata niektórych cennych siedlisk przyrodniczych).

Wskazania ochronne:

- zakaz zalesień i lokalizacji jakichkolwiek obiektów budowlanych na obszarze chronionym, ewentualne zagospodarowanie turystyczne i edukacyjne winno być lokalizowane na obrzeżu zespołu.

Użytek ekologiczny ,,Torfowisko Gudzisz" – UE 1

Użytek ekologiczny ustanowiony został na podstawie Rozporządzenia Nr 14 Wojewody Gorzowskiego z dn. 10. 12. 1998 r. (Dz. U Województwa Gorzowskiego Nr 20, poz. 268 z 14. 12. 1998 r.). Obszar chroniony znajduje się na południe od wsi Gudzisz w oddz. leśnym nr 197g

Leśnictwa Reczyce i oddz. leśnym nr 212 b Leśnictwa Drzewice. Łączna powierzchnia użytku ekologicznego ,,Torfowisko Gudzisz" wynosi 15,73 ha.

Celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych torfowiska ze zbiorowiskami o charakterze naturalnym, z rzadko spotykanymi, zagrożonymi i chronionymi gatunkami roślin. Przedmiotem ochrony jest proces sukcesji pierwotnej (zarastanie zbiornika wodnego, rozwój torfowiska), fitocenozy torfowiskowe i leśne. Użytek stanowi kompleks mokradeł i niewielkich oczek wodnych pokrytych płatami osoki aloesowej i grążela żółtego, z otaczającymi je torfowiskami i płatami

nieużytkowanej roślinności wodnej, szuwarowej, mszarnej, zaroślowej z wierzbą i olsem porzeczkowym, z licznymi, rzadkimi i chronionymi gatunkami roślin i zwierząt.

Ze względu na przylegające od wschodu grunty orne, użytek jest zagrożony spływem biogenów z pól uprawnych i eutrofizacją obiektu.

Wskazania ochronne:

- wyłączenie z użytkowania gospodarczego zarośli wierzbowych, brzozowo – sosnowo – olszowych i olszyn,
- zakaz odwadniania obiektu,
- wprowadzenie bariery biogeochemicznej od wschodu poprzez zalesienie otoczenia użytku.

Pomniki przyrody – P. 1 – 3

Na obszarze gminy znajdują się 3 pomniki przyrody:

1) Lipa szerokolistna Tilia grandifolia o obwodzie pnia 435 cm, wysokości 26 m
   - lokalizacja – cmentarz komunalny w Namyślinie
   - podstawa prawna – Zarządzenie Nr 34 Wojewody Gorzowskiego z dn. 12.06. 1989 r. (Dz. U. Województwa Gorzowskiego Nr 11, poz. 194 z 1989 r.).
2) Dąb szypułkowy Quercus robur o obwodzie pnia 580 cm, wysokości 20 m
   - lokalizacja – ok. 250 m na południowy wschód od Wielopola, przy drodze do Porzecza, Leśnictwo Namyślin oddz. 30 n,
   - stan zdrowotny – uszkodzona korona i pień, większość konarów martwa,
   - podstawa prawna – Zarządzenie Nr 2 Wojewody Gorzowskiego z dn. 12.09. 1990 r. (Dz. U. Województwa Gorzowskiego Nr 27, poz. 229 z 1990 r.).
3) Dwa granitowe polodowcowe głazy narzutowe znajdujące się w korycie rzeki Myśli na zachód od zabudowań wsi Reczyce. Większy z nich ,,Hipopotam" leżący w zakolu rzeki ma długość ok. 4 m, szerokość ok. 1,5 m i wysokość od dna rzeki ok. 1,5 m. Drugi , leżący ok.100 m poniżej w korycie rzeki ma regularne rozmiary ok. 1,2 m.
   - lokalizacja – Reczyce, działka geodez. nr 26
   - podstawa prawna – Uchwała Nr VII / 44 / 2003 Rady Gminy w Boleszkowicach z dn. 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Województwa Zachodniopomorskiego Nr 44, poz. 711 z 2003 r.).

5. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

5.1. Obszary chronione na podstawie ustawy o lasach

Lasy ochronne

Lasy ochronne wyznaczane są ze względu na spełniane funkcje przyrodnicze, ekologiczne i społeczne. W ,,Planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Dębno" opracowywanym w 2003 r. obejmują one na obszarze gm. Boleszkowice powierzchnię 858,7 ha, co stanowi 12,7% ogólnej powierzchni lasów gminy. Lasy ochronne wyznaczone zostały w następujących kategoriach:

- lasy wodochronne – 644,8 ha ,
- lasy wodochronne i lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – 104,0 ha,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – 76,2 ha,
- lasy mające szczególne znaczenie przyrodniczo – naukowe – 20,1 ha,
- lasy stanowiące drzewostany nasienne 13,6 ha.

Na niektórych obszarach, gdzie rola ochronna lasów wobec składników środowiska jest szczególnie wysokiej rangi, lasy należą do kilku kategorii ochronnych, często o zróżnicowanym zasięgu.

Największą powierzchnię zajmują lasy wodochronne. Wyznaczone zostały w dolinie Odry (w okolicy Wielopola na północ od Porzecza i na południe od Chlewic) oraz w dolinie Myśli. Lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych wyznaczone są w 4 obszarach: w dolinie Odry w okolicy Wielopola i Porzecza oraz na wysoczyźnie nad ciekiem spod Boleszkowic i przy południowej granicy gminy. Lasy cenne przyrodniczo

znajdują się na obszarze zespołu przyrodniczo – krajobrazowego ,,Porzecze" Drzewostany nasienne wyznaczone są na wysoczyźnie na północ od Reczyc.

Według Rozporządzenia MOŚ, ZN i L z dn. 25. 08. 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337.z 1992 r.). w lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nie celów, dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez:

- zachowanie trwałości lasów w drodze dbałości o stan zdrowotny i sanitarny lasów, preferowania naturalnego odnowienia lasu, ograniczania regulacji stosunków wodnych do prac uzasadnionych potrzebami odnowienia lasu oraz użytkowania sąsiadujących z lasami ochronnymi gruntów nieleśnych, ograniczenia trwałego odwodnienia bagien śródleśnych,
- zagospodarowanie i ochronę lasów w drodze kształtowania struktury gatunkowej i przestrzennej lasu zgodnie z warunkami siedliskowymi w kierunku powiększania różnorodności biologicznej i zwiększania odporności lasu na czynniki destrukcyjne, stosowania indywidualnych sposobów zagospodarowania i ochrony poszczególnych drzewostanów, ograniczania w cięciach i stosowania zrębów zupełnych.

W lasach ochronnych na obszarze gminy notuje się kilka odstępstw od powyższych zasad, m. in. wykonanie wielkopowierzchniowego zrębu zupełnego na żyznych siedliskach olsowych (oddz. leśny 2) na północ od Wielopola oraz założenie plantacji topoli kanadyjskich na siedliskach borowych (oddz. 165 i 180) na południe od Chlewic. Powyższe dotyczy lasów wodochronnych w dolinie Odry.

5.2. Obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

- Obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- Obiekty chronione, w ewidencji gminnej,
- Parki zabytkowe,

(uwzględnione i opisane w tekście studium wg rozdziałów tematycznych).

6. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobraz kulturowy.

Kalendarium Ziemi Chojeńskiej i Kostrzyńskiej (w tym tereny ob. gm. Boleszkowice)

- X w. powstanie słowiańskiego grodu, zamykającego przejście przez puszczę na szlaku z Pomorza do Ziemi Lubuskiej,
- XI/XII w. - powstaje przygrodowa osada,
- X-XIII w. tereny obecnej gminy Boleszkowice wchodzą w skład Ziemi Chojeńskiej i Kostrzyńskiej,
- 1232 r. książę wielkopolski Władysław Odonic ofiarowuje te tereny Templariuszom. Decydowały o tym względy polityczne: obsadzenie spornych ziem między Pomorzem i Wielkopolską, do których należała także Ziemia Kostrzyńska. Potęga Templariuszy dawała szansę na wyeliminowanie wpływów pomorskich,
- powstanie komandorii (20 miejscowości: m.in. Boleszkowice, Chlewice, Kaleńsko) z siedzibą w Chwarszczanach, budowa kaplicy obronnej,
- XIII w. Templariusze sprawują władzę sądowniczą nad Ziemią Kostrzyńska, prowadzą działalność osadniczą, lokują niemieckich osadników na prawie czynszowym,
- 1252 r. Boleszkowice uzyskują prawo targowe, działa też komora celna; przez miejscowość wiódł ważny szlak handlowy z głębi Niemiec do Szczecina i Prus; wg legendy założycielem osady miał być Bolesław Chrobry,
- 1247 r. papież Innocenty IV potwierdza Templariuszom wszystkie ich majętności (w tym Boleszkowice, Chwarszczany, Chlewice), 1253 r. Ziemia Chojeńska (w tym tereny ob. gminy Boleszkowice) wchodzi w skład Marchii Brandenburskiej,
- Boleszkowice określane są mianem oppidum - miejscowości bez murów obronnych, na pocz. XIV w., po wygaśnięciu dynastii askańskiej Marchię Brandenburską przejęli Wittelsbachowie,

- 1314 r. - kasacja Zakonu Templariuszy; wszystkie ich dobra na terenie Marchii Brandenburskiej zagarniają margrafowie,
- 1318 r. - ugoda w Kremmen ziemie te zostały przekazane Joannitom, w międzyczasie przejmują je Luksemburczycy, zwąc je Nową Marchią lub Marchią nad Odrą,
- 1324 r. król niemiecki Ludwik IV nadał ją swemu synowi Ludwikowi (Starszemu), pot. XIV w. w Boleszkowicach powstaje gotycki, kamienny kościół, 1402 r. ziemie Nowej Marchii zostały sprzedane zakonowi Krzyżackiemu, w okresie rozbicia dzielnicowego granica między Polską a Brandenburgią przebiegała na linii rzeki Myśli,
- 1433 r. podczas wojny polsko-krzyżackiej, tereny te zostały zdobyte i splądrowane przez husytów, w 1455 r. kurfirst Fryderyk II odkupuje Nową Marchię,
- w latach 1535-71 Nowa Marchia była suwerennym państwem, rządzonym przez margrabiego Jana z Kostrzyna, który był protektorem reformacji, a także przyczynił się do wzmocnienia władzy, m.in. poprzez rygorystyczną politykę fiskalną,
- 1540 r. - Joannici zostają przeniesieni do Świdwina, w Chwarszczanach powstaje domena książęca,
- 1557 r. - po raz pierwszy pojawia się w źródłach wzmianka o „kreisie" chojeńskim, kon. XVI w. Boleszkowice stają się własnością szlachecką, wojna 30-letnia (1618-1648), przynosi największe spustoszenia tych ziem; wiele wsi uległo zniszczeniu (np. Porzecze), następuje znaczny spadek ludności (w samych Boleszkowicach o 50%),
- od 1701 r. Ziemia Chojeńska dostała się pod panowanie króla pruskiego (Fryderyka Wilhelma I), a w państwie powołano urzędy nadzorujące dochody skarbowe (w tym tzw. kamerę wojenną), powiaty zarządzane przez landratów, 1756-1763 - wojna siedmioletnia pustoszy te tereny,
- 25.08.1758 r. - na polach między Chwarszczanami a Sarbinowem odbyła się jedna z największych bitew wojny siedmioletniej, pomiędzy armią pruską pod wodzą Fryderyka II Wielkiego i wojskami rosyjskimi. Dla upamiętnienia zwycięstwa w 1826 r. (na południe od Chwarszczan) wzniesiono konny pomnik Fryderyka Wielkiego,
- 1755 r. - ponowna kolonizacja na prawach reformy fryderycjańskiej wsi Porzecze, powstanie huty w Reczycach, folwarku w Wysokiej, od 1764 r. rozpoczęto oddzielanie gruntów chłopskich od folwarcznych oraz dokonano uwłaszczenia chłopów w dobrach państwowych, W 1807 r. zniesiono poddaństwo osobiste chłopów (reformy ustrojowe i rolne Steina - Hardenberga), potwierdzone edyktem z 1811 r., z prawem własności ziemi, które obwarowane jednak zostało przepisami dotyczącymi przekazania części ziemi. Powyższe uwarunkowania nie znalazły wszakże odzwierciedlenia w powstaniu wielkoobszarowej własności szlacheckiej; na terenie obecnej gminy, powstały za to domeny państwowe w Wysokiej i Boleszkowicach,
- W 1815 r. dokonano kolejnej reformy administracyjnej, wprowadzając podział na prowincje, rejencje i powiaty,
- 1876 r. - powstanie linii kolejowej na trasie Szczecin - Kostrzyn, powstają kompleksy kolejowe w Boleszkowicach i Namyślinie,
- od 2 poł. XIX w. rozpoczęto prace związane z ulepszeniem dróg, pod k. XIX w. rozpoczął się proces przechodzenia części ziemi z rąk wielkich posiadaczy do indywidualnych chłopów, co związane było z tzw. kolonizacją wewnętrzną, inspirowaną przez państwo pruskie, a prowadzoną przez instytucje parcelacyjno-kredytowe, na pocz. XX w. powstaje kolonia Wyszyna,
- 1871-1918 r. Ziemia Chojeńska w ramach zjednoczonej Drugiej Rzeszy Niemieckiej,
- 1933-1945 w granicach Trzeciej Rzeszy,
- po Drugiej Wojnie Światowej w granicach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

6.1. Waloryzacja elementów krajobrazu historyczno - kulturowego.

Najważniejszymi elementami historycznego krajobrazu kulturowego gm. Boleszkowice są m.in.: średniowieczne układy przestrzenne (placowe - owalnice),

zabytkowe kościoły (kamienne i ceglane), reprezentujące różne style, zabytki techniki (głównie stopnie wodne - elektrownie) związane z wykorzystaniem potencjału energetycznego rzeki Myśli.

Ocenę stanu zachowania i waloryzację środowiska kulturowego oparto przede wszystkim na szczegółowych badaniach terenowych poszczególnych miejscowości, które przeprowadzono w kwietniu - czerwcu 2002 r. Dla celów niniejszego studium wykorzystano dokumentacje konserwatorskie (m. in. karty adresowe, karty cmentarzy, karty ewidencyjne zabytków architektury i budownictwa, katalog budownictwa ludowego, katalog architektury sakralnej, ewidencje dendrologiczno - techniczne parków, mapy historyczne) znajdujące się w zbiorach Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków i Biura Dokumentacji Zabytków. Wykonano kwerendę bibliograficzną dotyczącą badanego terenu i poszczególnych jednostek osadniczych, w oparciu o zasoby bibliotek szczecińskich. Przeprowadzono konsultację w Szczecińskim Oddziale Dyrekcji Odrzańskiej Drogi Wodnej, dotyczącą regulacji koryta Odry w okresie po 1945 r.

Przy waloryzacji i typowaniu obszarów do ochrony konserwatorskiej kierowano się, m.in. „Wytycznymi do opracowania problematyki ochrony wartości kulturowych w planach zagospodarowania przestrzennego", przygotowanymi przez Zespół Ekspertów Międzyresortowych Komisji ds. Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich (Warszawa 1981).

Niezwykle istotnym problemem w obszarze studialnym były prace regulacyjne na Odrze. Można przypuszczać, że do XVIII w. ograniczały się one do usuwania przeszkód i prostowania nurtu rzeki za pomocą faszynowania. Wsie położone na tym obszarze (m.in. Kaleńsko, Chlewice) niejednokrotnie niszczyły silne powodzie, szczególnie uciążliwe w XIX w.

W XVIII w. przeprowadzono duże prace melioracyjne i regulacyjne, zabezpieczające Błota Nadodrzańskie (Oder-Bruch). W 1785 r. zakończono prace związane z przekopem od Gozdowic do Zatoni Górnej (na północ od granicy ob. gminy Boleszkowice). W efekcie przekop skrócił bieg rzeki z 46 do 21 km (nowe, główne koryto rzeki). Do ok. 1867 r. zakończono regulację Odry na Śląsku i w Marchii Brandenburskiej. W wyniku składania piasków na przestrzeni od Chlewie koryto rzeki przestało mieć naturalny charakter żeglowny; zaczęto go zabudowywać ostrogami.

Od początku XX w., aż do 1945 r. prowadzono kolejne przedsięwzięcia regulacyjne.

II wojna światowa nie ominęła terenu obecnej gminy; w lutym-marcu 1945 r. w wyniku ciężkich walk przy forsowaniu Odry poważnie ucierpiały także wsie: Kaleńsko, Chlewice, Porzecze. Poważnym zniszczeniom uległy kościoły w tych miejscowościach oraz znaczna część zabudowy. Zmiany geopolityczne po 1945 r. (granica na Odrze), spowodowały m.in. zamknięcie przepraw promowych (np. Przewóz Chlewicki), bliskość granicy powodowała utrudnienia dla ludności cywilnej a także budowę infrastruktury wojskowej (np. drogi dojazdowej do przepraw przez wsie Kaleńsko i Porzecze).

Układy przestrzenne

Na terenie gminy zachował się cenny średniowieczny układ urbanistyczny w samych Boleszkowicach z czytelną siatka ulic, śródmiejskim placem pełniącym przypuszczalnie pierwotnie funkcję rynku. W wyniku uwarunkowań historycznych miasto nigdy w pełni nie wykształciło się i nie obwarowało, pełne prawa miejskie miejscowość uzyskała dopiero w XIX w. (wraz z nadaniami ziemskimi).

Na terenie obecnej gm. Boleszkowice występuje stosunkowo dużo wsi, których średniowieczna metryka ma odbicie w przynajmniej częściowo zachowanych pierwotnych układach przestrzennych:

1. owalnice, wsie zaułkowe - Gudzisz, Kaleńsko obecnie oscylujące, w stronę układów wielodrożnicowych ,
2. ulicowe, ulicowo-placowe - Chlewice, Wysoka, Namyślin - w znacznym stopniu przekształcone,
3. powstałe na zasadach reformy fryderycjańskiej - Porzecze (opuszczona

średniowieczna wieś ponownie zasiedlona ok. poł. XVIII w.).

Niektóre z miejscowości powstały jako osady przemysłowe (np. Reczyce), lub na przełomie XIX/XX w. stały się nimi (Gudzisz, Namyślin), inne związane były z gospodarka leśną. Niektóre z folwarków leśnych były wzmiankowane już w XVI/XVII w. (Wielopole, Ponikła); inne powstawały w XIX w. (Śliwice, Smolary Namyślińskie). Na Odrze funkcjonowały wówczas przeprawy promowe (Przewóz Chlewicki).

Po 1945 r. (przy czym Zaborza brak już na mapie z 1934 r) z krajobrazu kulturowego ubyły miejscowości (związane z gospodarką leśną): Śliwica, Ponikła, Smolary Namyślińskie, Krępno, Pyza. W wyniku zmian geopolitycznych przestały funkcjonować przeprawy promowe na Odrze (Przewóz Chlewicki), zlikwidowano smolarnie, zakłady chemiczne i tartaki w Namyślinie.

Dla miejscowości o czytelnych, historycznych układach przestrzennych, z licznymi elementami tradycyjnej zabudowy, wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej, które mają zagwarantować ich zachowanie i rewaloryzację -Boleszkowice, Gudzisz; w innych osadach zastosowano ochronę określonych komponentów układów ruralistycznych.

Zabudowa

Zabudowa miejska - Boleszkowice były miasteczkiem o rolniczym charakterze, przy stosunkowo dużym udziale rzemiosła, co znajduje odzwierciedlenie w typie zabudowy. Funkcjonują obok siebie zarówno obiekty w typie kamienicy wielkomiejskiej, 2-kondygnacyjne, z wystawkami, bogatym detalem architektonicznym (np. ul. Świerczewskiego 5,9; Artylerzystów 1; Kościuszki) jak i zagrody bauerskiej (przy ul. Żeromskiego 19, Poniatowskiego 5) i biedniackiej zagrody chłopskiej, czy rzemieślniczej. Zabudowa gospodarcza zróżnicowana chronologicznie i typologicznie (w zależności od funkcji). W obejściach „miejskich", murowana z cegły ceramicznej, o niewielkiej skali.

Zabudowa chłopska - w obrębie wsi o średniowiecznej metryce - zagrody średnio i pełnorolne, o układach w podkowę lub zamknięte, z chałupami na froncie parceli. Domy mieszkalne głównie murowane, parterowe (także z poddaszami mieszkalnymi), z prostymi elementami detalu architektonicznego, budowane w okresie 4 ćw. XIX - 1 ćw. XX w.; występują także budynki łączące profil mieszkalno-gospodarczy, murowane z l. 20/30 XX w., lokowane głównie kalenicowo do drogi, na froncie siedliska (Wyszyna, Wysoka).

Zabudowa kolonijna zlokalizowana wokół Boleszkowic, powstała ok. 2 poł. XIX w. Budynki mieszkalne lokowane także kalenicowo do drogi, ale najczęściej w głębi siedliska. Zabudowa mieszkalna i gospodarcza jednorodna chronologicznie; obiekty murowane z cegły ceramicznej, lub kamienno-ceglane. Cechą charakterystyczną jest wykorzystanie w budownictwie surowej (niewypalanej) cegły (np. budynki gospodarcze o dużej skali wokół Bołeszkowic, budynki mieszkalne w Gudziszu, Chlewicach).

Relikty tradycyjnego budownictwa szachulcowego (ryglowego) zachowały się w formie szczątkowej: m in. w Boleszkowicach przy ul. Świerczewskiego 3, ul. Poznańskiej 12, ul. Wąskiej 2, Poniatowskiego 5; w Reczycach nr 2.

Zachowała się także część ryglowych stodół (np. w Boleszkowicach, Chlewicach, Namyślinie) i budynków inwentarskich (w tym także murowano-ryglowych).

Podobnie w formie reliktowej zachowały się kamienne budynki mieszkalne, wzniesione w 2 połowie XIX w., nakryte dachami naczółkowymi (Reczyce nr 32, Chwarszczany nr 7).

Najcenniejsze przykłady domów mieszkalnych (w tym ryglowe i kamienne) zostały wytypowane jako obiekty chronione.

Architektura sakralna to jeden z najcenniejszych, choć nielicznie reprezentowanych (tylko 5 obiektów oraz kaplice cmentarne) komponentów zabudowy na terenie gm. Boleszkowice; trzy obiekty są wpisane do rejestru zabytków, wśród nich znajduje się tak cenny jak unikatowa, kaplica obronna Templariuszy w Chwarszczanach.

Najstarsze obiekty mają metrykę XIII-wieczną (Chwarszczany, Boleszkowice), XIV/XV-wieczną (Wysoka),

- XIX-wieczną, kamienno-ceglany kościół w Gudziszu (1845 r.),

- XX-wieczną, murowany kościół o cechach neogotyckich (1903-1904) w Namyślinie,
- XX-wieczne murowane kaplice cmentarne (Chwarszczany, Boleszkowice)

Po 1945 r., w wyniku zniszczeń wojennych rozebrano kościoły w Kaleńsku, Chlewicach, Porzeczu (w tych miejscowościach nie powstały nowe obiekty sakralne).

Pierwotne nekropolie przy kościołach słabo czytelne - bez widocznych śladów sepulkralnych, teren splantowany. Wznoszone, często przy kościołach, lub na cmentarzach wiejskich obeliski, lub pomniki upamiętniające ofiary I wojny światowej, zostały po 1945 r. w większości zniszczone, lub wykorzystane do innych celów (np. w Gudziszu jako podstawa pod figurę Matki Boskiej), zachował się natomiast obiekt przed kościołem w Namyślinie (obecnie zwieńczony Figurą MB).

Kościoły, jako dominanty historyczno - architektoniczne wymagają pełnej ochrony, z zaleceniem wpisania do rejestru zabytków.

Specyfiką gminy Boleszkowice jest marginalne występowanie zespołów folwarcznych, a co za tym idzie założeń dworsko-parkowych. Stary folwark w Wysokiej został rozparcelowany jeszcze w latach 30-tych XX w. (dwór nie przetrwał do naszych czasów), niewielki folwark pomocniczy w sąsiedniej Wyszynie miał tylko niewielką rządcówkę. Przypuszczalnie z gospodarką leśną związany był folwark w Wielopolu - do dziś zachowany dwór-rządcówka z 4 ćw. XIX (zabudowania opuszczone popadają w ruinę); na przełomie l. 50/60 XX w. rozebrany został zdewastowany dwór w Chwarszczanach (zabudowania folwarczne częściowo-opuszczone). Park w Wysokiej wpisany został do rejestru zabytków; częściowo zachował się park w Chwarszczanach.

Architektura przemysłowa pierwotnie dość bogato reprezentowana, po 1945 r. uległa znacznemu uszczupleniu, w wyniku głównie polityki państwa. Pozostały między innymi:

- elektrownie wodne na Myśli w Gudziszu, Reczycach, Namyślinie,
- stopnie wodne w Namyślinie (pierwotnie działała tu fabryka chemiczna, elektrownia, tartak), Chwarszczanach,
- młyn motorowy w Boleszkowicach
- zespół młyński wraz z młynówką w Chwarszczanach, obiekt o znacznych walorach zabytkowych i kulturowych, godny wpisania do rejestru zabytków,
- zespół budynków stacyjnych z przełomu XIX/XX w. XX w. Boleszkowicach i Namyślinie (w tej miejscowości wnioskowany do objęcia strefą „B" ochrony konserwatorskiej),
- gorzelnia w Wysokiej wzniesiona w 4 ćwierci XIX w., murowana (obecnie znacznie przebudowana),
- tartak w Reczycach, (dwa obiekty w Namyślinie obecnie już nie istnieją),
- kuźnie zachowane jedynie w Chwarszczanach i Wysokiej, typowane do ochrony punktowej,

Zabudowa o charakterze komunalnym to:

- ratusz - w Boleszkowicach, w typie 2-kondygnacyjnej kamienicy, zlokalizowany przy głównym placu miejskim,
- szkoły - skromne obiekty, właściwie bez cech stylowych, murowane z cegły ceramicznej wzniesione w 4 ćwierci XIX - 1 ćwierci XX w. Zachowane m.in. w Boleszkowicach, Namyślinie, Porzeczu, Chwarszczanach, Gudziszu; przewidziane do ochrony punktowej,
- sale wiejskie - w Namyślinie (ob. magazyn), Reczycach, Wysokiej (niektóre z nich przeznaczone do ochrony punktowej),
- remizy strażackie - niewielkie murowane lub kamienne obiekty w Chlewicach, Gudziszu (częściowo przebudowana), Namyślinie (ob. dom pogrzebowy).

Na terenie gminy w przeszłości istniało wiele obiektów związanych z gospodarką leśną. Po 1945 r. część z nich przestała istnieć, inne zostały przejęte przez ALP - Nadleśnictwo Dębno (np. willa w Reczycach, zabudowania nadleśnictwa w Namyślinie - poważnie zdewaloryzowane modernizacjami). Dla niektórych z tych obiektów przewidziana jest ochrona punktowa.

Zieleń strukturalna - najcenniejszymi elementami zieleni komponowanej są założenia parkowe, przy wymienionych wyżej folwarkach w Wysokiej (XVIII-wieczny, wpisany do rejestru zabytków) i Chwarszczanach. W Reczycach przed 1945 r. istniał park leśny - miejsce wypoczynku mieszkańców, posiadający altany, czytelną sieć alejek; obecnie zdewastowany, winien być objęty strefą „K" ochrony konserwatorskiej.

Działki kościelne (pierwotnie z nekropoliami), obsadzone drzewami liściastymi, sporadycznie cisami (np. w Gudziszu, Boleszkowicach, Namyślinie). Od XIX w. cmentarze zakładano na obrzeżach wsi, na działkach o regularnych (czworobocznych) układach, ze szpalerowymi i alejowymi obsadzeniami (np. Chwarszczany, Boleszkowice); ob. w większości nieużytkowane, zdewastowane, zakrzewione. Dawne cmentarze stanowią cenny element o wartościach kulturowych, objęte zostały strefami „K" ochrony konserwatorskiej, z zaleceniem uporządkowania i oznaczenia historycznego miejsca pochówków mieszkańców wsi. Szczególnie cenny cmentarz żydowski, położony na południe od Boleszkowic powinien zostać objęty ochroną prawną.

Niestety na terenie gminy (m.in. w Reczycach, Kaleńsku, Wysokiej, Chlewicach) zdarzają się przypadki lokowania na terenach historycznych cmentarzy - nowych obiektów (np. placów zabaw dla dzieci!); lub wykorzystania ich do celów rolniczych (Wysoka), czy związanych z gospodarka leśną. Na ich terenie (oznaczonym jako miejsce historycznych pochówków) winien obowiązywać zakaz inwestycji bez dokonania ekshumacji, w oparciu o obowiązujące uregulowania prawne. Te obiekty włączone zostały do kategorii chronionych (bez rygorów strefy „K").

Zagrożenia krajobrazu kulturowego

Główne zniszczenia (zagrożenia) krajobrazu kulturowego na terenie gm. Boleszkowice to:

- po 1945 r. (zniszczeniu uległo) przestały istnieć: Ponikła, Przewóz Chlewicki, Śliwica, Smolary Namyślińskie, Pyza, Krępno; w stanie postępującej ruiny znajdują się opuszczone zabudowania w Wielopolu,
- znaczne ubytki zabudowy w obrębie pierwotnych założeń przestrzennych; (np. w Chlewicach, Kaleńsku, Porzeczu), a dekompozycja i degradacja nielicznych na tym terenie zespołów rezydencjonalno - parkowych:
  - wyburzone dwory - Wysoka, Chwarszczany,
  - dekompozycja i wyburzenia w obrębie zespołów folwarcznych,
  - znaczne ubytki w zabudowie gospodarczej - w Wysokiej i Chwarszczanach, zrujnowana stodoła w Wyszynie,
  - kolonia mieszkalna w Wysokiej zdewaloryzowana licznymi przebudowami,
  - pojedyncze ubytki w obrębie zagród chłopskich - w Kaleńsku, Chlewicach,
- powstały „nowoczesne" budynki użyteczności publicznej - skrajnym negatywnym przykładem są niestety same Boleszkowice i siedziba Urzędu Gminy; nowe kompleksy OSP, takież sklepy, czy domy kultury,
- tradycyjna zabudowa mieszkalna (w tym szachulcowa), która ulega naturalnej dekapitalizacji oraz jest poddawana niekontrolowanym (żywiołowym) przekształceniom elewacji (np. wymiana stolarki, panele zewnętrzne - szczególnie w samych Boleszkowicach, Namyślinie), wymiany pokrycia oraz rozbudowy
- w niektórych wsiach zagrody chłopskie zostały zaadaptowane na potrzeby letniskowo-rekreacyjne, szczególnie masową skalę to zjawisko przybrało w Namyślinie, Kaleńsku, Chwarszczanach,
- większość cmentarzy poewangelickich jest zaniedbanych, ze zniszczonymi lub usuniętymi nagrobkami i ubytkami w drzewostanie, niektóre z nich w sposób nieodpowiedzialny zostały „zagospodarowane" na nowo (place zabaw dla dzieci!, uprawy rolne lub leśne),
- szczególnego podkreślenia wymaga degradacja obiektów przemysłowych, zlokalizowanych przed 1945 r. we wsiach położonych nad rzeką Myślą (prawie całkowita dewastacja infrastruktury w Reczycach, Namyślinie).

Obiekty wpisane do rejestru zabytków:
- Boleszkowice:
  - kościół parafialny p.w. Św. Antoniego Padewskiego wpisany do rejestru zbytków pod nr 488,
  - Orków - Grodzisko słowiańskie wpisane do rejestru zabytków pod nr 703,
- Chwarszczany - kościół filialny p.w. Św. Stanisława Kostki wpisany do rejestru zbytków pod nr 243/79,
- Wysoka
  - kościół filialny p.w. Św. Teresy od Dzieciątka Jezus wpisany do rejestru zbytków pod nr 397,
  - park dworski wpisany do rejestru zbytków pod nr 275/79.

Zabytki architektury i budownictwa wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami prawnymi, wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim „Ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami".

Obiekty proponowane do rejestru zabytków:
- Boleszkowice: cmentarz żydowski, budynek mieszkalny (dwór) ryglowy - ul. Poniatowskiego 5
- Chwarszczany: nr 6 - zespół młyński Folwark – otoczenie kaplicy Templariuszy
- Gudzisz: kościół filialny pw. NSPJ
- Namyślin: kościół filialny pw. Św. Ludwika wraz z działką przykościelną.

Obiekty chronione ujęte w ewidencji:
- Boleszkowice:
  - ul. Artylerzystów:
    - bud. mieszkalny nr 1,
    - bud. Mieszkalny nr 7/7a,
    - bud. Mieszkalny nr 12
  - Plac Chrobrego 3: szkoła podstawowa
  - ul. Kościuszki 8: bud. mieszkalny;
  - ul. Lipowa 1: bud. mieszkalny;
  - ul. Lunatyków: bud. mieszkalny;
  - ul. Poniatowskiego 5: bud. gospodarczy i obora
  - ul. Poznańska 12: bud. mieszkalny;
  - ul. Obodrytów 13: bud. Mieszkalny;
  - ul. Świerczewskiego:
    - nr 3 -bud. mieszkalny,
    - nr 5 -bud. mieszkalny (kamienica),
    - nr 11 -biblioteka,
    - nr 14: bud. mieszkalny i młyn motorowy,
    - nr 16: bud. mieszkalny;
    - nr 20: d. Ratusz (ob. KP, Izba Pamięci)
  - ul. Wąska 2: bud. mieszkalny
  - ul. Żeromskiego:
    - nr 3: bud. Mieszkalny;
    - nr 19: bud. Mieszkalny i obora;
  - zespół dworcowy: budynek dworca
- Chlewice:
  - Cmentarz poewangelicki i remiza,
- Chwarszczany:
  - Folwark: budynek mieszkalny nr 4a i dwie obory
  - Wieś:
    - nr 2 - kuźnia
    - Nr 7 – budynek mieszkalny
    - Nr 13 – budynek mieszkalny
    - Nr 26 – budynek mieszkalny

  - Nr 30 – szkoła (ob. bud. mieszkalny)
- Gudzisz:
  - Nr 50 – bud. mieszkalny
  - Nr 51 – bud. mieszkalny
  - Nr 52 – bud. mieszkalny
  - Nr 54 – bud. mieszkalny
  - Nr 59 – bud. mieszkalny
  - Nr 60 – bud. mieszkalny
  - Nr 77 – szkoła, ob. bud. mieszkalny
- Kaleńsko:
  - Nr 8 – bud. mieszkalny, obora i stodoła
  - Nr 9 – stodoła;
  - Nr 10 – bud. mieszkalny, obora i stodoła
  - Nr 18 – bud. mieszkalny
  - Nr 23 – budynek mieszkalny i obora
- Namyślin:
  - Zespół kolejowy: nr 80 -bud. mieszkalny i bud. gospodarczy
  - Wieś:
    – budynek administracyjno-mieszkalny (ob. ZOZ)
    - Gospoda (ob. sklep i ośr. kultury
    - Nr 10 – bud. mieszkalny;
    - Nr 20 – bud. mieszkalny;
    - Nr 26 – bud. mieszkalny;
    - Nr 36 – poczta (d. szkoła) i stodoła;
    - Nr 41 – sala wiejska (ob. magazyn);
    - Nr 54 – bud. mieszkalny;
- Reczyce:
  - Cmentarz (ob. plac zabaw)
  - nr 2 – dwojak ryglowy
  - nr 14 - bud. mieszkalny
  - nr 16 - bud. mieszkalny
  - nr 23 - bud. mieszkalny
  - nr 24 - bud. mieszkalny
  - nr 32 - bud. mieszkalny, stodoła, bud. inwentarski i bud. gospodarczy
- Wielopole:
  - nr 2 – dwór (ob. opuszczony)
- Wysoka:
  - Cmentarz (ob. pole uprawne)
  - Kuźnia
  - Nr 30: bud. mieszkalny, obora i stodoła
- Wyszyna:
  - Nr 16: folwark (dwór, stajnia, owczarnia)
  - Kolonia Wyszyna:
    - nr 2 – bud. mieszkalno-gospodarczy
    - Nr 17 – bud. mieszkalno-gospodarczy
    - Nr 19 – budynek mieszkalno-gospodarczy
    - Nr 27 – budynek mieszkalno-gospodarczy

<u>Ochronie podlega:</u>
- ukształtowanie bryły obiektu: gabaryty, kształt dachu;
- ogólna kompozycja elewacji oraz elementy detalu architektonicznego;
- forma stolarki okiennej i drzwiowej (w elewacji frontowej).

<u>Warunki ochrony</u>:
- utrzymać tradycyjne formy architektury (w/w elementów);
- wskazane jest stosowanie tradycyjnych elementów budowlanych (przy pracach remontowych);

- wszelkie prace remontowo-budowlane, mające wpływ na zewnętrzną formę obiektu, winny być konsultowane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- w przypadku koniecznej rozbiórki obiektu (po orzeczeniu o złym stanie technicznym) należy opracować dokumentację konserwatorską i fotograficzną oraz jeden egzemplarz dokumentacji przekazać do archiwum WKZ;
- dopuszcza się możliwość wymiany historycznej zabudowy, gdy jest to uzasadnione względami ekonomicznymi lub planistycznymi i uzyska się akceptacje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- wykaz obiektów w ewidencji konserwatorskiej stanowi integralną część tekstu planu zagospodarowania przestrzennego, a ewentualne zmiany i uzupełnienia w wykazie nie dezaktualizują ustaleń planu.

Lp.	miejscowość	zestawienie		
		Obiekty chronione – w ewid. konserwatorskiej	Obiekty w rejestrze zabytków	Obiekty proponowane do rejestru zabytków
1.	Boleszkowice	27	2	2
2.	Chlewice	2		
3.	Chwarszczany	13	1	4
4.	Gudzisz	8		1
5.	Kaleńsko	10		
6.	Namyślin	16		1
7.	Orków	1	1	
8.	Porzecze			
9.	Reczyce	10		
10.	Wielopole	1		
11.	Wysoka	5	2	
12.	Wyszyna	7		

W studium uwzględniono materiały instytucji związanych z ochroną dóbr kultury jako obligatoryjne wytyczne (na podstawie przepisów dotyczących warunków ochrony konserwatorskiej obszarów i obiektów chronionych) do opracowywania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, przy określaniu innych praw miejscowych i przepisów gminnych oraz dotyczących sposobu użytkowania i eksploatacji obiektów a także gospodarki terenami. Oprócz obiektów objętych już ochroną prawną wyznaczono na podstawie waloryzacji wartości kulturowych strefy ochrony konserwatorskiej dla poszczególnych obiektów i obszarów, dla których przyjmuje się zasady ochrony wg punktu III. 2. 2.1 Strefy ochrony konserwatorskiej – warunki i zasady ochrony.

6.2. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych.

W oparciu o zaewidencjonowane ślady osadnicze związane z działalnością człowieka od epoki kamienia do średniowiecza na terenie gminy Boleszkowice opracowano wytyczne archeologiczno-konserwatorskie. Ślady osadnicze na terenie gminy Boleszkowice odnoszą się głównie do stanowisk ziemnych typu: osada, cmentarzysko, punkt lub ślad osadniczy oraz w jednym przypadku do stanowiska naziemnego typu grodzisko.

Specyfika ochrony zabytków archeologicznych polega między innymi na ograniczeniu zbędnych działań inwestycyjnych na terenach zabytkowych. Traktując zabytki kultury materialnej, jakimi są stanowiska archeologiczne za nieodłączny składnik krajobrazu, należy dążyć przede wszystkim do ich zachowania w środowisku, w którym powstały i spełniały niegdyś określone funkcje, a w najgorszym przypadku do przeprowadzenia interwencyjnych badań archeologicznych celem ich udokumentowania w źródłach naukowo-konserwatorskich.

Środowisko kulturowe analizowanego obszaru gminy Boleszkowice zawiera zaewidencjonowane stanowiska archeologiczne od epoki kamienia do średniowiecza.

Należy podkreślić, że ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym, a w przypadku Gminy Boleszkowice jest to stan wiedzy na maj 2003 r.
Ogółem na terenie gminy Boleszkowice zaewidencjonowano 145 stanowisk archeologicznych jednokulturowych i wielokulturowych, w tym w ramach miejscowości z podziałem chronologicznym:

Lp	Miejscowość	Ilość stan.	STAR	EK	EB/H	L/R	WŚ	ŚR
1.	Boleszkowice	48	24	13	-	-	17	28
2.	Chlewice	5	3	2	-	-	-	2
3.	Chwarszczany	26	15	15	4	3	10	6
4.	Gudzisz	19	6	12	-	1	3	6
5.	Namyślin	9	2	4	1	-	2	6
6.	Porzecze	2	2	-	-	-	-	1
7.	Reczyce	5	-	4	-	1	-	1
8.	Sarbinowo	1	-	-	-	-	1	-
9.	Smolnica	1	1	-	-	-	-	-
11.	Troszyn	2	1	-	2	-	1	-
12.	Wysoka	27	19	2	1	2	2	6
	Razem:	145	11	54	8	7	36	56

Legenda użytych skrótów: STAR – starożytność; EK – epoka kamienia; EB/H – epoka brązu/Halsztatt; L/R – laten/okres wpływów rzymskich; WŚ – wczesne średniowiecze; ŚR – średniowiecze.

Na terenie gminy Boleszkowice w ramach 145 stanowisk archeologicznych zaewidencjonowano: 1 grodzisko (GR), 1 cmentarzysko, 45 osad (O), 38 punktów osadniczych (X), 160 śladów osadniczych (LX), w tym w ramach poszczególnych miejscowości:

Lp.	Miejscowość	Funkcja	Ilość stan.	STA	EK	EB/H	L/R	WŚ	ŚR
1.	Boleszkowice	O	18	10	2	-	-	3	3
		X	9	5	2	-	-	1	1
		LX	51	9	6	-	-	12	24
		GR	1	-	-	-	-	1	-
2.	Chlewice	O	1	1	-	-	-	-	-
		X	2	-	1	-	-	-	1
		LX	3	2	1	-	-	-	-
3.	Chwarszczany	O	1	-	1	-	-	-	-
		X	9	1	5	1	-	2	-
		LX	43	14	9	3	3	8	6
4.	Gudzisz	X	3	1	-	-	-	2	-
		LX	23	4	11	-	1	-	7
5.	Namyślin	C	1	-	-	1	-	-	-
		O	1	-	-	-	-	1	-
		X	4	-	3	-	-	-	1
		LX	9	2	1	-	-	1	5
6.	Porzecze	O	1	-	1	-	-	-	-
		LX	2	-	1	-	-	-	1
7.	Reczyce	X	2	-	2	-	-	-	-
		LX	4	-	2	-	1	-	1
8.	Sarbinowo	LX	1	-	-	-	-	1	-
9.	Smolnica	O	1	1	-	-	-	-	-
11.	Troszyn	O	3	1	-	1	-	1	-
		X	1	-	-	1	-	-	-
12.	Wysoka	O	12	7	-	1	1	2	1
		X	7	4	2	-	-	1	-
		LX	16	7	1	-	1	1	6

Wykaz stanowisk archeologicznych wg stref ochronnych zawiera rozdział III. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

7. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych oraz zasobów wód podziemnych.

7.1. Kopaliny energetyczne.

Ropa naftowa i gaz ziemny

W rejonie wsi Namyślin zostało udokumentowane i było eksploatowane złoże ropy naftowej. Złoże przeszło eksploatację próbną, obecnie kopalina nie jest eksploatowana. Zasoby złoża wg Bilansu 2002 wynoszą:

- gaz ziemny 24,72 mln m^3
- ropa naftowa 16,96 tys. t

Teren gm. Boleszkowice jest objęty koncesją na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Kostrzyn – Myslibórz Nr 22/95/p z dnia 3 sierpnia 1995 r. ważną do 3 sierpnia 2007 r.

Węgiel brunatny

Prowadzono rozpoznawcze prace wiertnicze za występowaniem tej kopaliny. Na terenie gminy wykonano dwa odwierty w rejonie Wielopola i Boleszkowic. Nie przyniosły one jednak pozytywnych rezultatów.

Płytkie położenie burowęglowej formacji mioceńskiej w rejonie Boleszkowic znaczy się występowaniem pokładów węgla brunatnego. Są one notowane w profilach otworów studziennych, np. studnia nr 1 na ujęciu WZ 2 (tab.1) gdzie warstwę węgli brunatnych nawiercono na głębokości 49 m p.p.t. i nie przewiercono do głębokości 54,9 m p.p.t.

Brak jest danych o jakości tego węgla i rozprzestrzenieniu jego występowania. Teren gminy Boleszkowice należy uważać za obszar perspektywiczny dla występowania burowęgli.

7.2. Kopaliny skalne-okruchowe.

Kruszywo naturalne: piaski i żwiry

Pierwsze prace geologiczno-poszukiwawcze za kruszywem naturalnym na tym obszarze rozpoczęte były w 1974 r. (Siliwończuk, 1974). Prowadzono je w kilku etapach aż do roku 1998 dokumentując trzy oddzielne złoża: Kaleńsko, Chlewice i Namyślin.

Granice obszaru złożowego Kaleńsko-Namyślin-Porzecze udokumentowanego w kat. C_2 w 1981 r obejmują niemal całą doliną część gminy. Zasoby kruszywa na tym obszarze oszacowano na 200 mln ton. Wydzielono trzy rejony przeznaczone do dalszych prac dokumentacyjnych.

Złoże Chlewice

Zasoby eksploatacyjne złoża wg dokumentacji z 1992 roku wynoszą 6.056 tys. ton dla powierzchni 37,25 ha. Według dodatku do dokumentacji opracowanego w 1997 roku dla firmy Pomorskie Kopalnie Żwiru sp. z o.o. i zatwierdzonego przez Wojewodę Gorzowskiego (dec. OS-g-7520/2/97 z 09.08.1997 r) zasoby geologiczne złoża wynoszą 10.828 tys. ton.

Złoże posiada koncesję eksploatacyjną wydaną przez Wojewodę Gorzowskiego (dec. OS-g-7512/E/3/96 z dn. 23.12.1996r) na obszar 40,5 ha. Koncesja przewiduje roczne wydobycie rzędu 250-300 tys. ton i obowiązuje do 12.2021 roku.

Obecnie eksploatacja złoża jest zatrzymana. Złoże posiada wyznaczony teren i obszar górniczy „Chlewice" o powierzchni 123,2 ha (dec. Woj. Gorz. Nr OŚ-g-7512/E/3/96/4/97 z 26.03.1997 r). Prace rekultywacyjne na złożu nie są prowadzone. Złoże położone jest na obszarze Parku Krajobrazowego „Ujście Warty".

Złoże Kaleńsko

Pierwsza dokumentacja geologiczna złoża została opracowana w 1991 (zatwierdzona 12.02.1992 – KZK/012/J/5994/91/92). Zasoby bilansowe złoża w kat. C_1 + C_2 wynosiły 7.261 tys. ton (powierzchnia 62,37 ha).

W 1994 r opracowano nową dokumentację dla firmy „Kies-Kaleńsko sp. z.o.o." zmieniającą bilans zasobów (likwidacja jednego z filarów ochronnych obejmujących linię energetyczną). Wydzielono dwa pola eksploatacyjne: pole Kaleńsko I położone między Odrą i szosą oraz pole Kaleńsko II pomiędzy szosą a kompleksem leśnym. Łączne

zasoby złoża udokumentowane w kat. C_1 wynosiły 3.322 tys. ton, a łączne w kat. C_1 + C_2 7.261 tys. ton.

Według bilansu (2002) na 31.12.2001 r. w złożu pozostawało 6.034 tys. ton a roczne wydobycie wynosiło 214 tys. ton.

Projekt zagospodarowania złoża Kaleńsko I został zatwierdzony decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego - decyzja Nr OSR-G-2/7417.1/7/2001.

Eksploatacja złoża Kaleńsko prowadzona jest na podstawie koncesji udzielonej przez Wojewodę Gorzowskiego 26.06.1998 (dec. Nr OŚ-g-7512/E/14/98) na wydobycie kopaliny na złożu o powierzchni 62,3 ha. Roczne wydobycie ma wynosić 300-400 tys.

Obecnie złoże jest eksploatowane na obu polach, przy czym pole nr I jest eksploatowane z większą intensywnością ze względu na lepszą jakość kruszywa jak i dogodniejsze warunki transportu do nabrzeża załadunkowego. Część północna pola II poddana została pracom rekultywacyjnym (zbiornik wodny + zalesienia).

Eksploatacja na polu I złoża Kaleńsko koliduje z funkcjonowaniem Parku Krajobrazowego „Ujście Warty" powołanym Rozp. Nr 7 Woj. Gorzowskiego z 18.12.1996 r., a więc półtora roku przed wydaniem koncesji eksploatacyjnej.

W Rozp. 8/2003 z 14.05.2003 Woj. Zachodniopomorski w zakazach dotyczących obszaru Parku wymienia m.in.:

- zakaz wydobywania skał, minerałów, torfu i niszczenia gleby;
- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.

Oba te zakazy przy prowadzeniu eksploatacji złoża Kaleńsko nie mogą być respektowane.

Złoże Namyślin i Namyślin E

Pierwsza dokumentacja złożowa zatwierdzona w 1993 roku określała zasoby bilansowe w kat. C_2 na ilość 36.547 tys. ton (pow. złoża 261,4 ha). W 1995 r. wykonano dokumentację złoża „Namyślin" w kat C_1 + C_2 określając zasoby dla trzech pól.

Pole I rozpoznano w kat. C_1, pole II w kat. C_2 i pole III wstępnie w kat. D_1.

Zasoby złoża w kat. C_1 wynoszą 19.655 tys. ton, w kat. C_2 19.030 tys. ton. Dokumentacja została zatwierdzona przez Woj. Gorzowskiego na wniosek firmy GRAS Sp. z o.o. ze Świdnicy (dec. OS-g-7520/1/96 z dn. 28.02.1996 r). Łączne zasoby złoża obu pól wynoszą 38.685 tys. ton (Bilans, 2002).

W oparciu o zatwierdzone zasoby w części pola I wydzielono pole „Namyślin E", na obszar którego firma Namyślin sp. z o.o. z siedzibą w Świdnicy wystąpiła o udzielenie koncesji na wydobywanie kruszywa. Koncesja taka została przez Woj. Zachodniopomorskiego udzielona 31.12.1999 r (dec. nr OSR-GGW-7512.1/11/99) na obszar górniczy Namyślin E o powierzchni 49,28 ha i obowiązuje do końca 2015 roku.

Złoże Namyślin (pola I, II, III) oraz złoże Namyślin E położone są w obszarze zwartego kompleksu lasów porastających tarasy nadzalewowe doliny Odry. Jest to złoże zawodnione (średnia głębokość lustra wody wynosi 6,54 m p.p.t.).

Mimo, iż jest to kompleks lasów gospodarczych, wydanie koncesji na eksploatację wydaje się być kontrowersyjne (złoże konfliktowe ze względu na położenie w obszarze leśnym i obszarze alimentacji wód podziemnych). Dla złoża przewidziany jest leśny i wodny kierunek rekultywacji. Złoże nie jest obecnie eksploatowane.

Złoże Gudzisz

Eksploatacja zakończona choć nadal figuruje w Bilansie (2002) z ilością zasobów przemysłowych 1.268 tys. ton (pierwotnie zasoby geologiczne wg dokumentacji z 1976 roku wynosiły 1.536 tys. ton).

Wyrobisko poeksploatacyjne zostało poddane pracom rekultywacyjnym (zbiornik wodny + zalesienie), które zostały starannie przeprowadzone.

W rejonie wsi Gudzisz na skarpie południowego wysokiego brzegu doliny Myśli funkcjonuje dzikie wyrobisko piasków, eksploatowane okresowo. Misa wyrobiska posiada powierzchnię ca 0,1 ha, a ściany osiągają wysokość do 6 m. W dnie wyrobiska gromadzone są odpady budowlane.

Wskazana rekultywacja poprzez procesy renaturalizacji (skarpy) i zalesienia dna wyrobiska.

7.3. Torfy.

Na terenie gminy Boleszkowice znajduje się złoże torfu mechowiskowego „Chwarszczany". Zajmuje ono zagłębienie wytopiskowe porośnięte lasem stanowiące obecnie użytek ekologiczny („Torfowisko Gudzisz". Zasoby torfu wynoszą (wg IMUZ Falenty): 183 tys. m^3 oraz gytii ilastej 205 tys. m^3. Występujące w złożu torfy posiadają miąższość do 2,8 m (popielność 14%, a stopień rozkładu 25%). Złoże nie jest wskazane do prowadzenia eksploatacji.

7.4. Zasoby wód podziemnych - geomorfologia, warunki hydrogeologiczne.

W przeważającej części obszaru gminy Boleszkowice użytkowe warstwy wodonośne występują w obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego. Według Mapy hydrogeologicznej Polski, arkusze: Mieszkowice, Dębno i Kostrzyn ta czwartorzędowa jednostka hydrogeologiczna posiada dość wysokie jednostkowe zasoby dyspozycyjne wynoszące od 100 do 200 $m^3/d/1\ km^2$. Jednocześnie potencjalne wydajności studni wierconych wynoszą na tym obszarze od 10-30 m^3/h. Poziom użytkowy nie posiada izolacji lub też występuje słaba izolacja odpowierzchniowa głównego poziomu użytkowego, w obrębie którego występuje swobodne zwierciadło wody na głębokości od 2 do 10 m p.p.t.

Strefa bezpośredniego zasilania (alimentacji) poziomu użytkowego obejmuje niemal całą powierzchnię równiny tarasów nadodrzańskich oraz wąskie półki tarasów rzeki Myśli, a także wychodnie piasków i żwirów wodnolodowcowych w krawędziowej partii wysoczyzny. Rzeka Myśla pełni rolę cieku silnie drenującego tarasowy poziom wodonośny.

Północno-wschodnią część obszaru gminy zajmuje czwartorzędowo-trzeciorzędowa jednostka hydrogeologiczna o zasobach dyspozycyjnych 100-200 $m^3/db/1\ km^2$ i wydajności potencjalnej studni rzędu 50-70 m^3/h. Użytkową warstwę wodonośną stanowią piaski wodnolodowcowe międzyglinowe zalegające na głębokości od 25 do 40 m p.p.t. i posiadające bardzo zróżnicowaną miąższość (tab.1). Jednostka ta znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 134-Dębno, który na terenie gminy stanowi obszar wysokiej ochrony (OWO).

Zasoby dyspozycyjne zbiornika Dębno wynoszą 29,15 tys. m^3/d (Kleczkowski, 1990) dla powierzchni 242 km^2, co odpowiada około 3,35 tys. m^3/d z części zbiornika (28 km^2) znajdującej się w granicach gminy.

W rejonie Chwarszczan (WZ 8) użytkową warstwę wodonośną stanowią piaski i żwiry występujące w spągu osadów czwartorzędowych na głębokości 91 m p.p.t. Dolnoczwartorzędowa warstwa wodonośna prowadzi wody pod silnym ciśnieniem, a ich zwierciadło stabilizuje się od 0,8 m (Chwarszczany) do 22,2 m (WZ Boleszkowice) p.p.t.

Na terenie gminy znajduje się kilka ujęć wiejskich, z których czynne są ujęcia w:

- Boleszkowicach (WZ 1) zaopatrujące miejscowość i przyległe kolonie,
- Wysokiej (WZ 4) zaopatrujące wsie Wysoka i Wyszyna,
- Namyślinie (WZ 6) zaopatrujące w wodę Namyślin, Chlewice i Porzecze,
- Chwarszczanach (WZ 8) zaopatrujące Chwarszczany, Reczyce, Gudzisz i Dargomyśl (gm. Dębno).

Wszystkie te ujęcia posiadają dokumentacje i pozwolenia wodno-prawne na pobór wód podziemnych. Wszystkie też posiadają opracowaną i wprowadzoną strefę ochronną (teren bezpośredni). Teren strefy jest odpowiednio zagospodarowany i dozorowany. Stan techniczny i sanitarny ujęć oraz stref ochronnych nie budzi zastrzeżeń.

Jakość ujmowanych wód należy do średnich, wymagają one uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość jonów Fe i Mn oraz lokalnie podwyższoną obecność azotu amonowego (do 3,3 mg NH_4/dm^3) w ujęciach Boleszkowice i Chwarszczany.

Na obszarze gminy można wyróżnić dwie wyraźnie zróżnicowane strefy występowania głównego poziomu użytkowego wód podziemnych.

- strefę doliny Odry, gdzie poziom użytkowy występuje na głębokości 0-5 m, posiada miąższość 15-20 m i prowadzi wody swobodne. Poziom ten nie posiada izolacji odpowierzchniowej (lub jest ona bardzo słaba – warstwa mad i namułów torfiastych) i jest zasilany przez wody opadowe oraz dopływy boczne z wysoczyzny. W strefie tej poziom użytkowy posiada bardzo niską odporność na zagrożenia przez zanieczyszczenia odpowierzchniowe i jest silnie narażony na oddziaływania antropogeniczne (zrzuty ścieków, kopalnie kruszywa, składowiska odpadów, nawożenia mineralne i organiczne);
- strefę wysoczyzny, gdzie poziom użytkowy występuje na głębokości 15-50 m p.p.t. a nawet blisko 100 m p.p.t. (Chwarszczany), jedynie w strefie krawędziowej do 15 m p.p.t. Miąższość poziomu jest zmienna i wynosi od 15 m do 45 m (Boleszkowice). Poziom posiada izolację odpowierzchniową i średnią odporność na zanieczyszczenia.

Oprócz czynnych ujęć wodociągów wiejskich zinwentaryzowano na terenie gminy kilka studni głębinowych nieczynnych, które powinny być przeznaczone do likwidacji lub zabezpieczone dla celów specjalnych.

Są to ujęcia:

- Boleszkowice: teren dawnej jednostki wojskowej, gdzie znajdują się dwie studnie. Przynajmniej studnia 1A o głębokości 52 m i wydajności 36 m^3/h powinna być zabezpieczona do wykorzystania zasobów w warunkach specjalnych,
- Boleszkowice-Wybudowa: studnia wskazana do likwidacji (niska wydajność, zła jakość wody),
- Boleszkowice-stacja PKP: studnia przeznaczona do likwidacji (b. niska wydajność, zagrożenie ze strony ekspedytu ropy naftowej),
- Reczyce-leśniczówka: nieczynna studnia o wydajności 7,3 m^3/h obecnie przeznaczona przez ALP do remontu, należy ją przeznaczyć na pobór dla celów ppoż. i obrony cywilnej,
- Chwarszczany – studnia na terenie dawnego SKR-u zlokalizowana w pobliżu zabytkowej kaplicy templariuszy.

Na terenie gminy Boleszkowice funkcjonuje dodatkowo jeszcze wiele studni dostarczających wody konsumpcyjne. Są to bądź studnie kopane lub płytkie studnie wiercone (Boleszkowice - rejon stacji PKP, Gudzisz, Reczyce, Chlewice, Porzecze, Wielopole, Kaleńsko), dla których brak jest dokumentacji hydrogeologicznych a niekiedy i pozwoleń wodno-prawnych. Szczególną uwagę należy zwrócić na gospodarkę i ochronę zasobów wód podziemnych w obrębie skrajnego fragmentu GZWP 134 oraz w obrębie doliny Odry, a w szczególności na oddziaływanie zakładów wydobywczych kruszywa funkcjonujących w Kaleńsku i Chlewicach oraz projektowanego zakładu górniczego w Namyślinie.

Dla ochrony zasobów winien być wprowadzony system monitoringu lokalnego w strefie ekspedytu ropy i starego składowiska odpadów. Oba obiekty leżą na kierunku spływu wód podziemnych z obszaru wysoczyzny do doliny Odry.

8. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych.

Zdecydowana większość powierzchni obszaru gminy posiada korzystne warunki geologiczno - inżynierskie umożliwiające realizację zabudowy różnego typu. Z decyzji lokalizacyjnych należy wyłączyć:

- podmokłe obniżenia wytopiskowe wypełnione gruntami bagiennymi i jeziornymi;
- strefę krawędziową wysoczyzny (spadki terenu):
- dolinę rzeki Myśli (dno i strome krawędzie);
- obszar tarasu zalewowego Odry (zawodnione grunty nienośne).

Naturalne zagrożenia geogeniczne na obszarze gminy Boleszkowice wiążą się z:

- potencjalną możliwością zapoczątkowania ruchów masowych (osuwiska i spływy) wzdłuż południowej krawędzi doliny Myśli na odcinku Chwarszczany-Gudzisz. Krawędź ta wymaga wprowadzenia dolesień, a piętrzenie wody na zbiornikach

elektrowni w Gudziszu i Reczycach musi być prowadzone w ścisłej korelacji ze stanami wód rzeki Myśli;
- rozległymi wyrobiskami kopalni kruszywa Kaleńsko i Chlewice, w obręb których mogą wtargnąć wody powodziowe powodując podpiętrzenia wód gruntowych i mając tym samym ułatwiony zasięg na obszar zabudowy i linii komunikacyjnych.

Terenem zagrożonym osuwiskami jest fragment strefy krawędziowej południowego zbocza doliny Myśli na odcinku Chwarszczany – Gudzisz. Jest to wysokie, strome zbocze wznoszące się do ok. 35 m nad dno doliny, o spadku 20-25%. Język starego, ustabilizowanego osuwiska widoczny jest nad jeziorem zaporowym elektrowni wodnej w Gudziszu. Podejmowanie okresowej eksploatacji piasku ze ściany tego zbocza oraz prowadzenie robót ziemnych u podstawy zbocza stanowi potencjalne zagrożenie uruchomienia mas ziemnych.

9. Stan systemów infrastruktury technicznej i komunikacji.

9.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Boleszkowice należy do gmin dobrze zaopatrzonych w wodę z wodociągów wiejskich, z wodociągu korzystają wszystkie wsie. Jakość ujmowanych wód należy do średnich, wymagają one uzdatniania ze względu na podwyższoną zawartość jonów Fe i Mn oraz lokalnie podwyższoną obecność azotu amonowego (Boleszkowice i Chwarszczany). Wszystkie posiadają dokumentacje i pozwolenia wodno-prawne oraz wyznaczone strefy ochronne bezpośrednie, brak natomiast jest ustanowionych stref ochronnych pośrednich. Wszystkie urządzenia służące zaopatrzeniu w wodę podlegają Urzędowi Gminy w Boleszkowicach, a nadzór techniczno-eksploatacyjny prowadzi Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Dębnie.

Zestawienie istniejących wodociągów na terenie gm. Boleszkowice

Lokalizacja ujęcia	Miejscowości obsługiwane	Strefy ochronne	Wydajność (m^3/h)
Boleszkowice	Boleszkowice i okoliczne kolonie	bpośr.	Studnia 1A - 44,0 Studnia 2 – 64,6
Wysoka	Wysoka i Wyszyna	bpośr.	Studnia 1 – 85,0 Studnia 2 – 36,9 Studnia awar. – 33,0
Namyślin	Namyślin, Chlewice, Porzecze i Kaleńsko	bpośr.	Studnia 1 – 49,0 Studnia 2 – 30,0
Chwarszczany	Chwarszczany, Reczyce, Gudzisz i Dargomyśl (gm. Dębno)	bpośr.	66,0

Na terenie gminy funkcjonują dodatkowo studnie kopane lub wiercone, dla których brak jest dokumentacji hydrogeologicznych a niekiedy pozwoleń wodno-prawnych. Wymagają one likwidacji lub zabezpieczenia dla celów specjalnych.

9.2. Odprowadzenie ścieków.

W gminie jedynie miejscowość Boleszkowice posiada oczyszczalnię ścieków i sieć kanalizacyjną. Oczyszczalnia ścieków (mechaniczno-biologiczna z neutralizacją biogenów) o przepustowości 225,0 m^3/d funkcjonuje od 1999 r. Oczyszczone ścieki odprowadzane są rurociągiem do rowu melioracyjnego i dalej do rz. Myśli.

W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone na podstawie indywidualnie zawartych umów na punkt zlewny oczyszczalni w Boleszkowicach. Wiele gospodarstw ma nieuporządkowaną gospodarkę ściekową. Ścieki nieoczyszczone wywożone są bezpośrednio na pola lub do odbiorników (rowy i oczka wodne). Jest to bardzo niekorzystny stan z uwagi na degradację środowiska, a w szczególności wód powierzchniowych. W kwietniu 2004 r. opracowana została „Koncepcja programowa kanalizacji sanitarnej dla gminy

Boleszkowice", wg której na obszarze gminy będzie realizowany system odprowadzenia i utylizacji ścieków.

9.3. Gospodarka odpadami.

Gmina Boleszkowice objęta jest miejskim systemem gromadzenia odpadów. Odpady komunalne gminy gromadzone są w pojemnikach o pojemności V = 110l. Wywozem zgromadzonych odpadów zajmuje się wyspecjalizowane przedsiębiorstwo, które na podstawie indywidualnych umów, własnym specjalistycznym transportem wywozi je na zorganizowane składowiska odpadów położone na terenie gmin Mieszkowice i Myślibórz. Rocznie z terenu gminy wywożone jest ok. 1000m^3 odpadów. Odpady płynne wywożone są na punkt zlewny oczyszczalni ścieków w Boleszkowicach. Brak danych, co do ilości odpadów płynnych. Gmina Boleszkowice z uwagi na swój rolniczy charakter charakteryzuje się niewielkim „strumieniem" odpadów komunalnych.

9.4. Elektroenergetyka.

Uwarunkowania ponadgminne

Gmina Boleszkowice zasilana jest z krajowej sieci elektroenergetycznej liniami napowietrznymi średnich napięć (15 kV), ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV zlokalizowanych w gminach sąsiednich – Dębno i Kostrzyn.

Przez wschodnią część gminy, na krótkim odcinku, przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia (110 kV) relacji Dębno – Kostrzyn, z obszarem ograniczonego użytkowania o szerokości 40 m (po 20 m od osi linii w obu kierunkach).

Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego gminy Boleszkowice należy uwzględnić, oprócz potrzeb własnych, również możliwości funkcjonowania i rozwoju sieci elektroenergetycznych rangi ponadgminnej.

Uwarunkowania wewnętrzne

Poszczególne jednostki osadnicze na obszarze gminy zasilane są siecią napowietrzną średniego napięcia (15 kV). Część tej sieci, z wyłączeniem linii magistralnych, pracuje w układzie promieniowym, nie mając rezerwacji zasilania. Jest to system niekorzystny, gdyż nie zapewnia ciągłości dostaw energii elektrycznej w przypadkach awarii na liniach. Sieć magistralna średniego napięcia na terenie gminy ma powiązania i współpracuje z sieciami 15 kV w gminach sąsiednich, stwarzając w ten sposób możliwość dwustronnego zasilania.

Linie 15 kV na terenie gminy Boleszkowice w większości mają długości w granicach optymalnych (12,5 – 15,0 km), co kwalifikuje obszar gminy do obszarów o dobrych warunkach zasilania.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 37 stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Lp.	Miejscowość	Ludność (osób)	STACJE TRANSF. 15/0,4 kV			
			nr	nazwa	rodzaj	moc(kVA)
	GMINA	2926				4037
1.	Boleszkowice	1398	2004	Boleszkowice - Krzyżówka	W	100
2.			2005	Boleszkowice PKP	W	125
3.			2006	Boleszkowice - Kolonia	S	63
4.			2007	Boleszkowice JW.	M Tr1	160
					M Tr2	250
5.			2008	Boleszkowice MBM	S	40
6.			2009	Boleszkowice k/JW.	S	25
7.			2010	Boleszkowice k/kraty	S	63
8.			2011	Boleszkowice pomiar		
9.			2467	Boleszkowice Dworzec	S	100
10.			2468	Boleszkowice Obodrytów	S	63
11.			2469	Boleszkowice Warszawska	S	63
12.			2474	Boleszkowice Osiedle PGR	W	400
13.			2525	Boleszkowice Hydrofornia	S	50
14.			2642	Boleszkowice Oczysz. Ścieków	S	63

15.	Chlewice	84	2035	Chlewice	S	63
16.			2883	Chlewice Żwir.	M	obca
17.			2888	Chlewice Żwirownia II	M	obca
18.	Chwarszczany	230	2037	Chwarszczany	S	160
19.			2670	Chwarszczany Z-d Rolny	S	100
20.	Gudzisz	278	2096	Gudzisz grom.	S	63
21.			2097	Gudzisz Pole	S	100
22.			2515	Gudzisz przy Elektrowni	S	250
23.	Kaleńsko	47	2124	Kaleńsko	S	63
24.	Namyślin	301	2231	Namyślin k/sklepu	S	160
25.			2232	Namyślin PKP	W	100
26.			2426	Namyślin k/szkoły	S	100
27.			2531	Namyślin Hydrofornia	S	40
28.			2580	Namyślin k/Elektrowni	S	100
29.	Porzecze	55	2251	Porzecze	W	100
30.	Reczyce	123	2371	Reczyce (Międzyrzecz)	W	250
31.	Wielopole		2347	Wielopole	W	30
32.	Wysoka	298	2334	Wysoka Duża Wieś	W	40
33.			2335	Wysoka Duża PGR	W	160
34.			2336	Wysoka Duża Pole	S	30
35.			2523	Wysoka Hydrofornia	S	250
36.			2558	Wysoka Bloki	S	250
37.	Wyszyna	112	2333	Wyszyna	W	63

Rozmieszczenie stacji w miejscowościach, przyjmując promień obsługi sieciami niskich napięć – 500 m, jest średnie. W kilku miejscowościach występują przypadki konieczności zainstalowania nowych stacji (Boleszkowice, Chlewice, Chwarszczany, Gudzisz, Namyślin, Wyszyna).
Na rzece Myśla pracują elektrownie wodne przyłączone do sieci średniego napięcia: Namyślin, Reczyce, Gudzisz, Chwarszczany, o łącznej mocy zainstalowanej około 0,6 MW.

9.5. Zaopatrzenie w gaz.

Uwarunkowania ponadgminne

Przez teren gminy Boleszkowice przebiega tranzytowo gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Mieszkowice – Dębno. Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego gminy należy uwzględnić, oprócz potrzeb własnych, również możliwości funkcjonowania i rozwoju sieci gazowych rangi ponadgminnej.
Wzdłuż istniejącego gazociągu występuje obszar ograniczonego użytkowania (strefa ochronna), określający położenie innych obiektów terenowych (budowlanych) w stosunku do gazociągu, zgodnie z wymogami obowiązujących w tym zakresie norm i przepisów branżowych.
Planowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Zielin [gm. Mieszkowice] – Kostrzyn, dla którego na terenie gminy należy zarezerwować trasę wraz z obszarem ograniczonego użytkowania [strefą kontrolowaną] o szerokości zgodnej z wymogami obowiązujących w tym zakresie norm i przepisów branżowych.

Uwarunkowania wewnętrzne

Na terenie gminy Boleszkowice brak jest przewodowej sieci gazowej średniego ciśnienia. Odbiorcy zaopatrywani są w gaz płynny w butlach. Dystrybucją gazu zajmują się dostawcy jeżdżący po terenie lub przybywający na telefoniczne wezwanie.

9.6. Zaopatrzenie w ciepło.

Na obszarze gminy nie funkcjonuje sieć ciepłownicza, dominuje system lokalnych źródeł ciepła ogrzewających obiekty, w które są wbudowane lub obiekty sąsiadujące. Do ogrzewania stosuje się zarówno paliwa stałe, jak i płynne.

9.7. Telekomunikacja.

Gmina Boleszkowice ma średni wskaźnik ilości abonentów na 100 mieszkańców, wynoszący 14,2. W województwie zachodniopomorskim w 2000 r. wskaźnik ten wynosił 30,2. Szczegółowe dane podano w tabeli.

L.p.	Miejscowość	Ludność	Ilość abonentów	Wskaźnik ab/100M	Centrala obsługująca
	GMINA BOLESZKOWICE	2926	415	14,2	
1.	Boleszkowice	1398	225	16,1	Boleszkowice
2.	Chlewice	84	9	10,7	Boleszkowice
3.	Chwarszczany	230	33	14,3	Boleszkowice
4.	Gudzisz	278	39	14,0	Boleszkowice
5.	Kaleńsko	47	4	8,5	Boleszkowice
6.	Namyślin	301	61	20,3	Boleszkowice
7.	Porzecze	55	1	1,8	Boleszkowice
8.	Reczyce	123	6	4,9	Boleszkowice
9.	Wielopole				
10.	Wysoka	298	26	8,7	Boleszkowice
11.	Wyszyna	112	11	9,8	Boleszkowice

Abonentów na obszarze gminy obsługuje centrala telefoniczna, zlokalizowana w miejscowości Boleszkowice.

Przez teren gminy Boleszkowice przebiega kabel okręgowy oznaczony symbolem OKO 11450 relacji Mieszkowice – Wicim – Boleszkowice.

9.8. Komunikacja.

9.8.1. Powiązanie gminy z układem dróg zewnętrznych.

Powiązania międzyregionalne zapewnia gminie droga krajowa nr 31 łącząca przejścia graniczne w Krajniku Dolnym i w Kostrzynie. Pełni ona funkcję głównej osi komunikacyjnej, do której podłączone są niższej rangi drogi stanowiące połączenia na poziomie lokalnym. Z większymi ośrodkami regionu, Chojną, Dębnem łączą gminę drogi: krajowa DK 31 i wojewódzka DW 127. Wszelkie inwestycje lokalizowane w sąsiedztwie dróg krajowej i wojewódzkiej muszą uwzględniać możliwości obsługi komunikacyjnej na zasadach zgodnych z przepisami szczególnymi, w uzgodnieniu z zarządcą drogi i przy uwzględnieniu jej docelowej roli.

W przypadku uruchomienia połączenia promowego w Porzeczu, droga wojewódzka Nr 127 może stanowić ważne połączenie z południowym regionem województwa.

9.8.2. Sieć drogowa.

Schemat funkcjonalny systemu komunikacyjnego w gminie nie ulega zasadniczym zmianom.

Podstawowa sieć dróg w gminie służąca do jej obsługi została wykształcona na bazie istniejącej sieci dróg powiatowych i gminnych. W przypadku zwiększonej aktywności społeczności gminy odzwierciedlającej się wzmożonym ruchem inwestycyjnym, konieczna będzie ich modernizacja, częściowo przebudowa lub budowa do odpowiednich parametrów technicznych zapewniających sprawną obsługę komunikacyjną.

Główne powiązania poszczególnych miejscowości w gminie zapewniają następujące ciągi drogowe:

- droga krajowa DK 31 relacji Szczecin - Gryfino - Chojna - Sarbinowo - Kostrzyn – Słubice przez Boleszkowice PKP – Boleszkowice – Chwarszczany – i dalej w kierunku Kostrzyna,
- droga wojewódzka KW 127 relacji Granica Państwa – Porzecze – Namyślin – Chwarszczany – i dalej w kierunku Dębna przecinająca gminę w kierunku z zachodu na wschód;

- drogi powiatowe:
  - 2131Z – relacji Wyszyna – Wysoka,
  - 2133Z – relacji Sitno – Boleszkowice,
  - 2136Z – relacji Boleszkowice – Wysoka – Dębno,
  - 2137Z – relacji Krępowo – Boleszkowice,
  - 2138Z – relacji Kłosów – Krępno – Namyślin,
  - 2141Z – relacji Chlewice – Namyślin,
  - 2142Z – relacji Namyślin – Kaleńsko – Kostrzyn;
- drogi gminne i wewnętrzne:

Pozostałe powiązania drogowe stanowią układy wewnętrzne miejscowości.
Wiekszość terenu gminy to grunty leśne, stąd większość dróg gminnych na tym terenie to dukty leśne i drogi gruntowe. Stan techniczny dróg krajowych i wojewódzkich ocenia się jako dobry. Gęstość sieci drogowej wynosi 42,9 km/100 km². Prawie wszystkie miejscowości za wyjątkiem Wielopola są w zasięgu dostępności komunikacyjnej wynoszącej 1,5 km.
Komunikacja zbiorowa bazuje na połączeniach kolejowych i autobusowych, ze względu na niewielkie zapotrzebowanie, w odróżnieniu od wielu innych gmin w tym przygranicznych, nie rozwinęła się w gminie sieć prywatnych przewoźników.

9.8.3. Układ kolejowy.

Przez gminę przebiega magistralna zelektryfikowana linia kolejowa. Na trasie linii w granicach gminy funkcjonują dwie stacje – Boleszkowice i Namyślin. Linia ma charakter tranzytowy i ze względu na oddalenie od ośrodków wiejskich nie odgrywa większego znaczenia w układzie komunikacyjnym gminy. Jednak przy zakładanej aktywizacji niektórych obszarów, szczególnie położonych w jej sąsiedztwie, może stanowić element decydujący o rozwoju danej funkcji.

9.8.4. Układ tras rowerowych.

Rozwijana inicjatywa realizacji tras rowerowych widziana jest jako ważny element kreowania zrównoważonego rozwoju gminy. W ramach wdrażania programu rozwoju wybranych sektorów turystyki uznano turystykę rowerową jako tzw. produkt markowy. Trasy rowerowe pokazane na mapie Studium zaproponowano przy założeniu, że będą służyć do rekreacji oraz częściowo do dojazdów związanych z pracą. Ponadto tworzą one alternatywę dla przemieszczeń samochodem pomiędzy miejscowościami w gminie komunikacją rowerową.

10. Zadania służące realizacji ponad lokalnych celów publicznych - wg ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

W obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego na terenie gminy Boleszkowice nie ma zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do rejestru zadań rządowych województwa.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

1. W zakresie ochrony środowiska.

1.1. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną.

Oprócz obszarów i obiektów objętych już ochroną prawną (II. 4.11.) na obszarze gm. Boleszkowice proponuje się objąć ochroną wiele punktowych i powierzchniowych obiektów przyrodniczych, wyróżniających się szczególnymi walorami florystycznymi, faunistycznymi i fizjocenotycznymi, zasługującymi na utrwalenie w krajobrazie i ochronę przed przekształceniem antropogenicznym. Proponuje się dla tych obszarów różne formy ochrony na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Na podstawie ,,Waloryzacji przyrodniczej gminy Boleszkowice" oraz rozpoznania środowiska przyrodniczego na potrzeby niniejszego opracowania ekofizjograficznego, proponuje się na obszarze gminy następujące formy ochrony:

1. Rezerwaty przyrody – 2 obiekty:
   - Porzeckie Rozlewiska – R 2,
   - Torfowisko Gudzisz – R 3,
2. Użytek ekologiczny – 1 obiekt:
   - Boleszkowickie Rozlewiska – UE 2,
3. Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej – 2 obiekty:
   - Dolina Myśli – S 1,
   - Kamienne Dno – S 2,
4. Pomniki przyrody – 7 obiektów, P 4 - P10:
   - pięć pojedynczych drzew,
   - dwie grupy drzew,
5. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – 5 obszarów obejmujących łącznie 7 stref ochronnych tych miejsc,
6. Obszary Natura 2000.

Uwarunkowania prawne:

ad 1.) Rezerwat przyrody ustanawia wojewoda w drodze rozporządzenia. Wokół rezerwatu przyrody może być utworzona otulina, zabezpieczająca jego obszar przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony.

ad 2., 3., 4.) Wprowadzenie powyższych form ochrony następuje w drodze rozporządzenia wojewody lub uchwałą Rady Gminy. Użytki ekologiczne wykazuje się w ewidencji gruntów.

ad 5.) Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową ustala wojewoda w drodze decyzji administracyjnej.

Ad 6.) Minister właściwy do spraw środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Rezerwaty przyrody

Rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, w tym siedliska przyrodnicze, a także określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Na obszarze gminy proponuje się objęcie tą formą ochrony 2 obszarów (oznaczone są na mapie symbolami R 2 i R 3):

1) Rezerwat przyrody ,,Porzeckie Rozlewiska" – R 2 - (typ krajobrazowy, biocenotyczny) Obszar leży na obszarze Parku Krajobrazowego ,,Ujście Warty". Rozciąga się na północ od kopalni kruszywa Chlewice do północnej granicy gminy oraz pomiędzy Odrą i miejscowościami Wielopole, Porzecze, Chlewice. W granicach tego obszaru znajduje się istniejący zespół przyrodniczo – krajobrazowy ,,Porzecze" i projektowane użytki ekologiczne ,,Porzecka Dębina" i ,,Porzeckie Rozlewiska", które to

obszary będą stanowić po utworzeniu rezerwatu jeden wspólny obiekt o wyższej formie ochrony.

Celem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych zróżnicowanych ekosystemów: kompleksu rozlewisk, starorzeczy, mokradeł, wydm, wilgotnych łąk, podmokłych i wilgotnych lasów ze zbiorowiskami roślinnymi o charakterze naturalnym oraz występującymi tu chronionymi, rzadkimi i ginącymi gatunkami roślin i zwierząt.

Obszar proponowanego rezerwatu obejmuje brzeg Odry, rozlewiska Odry i starorzecza, ujściowy odcinek Myśli, kompleks zalewanych i wilgotnych łąk pod Wielopolem. Jest to ważna strefa faunistyczna i fragment korytarza ekologicznego doliny Odry o znaczeniu lokalnym i europejskim. Znajdują się tu gatunki i siedliska chronione w prawie polskim oraz wymieniane w Dyrektywie Ptasiej i Siedliskowej a także w Konwencji Berneńskiej i Bońskiej.

Zagrożenia

- regulacja i zabudowa hydrotechniczna Odry,
- zaniechanie ekstensywnej gospodarki rolnej na niektórych fragmentach dawnych użytków zielonych,
- wycinka starych drzewostanów leśnych,
- rabunkowa gospodarka rybacka i łowiecka,
- negatywne zmiany stosunków wodnych na skutek eksploatacji kruszywa w kopalni Chlewice.

Wskazania ochronne - sporządzenie planu ochrony rezerwatu w ciągu 5 lat od chwili jego powołania, który to dokument będzie zawierał m. in. identyfikację i ocenę zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby ich eliminacji lub minimalizacji, program działań ochronnych na obszarze ochrony ścisłej, częściowej i krajobrazowej oraz ustalenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru objętego planem ochrony. W planie ochrony należy uwzględnić tereny proponowane do włączenia w granice rezerwatu a użytkowane jako lasy gospodarcze i objęte Planem Urządzenia Lasu na lata 2003 – 2012.

2) Rezerwat przyrody ,,Torfowisko Gudzisz" – R 3 - (typ torfowiskowy, biocenotyczny) Obszar leży ok. 1 km na południowy wschód od wsi Gudzisz, na wschodnim obrzeżu lasów Leśnictw Reczyce i Drzewice. Obejmuje istniejący użytek ekologiczny ,,Torfowisko Gudzisz" oraz przylegające od południa jeziorko otoczone olsem porzeczkowym ze stanowiskami chronionej kruszyny pospolitej i porzeczki czarnej. Jest to ponowna propozycja objęcia ochroną rezerwatową obszaru o unikatowych w skali regionu walorach przyrodniczych. Znajdują się tu gatunki i siedliska chronione w prawie polskim oraz wymieniane w Dyrektywie Ptasiej i Siedliskowej a także w Konwencji Berneńskiej i Bońskiej. Cel, przedmiot ochrony, zagrożenia i wskazania ochronne jak w opisie użytku ekologicznego ,,Torfowisko Gudzisz" (UE 1). Dodatkowe wskazania ochronne – sporządzenie planu ochrony rezerwatu.

Użytek ekologiczny

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym miejsca ich sezonowego przebywania lub rozrodu.

Na obszarze gm. Boleszkowice proponuje się objąć ochroną jako użytek ekologiczny jeden obiekt spełniający powyższe wymogi. Jest to użytek ekologiczny ,,Boleszkowickie Rozlewiska" (oznaczony jest na mapie symbolem UE 2).

Użytek znajduje się 0,5 km na południowy wschód od miejscowości Boleszkowice.

Celem i przedmiotem ochrony jest zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych zabagnionego kompleksu śródpolnych jeziorek, torfowisk, mokradeł ze zbiorowiskami roślinnymi o charakterze półnaturalnym i naturalnym oraz zachowanie

populacji chronionych, rzadko spotykanych i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym szczególnie płazów i ptaków. Występują tu szuwary z kępami łozowisk i zbiorowisk ziołoroślowych, zarastające niewielkie zbiorniki wodne. Użytek obejmuje 2 tereny połączone ciekiem wodnym dopływającym do Myśli, stanowiącym lokalny korytarz ekologiczny.

Na obszarze użytku znajdują się gatunki i siedliska chronione w prawie polskim oraz wymieniane w Dyrektywie Ptasiej i Siedliskowej a także w konwencji Berneńskiej i Bońskiej.

Ze względu na śródpolne położenie, użytek zagrożony jest spływem biogenów z otaczających go pól i eutrofizacją wód. Ciek przepływający przez użytek (dopływ Myśli), jest odbiornikiem ścieków z oczyszczalni komunalnej w Boleszkowicach a w przypadku awarii oczyszczalni, będzie główną drogą migracji nieoczyszczonych ścieków. Na obszarze użytku funkcjonują 2 nieduże stawy hodowlane (karpiowe).

W celu zachowania walorów przyrodniczych użytku i utrzymania równowagi biocenotycznej, nie należy zmieniać stosunków wodnych (zakaz odwodniania terenu), należy zachować wszelkie zadrzewienia i zakrzewienia oraz stworzyć barierę biogeochemiczną w strefie bezpośredniego kontaktu z użytkami rolnymi, chronić przed zanieczyszczeniem i degradacją, zachować zróżnicowany charakter siedlisk.

Użytki ekologiczne wykazuje się w ewidencji gruntów.

Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej

Stanowiskami dokumentacyjnymi są niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Na obszarze gm. Boleszkowice proponuje się objąć ochroną jako stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej 2 obiekty związane z doliną Myśli (oznaczone są na mapie symbolami S 1 i S 2).

1) Stanowisko dokumentacyjne ,,Dolina Myśli" – S 1

Celem utworzenia stanowiska jest dokumentacja procesów wgłębnej i bocznej erozji rzecznej, profilu geologicznego stoku wysoczyzny, potencjalnego rozwoju procesów zboczowych.

Jest to fragment przełomowego odcinka doliny rzeki Myśli pomiędzy Chwarszczanami a Gudziszem, długości ok. 1,5 km, ze stromą krawędzią w południowym stoku, wznoszącą się prawie 35 m nad poziom dna doliny. W okresowo czynnym wyrobisku widoczny jest profil geologiczny osadów budujących wysoczyznę, w dnie wyrobiska leżą pojedyncze głazy narzutowe. Strefa krawędziowa doliny narażona jest na rozwój ruchów osuwiskowych i spływowych.

2) Stanowisko dokumentacyjne , ,Kamienne dno" – S 2

Celem utworzenia stanowiska jest dokumentacja procesów erozji rzecznej, profilu geologicznego tarasu wysokiego, procesów akumulacji korytowej oraz ochrona głazów narzutowych.

Stanowisko obejmuje fragment doliny rzeki Myśli, na wysokości wsi Reczyce od mostu na rzece do ok. 1,0 km w dół rzeki. Jest to wąskie (30 – 40 m szerokości) i głębokie (ok. 10 m) wcięcie koryta rzeki w poziom tarasu erozyjno – akumulacyjnego do poziomu glin zwałowych. Stąd duże nagromadzenie głazów narzutowych, grubego żwiru i otoczaków w korycie rzeki, tworzących kamienne dno widoczne przy niskich stanach wody w rzece. Ten odcinek koryta rzeki upodabnia Myślę do rzeki podgórskiej. Dwa największe głazy narzutowe znajdujące się w korycie rzeki zostały uznane uchwałą Rady Gminy w Boleszkowicach za pomnik przyrody (P 3).

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno – pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi się

wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie.

Na obszarze gm. Boleszkowice proponuje się objąć ochroną jako pomniki przyrody 7 obiektów przyrodniczych (5 pojedynczych drzew i 2 grupy drzew). Proponowane pomniki przyrody oznaczone są na mapie symbolami P 4 – P10:

1. Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 432 cm (pień wypróchniały, najniższy konar odłamany), znajduje się w parku zabytkowym w Wysokiej – P 4.
2. Wiąz polny o obwodzie 340 cm, znajduje się w Namyślinie, na lewym brzegu Myśli, po prawej stronie drogi do Kaleńska – P 5.
3. Grupa dębów szypułkowych o obwodach pni ok. 500 cm, znajdująca się odległości ok. 1, 250 km na południe od stacji kolejowej Boleszkowice, na skraju lasu na zachód od linii kolejowej – P 6.
4. Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 490 cm, w kompleksie leśnym, ok. 2 km na północ od Reczyc, przy drodze leśnej do Boleszkowic – P 7 – wg opinii Nadleśnictwa Dębno drzewo przestało istnieć i nie ma podstaw do objęcia ochroną.
5. Dwa cisy pospolite o obwodach pni 100 i 85 cm, znajdują się w kompleksie leśnym, ok. 1 km na południe od rezerwatu przyrody ,,Cisy Boleszkowickie" – P 8.
6. Wiąz o obwodzie pnia 630 cm, znajduje się w Gudziszu, na lewym brzegu Myśli, na wysokości elektrowni wodnej – P 9.
7. Dąb szypułkowy o obwodzie pnia 400cm, znajduje się w kompleksie leśnym ok. 1 km na południe od Namyślina, przy drodze leśnej do Kaleńska – P 10.

Powyższe drzewa należy chronić przed wycięciem i uszkodzeniem.

<u>Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową</u>

Na obszarze gminy znajduje się 7 gniazd ptaków drapieżnych podlegających ochronie na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 26 lipca 2001 r. w sprawie ochrony gatunkowej. Są to 3 gniazda bociana czarnego, 2 gniazda kani rudej i 2 gniazda bielika. Ptaki te należą do gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących, objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których wojewoda w drodze rozporządzenia ustala granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc.

Na mapie studium przedstawiono proponowane strefy ochronne tych miejsc (dla niektórych gniazd przedstawione są łącznie), obejmujące 5 obszarów w granicach kompleksu leśnego (4 strefy znajdują się na wysoczyźnie, jedna na północny wschód od Porzecza).

W stosunku do miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych zabrania się dokonywania zmian polegających na wycinaniu drzew lub krzewów, prowadzeniu robót melioracyjnych, wznoszeniu obiektów, urządzeń i instalacji oraz prowadzenia prac mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania ludzi bez zgody wojewody.

<u>Obszary w Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.</u>

Utworzenie Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 ma na celu trwałe zabezpieczenie zasobów przyrodniczych na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej poprzez zachowanie i ochronę wszystkich, najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla regionów biogeograficznych kontynentu europejskiego ekosystemów wraz z towarzyszącą im florą i fauną, zwłaszcza zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt ważnych z punktu widzenia ochrony różnorodności biologicznej.

Obszary zaproponowane do tworzonej w Polsce Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 muszą spełniać kryteria przyrodnicze ratyfikowanych przez Polskę następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

- Dyrektywa 92 / 43 / EWG z dn. 21. 05. 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa,
- Dyrektywa 79 / 409 / EWG z dn. 2. 04. 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków, Dyrektywa Ptasia;

mających na celu utworzenie wspólnej, europejskiej sieci obszarów chronionych, składającej się ze Specjalnych Obszarów Ochrony (SOO)wyznaczonych na podstawie Dyrektywy Siedliskowej i Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) wyznaczonych na podstawie Dyrektywy Ptasiej.

Utworzenie Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 w Polsce nie ma na celu zastąpienia istniejącego systemu ochrony przyrody. Wiele obszarów zaproponowanych do sieci NATURA 2000 pokrywa się w części lub w całości z obszarami istniejącymi lub proponowanymi do krajowego systemu obszarów chronionych, tworzonymi na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Na obszarze gm. Boleszkowice, do tworzącej się w Polsce Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 został włączony Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) wyznaczony na podstawie Dyrektywy Ptasiej - Dolina Odry – PLB 320003 – (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków natura 2000 – Dz. U. Nr 229, poz. 2313). Dla obszaru należy zgodnie z Art. 29. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody sporządzić w ciągu 5 lat od powołania plan ochrony. Plan ochrony sporządza, w uzgodnieniu z właściwymi miejscowo radami gmin, sprawujący nadzór nad obszarem, czyli w tym wypadku wojewoda. Przy czym na terenie zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe znajdującym się na obszarze Natura 2000 zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z ustaleniami planu ochrony obszaru Natura 2000 uwzględnionym w planie urządzenia lasu. Plan ochrony ustanawia na okres 20 lat minister właściwy do spraw środowiska.

1.2. Obszary proponowane do ochrony w ramach ustaleń planistycznych.

Poza obszarami proponowanymi do objęcia ochroną na mocy ustawy o ochronie przyrody przedstawiono na mapie obszary uznane za cenne przyrodniczo, ważne dla zachowania różnorodności biologicznej fauny i flory oraz walorów krajobrazowych. Dla tych obszarów nie proponuje się konkretnej formy ochrony, ale wskazuje się je w celu zachowania i ochrony, aby zapewnić utrzymanie równowagi systemów przyrodniczych. Wiele z nich stanowi wyodrębnione w krajobrazie rolniczym enklawy roślinności podmokłych łąk, zarastających oczek wodnych, które są miejscami bytowania licznych gatunków zwierząt w tym chronionych. Tereny te powinny być chronione przed zmianą użytkowania, pogorszeniem stosunków wodnych, przed zabudowa i dewastacją. Wyróżniono następujące układy biocenotyczne, stanowiące ważne elementy systemu ekologicznego:

Obszary cenne przyrodniczo – OC 1 – 6

- OC 1- śródpolne oczka wodne na wschód i północny wschód od Boleszkowic, w okolicy Wysokiej i Wyszyny. Są to miejsca rozrodu i zimowania ssaków , płazów i gadów oraz rozrodu ptaków. W celu zachowania mozaikowości środowiska oraz różnorodności biologicznej miejsca te należy chronić przed zmianą użytkowania, przed eutrofizacją w wyniku spływu biogenów z pól. Łąki powinny być użytkowane ekstensywnie (koszenie, wypasanie).
- OC 2 – tereny podmokłe na zachód od Boleszkowic. Są to podmokłe obniżenia terenu z oczkami wodnymi otoczonymi zadrzewieniem olchowym lub porośnięte kępami łozowisk i zbiorowiskami ziołoroślowymi. Występuje tu wiele gatunków zwierząt w tym chronionych. Zagrożeniem dla obszaru jest odwodnienie oraz spływ biogenów z pól i eutrofizacja wód.
- OC 3 – dolina Myśli, od Chlewic w górę rzeki. Jest to malownicza dolina Myśli ze zróżnicowanymi zbiorowiskami roślinnymi w korycie rzeki, na dnie i zboczach doliny, z licznymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich: bogata roślinność wodna, na brzegach rzeki zbiorowiska szuwarowe i zaroślowe, na dnie doliny łęg olszowo –

jesionowy, urozmaicone florystycznie łąki, na skarpach na zachód od Reczyc – kwaśna buczyna. Dolina Myśli jest ważną strefą faunistyczną - są tu miejsca rozrodu, zimowania i wędrówki wielu gatunków zwierząt w tym gatunków chronionych i zagrożonych wyginięciem. Obiekt wyróżniony jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu ,,A" Dębno – Gorzów. Zagrożeniem walorów przyrodniczych jest ewentualna dalsza zabudowa hydrotechniczna rzeki i wycinka roślinności.

- OC 4 – Gudzisz: rynna położona na południe od wsi. Jest to kompleks muraw napiaskowych i kserotermicznych porastających skarpy wzniesień oraz wilgotne łąki na dnie obniżenia. Stanowi również ważną strefę faunistyczną z licznymi gatunkami chronionymi i zagrożonymi. Głównym zagrożeniem jest naturalna sukcesja oraz przekształcanie na grunty orne.
- OC 5 – dolina Odry od Szumiłowa do Kaleńska, łącznie z Kaleńskimi Kanałami. Jest to obszar wyróżniony w granicach Parku Krajobrazowego ,,Ujście Warty" charakteryzujący się dużą różnorodnością siedlisk i zbiorowisk roślinnych: typowe dla wód płynących, stojących i stagnujących związane ze starorzeczami i małymi, często okresowo wysychającymi zbiornikami wodnymi, łąki suche, wilgotne lub okresowo podmokłe, murawy napiaskowe, kserotermiczne, łęgi nadrzeczne, lasy liściaste z bagiennymi olszynami. Występują tu liczne gatunki roślin chronionych, rzadkich i ginących. Jest to również ważna strefa faunistyczna z miejscami lęgowymi, żerowiskami, zimowiskami i trasami wędrówek wielu gatunków zwierząt w tym chronionych i zagrożonych wyginięciem. Zagrożeniem dla tego obszaru jest przebudowa hydrotechniczna rzeki i zmiana stosunków wodnych w dolinie Odry.
- OC 6 – koryto rzeki Odry. Jest to część korytarza ekologicznego doliny Odry o znaczeniu krajowym i europejskim. Stanowi ważną strefę faunistyczną z miejscami rozrodu, zimowania, odpoczynku w trakcie wędrówki wielu grup zwierząt w tym licznych gatunków chronionych i zagrożonych. Zagrożeniem bytowania niektórych gatunków jest przebudowa hydrotechniczna rzeki Odry.

Specyficznym obszarem cennym przyrodniczo jest nasyp linii kolejowej Szczecin – Kostrzyn, na którym wykształciły się lokalnie siedliska zastępcze dla roślinności ciepłolubnej. Wśród zbiorowisk roślinnych występują w niektórych miejscach ciekawe gatunki flory, w tym zagrożone. Fragmenty nasypu są również miejscami bytowania niektórych gatunków zwierząt ciepłolubnych.

Korytarze ekologiczne

Są to obszary niezabudowane, stanowiące naturalne ciągi powiązań przyrodniczych pomiędzy obszarami chronionymi, strefami faunistycznymi, umożliwiające swobodną migrację roślin i zwierząt m. in. doliny rzeczne, tereny podmokłe, pasma zadrzewień i zarośli śródpolnych, przydrożnych).

- dolina rzeki Odry – korytarz ekologiczny o znaczeniu europejskim a w odniesieniu do ptaków wędrownych stanowi ważne ogniwo w transkontynentalnym korytarzu ekologicznym. W krajowym systemie obszarów chronionych łączy obszary chronione środkowej i południowej części dorzecza z obszarami chronionymi znajdującymi się wzdłuż dolnej Odry po obu stronach granicy państwowej, m. in.: Park Narodowy ,,Ujście Warty", Park Krajobrazowy ,,Ujście Warty", Cedyński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry, Rezerwat Biosfery ,,Schorfheide – Chorin", Park Narodowy ,,Dolina Dolnej Odry" (Unteres Odertal),
- dolina rzeki Myśli – korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. Łączy Park Krajobrazowy ,,Ujście Warty" poprzez kilka obszarów chronionego krajobrazu z Barlinecko – Gorzowskim Parkiem Krajobrazowym,
- korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym – niewielkie cieki i podmokłe obniżenia terenu łączące istniejące i proponowane obszary chronione o znaczeniu lokalnym (ciek spod Boleszkowic – dopływ Myśli, strumienie w okolicy Chwarszczan – dopływy Myśli, obniżenie rynnowe Gudzisz oraz Chwarszczany – Sarbinowo.

Korytarze ekologiczne odgrywają bardzo istotną rolę w funkcjonowaniu systemów przyrodniczych i kształtowaniu krajobrazu zwłaszcza na terenach otwartych.

Niezbędnym warunkiem jest utrzymanie ich drożności, ochrona przed przekształceniem szczególnie przed zabudową oraz przed dewastacją.

Inne cenne elementy przyrodnicze

Na mocy ustaw o ochronie przyrody, o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz o lasach, ochronie polegającej na zachowaniu w stanie naturalnym podlegają:

- torfowiska, bagna i oczka wodne jako naturalne zbiorniki wodne,
- wydmy śródlądowe,

a ponadto:

- tereny zieleni w granicach wsi wraz z parkami, zadrzewieniem przykościelnym, cmentarnym i innym,
- zadrzewienia inne niż leśne:
  - należy zachować wszelkie zadrzewienia poza lasami (śródpolne, śródłąkowe, w dolinach rzek Odry i Myśli, wzdłuż strumieni, w otoczeniu oczek wodnych, na torfowiskach i bagnach), jako ważny element stabilizacji ekologicznej krajobrazu. Wspomagają one naturalną retencję wody, stanowią ostoje drobnej zwierzyny, pełnią funkcję przeciwerozyjną, wzbogacają krajobraz terenów rolniczych, są lokalnymi korytarzami ekologicznymi.
  - należy zachować wszelkie zadrzewienia przydrożne pełniące funkcje wiatrochronne, przeciwerozyjne, biocenotyczne, krajobrazowe. Odtworzenia wymaga fragment zadrzewienia w alei przydrożnej Kaleńsko-Kostrzyn, zdewastowanej przez kopalnię Kaleńsko.
  - należy zachować wszelkie tereny zieleni we wsiach. Szczególnej ochronie podlega zadrzewienie przykościelne i cmentarne ze względu na walory historyczne, ekologiczne i krajobrazowe.
  - wszystkie parki podworskie (Chwarszczany, Wielopole, Wysoka) i park leśny w Reczycach są zaniedbane, wymagają uporządkowania i ochrony przed dalszą dewastacją. Szczególnie dotyczy to jedynego w gminie parku zabytkowego w Wysokiej, w którym ze względu na stan zachowania drzewostanu z licznymi drzewami pomnikowymi, konieczne jest wykonanie ekspertyzy dendrologiczno-technicznej w celu ustalenia kierunku rewaloryzacji założenia parkowego.

Wobec powyższych obiektów przyrodniczych zakazana jest ingerencja zakłócająca naturalne procesy i mogąca doprowadzić do zachwiania równowagi przyrodniczej, ograniczenia różnorodności biologicznej lub dewaloryzacji krajobrazu.

1.3. Wody powierzchniowe – sposób gospodarowania, regulacja stosunków wodnych, kierunki i wytyczne.

- Poprawa jakości wód Odry i Myśli zależy od uregulowania gospodarki wodno-ściekowej w dorzeczu górnego i środkowego biegu tych rzek a w przypadku Myśli, również od uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy Boleszkowice. Doprowadzenie wód Odry i Myśli do dobrego stanu ekologicznego jest więc problemem do rozwiązania w skali całego systemu wodnego rzek i zadaniem ponadgminnym.
- W poprawie jakości wód Myśli (na jej dolnym i ujściowym odcinku biegu) udział gminy Boleszkowice powinien być znaczący, zwłaszcza w odniesieniu do stanu sanitarnego pogarszającego się na obszarze gminy do III klasy czystości oraz zanieczyszczeń substancjami biogennymi utrzymującymi się w całym biegu rzeki w III klasie czystości.
- Brak jest aktualnych danych dotyczących stanu czystości wód Myśli a ze względu na wzrastające zapotrzebowanie na korzystanie z jej zasobów i walorów przyrodniczo - krajobrazowych doliny, konieczne jest prowadzenie ciągłego monitoringu wód w Namyślinie oraz sprawności oczyszczalni ścieków w Boleszkowicach.

- Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy powinno prowadzić do likwidacji głównych źródeł zanieczyszczeń Myśli pochodzących z obszaru gminy, którymi są:
  - źródła zanieczyszczeń bakteriologicznych, do których należą wody opadowe z terenów zabudowanych i ścieki „surowe" odprowadzane z gospodarstw nieposiadających kanalizacji – dotyczy głównie wsi znajdujących się nad Myślą: Chwarszczany, Gudzisz, Reczyce, Namyślin, Chlewice,
  - źródła biogennych związków azotu i fosforu, do których należą zanieczyszczenia obszarowe związane z rolniczym charakterem zlewni i dopływy biogenów ze źródeł rozproszonych (szczególnie indywidualnych gospodarstw domowych).
- Niezbędna jest budowa sieci kanalizacyjnej w większych wsiach zwłaszcza tam, gdzie będzie rozwijana funkcja rekreacyjna lub inne funkcje wymagające zwiększenia poboru wody i zrzutu ścieków.
- Należy zlikwidować wszelkie lokalne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych (nieodpowiednio eksploatowane szamba, dzikie składowiska odpadów).
- Otwarcie nowych terenów zagospodarowania rekreacyjnego nad Myślą powinno być uwarunkowane wyposażeniem w odpowiednie urządzenia gospodarki wodno-ściekowej.
- Nie należy zabudowywać terenów nadbrzeżnych jezior, rzek i cieków stanowiących urządzenia melioracji podstawowych. Wzdłuż brzegów należy pozostawić niezabudowany pas terenu o szerokości umożliwiającej prowadzenie jego modernizacji lub konserwacji. Szerokość pasa niezbędnego do prowadzenia prac konserwacyjnych wynika z lokalnych uwarunkowań, w tym ukształtowania terenu i maksymalnych rzędnych poziomu wody.
- Na terenach zmeliorowanych istniejące rowy powinny pełnić swą podstawową funkcję regulatora stosunków wodnych. Aktualnie na niektórych obszarach system ten nie funkcjonuje w wyniku zaprzestania użytkowania rolniczego (grunty odłogowane) i braku konserwacji urządzeń melioracyjnych.
- W odniesieniu do powierzchniowych wód publicznych należy zachować strefę ochronną wolną od grodzenia i zabudowy kubaturowej zgodnie z Ustawą z 18.07.2001 r. Prawo wodne.
- W pobliżu rzek lub na terenach o szczególnych walorach krajobrazowych zabrania się wznoszenia obiektów budowlanych naruszających walory krajobrazowe, uniemożliwiających do nich dostęp albo uniemożliwiających lub utrudniających zwierzętom dziko żyjącym dostęp do wód.
- Przekazanie terenów położonych w dolinach Odry i Myśli pod zabudowę musi być poprzedzone szczegółową analizą techniczną warunków wodnych (wody gruntowe i powierzchniowe) w celu wyeliminowania zagrożenia podtopieniem lub zalaniem podczas powodzi. Zabudowa kubaturowa musi być lokalizowana na terenach znajdujących się powyżej zwierciadła wody powodziowej, w obrębie wolnych działek siedliskowych.
- Na odcinkach bezpośredniego kontaktu linii brzegowej Myśli, drobnych strumieni oraz śródpolnych oczek wodnych i terenów podmokłych z obszarami użytkowanymi rolniczo, niezbędne jest zachowanie i wzbogacanie barier biogeochemicznych (pasy użytków zielonych, zadrzewienia, zakrzewienia) ograniczających spływ zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego.
- Należy zachować na obszarze gminy wszelkie naturalne zbiorniki wodne śródpolne i we wsiach, ze względu na ich ważną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów polnych oraz walory krajobrazowe.
- Funkcjonowanie stawów hodowlanych w zbiornikach naturalnych (jezioro w Wysokiej, tereny podmokłe na południowy wschód od Boleszkowic) nie powinno zakłócać naturalnych procesów hydrologicznych i biocenozy oraz ograniczać możliwości samooczyszczania wód.

- Przedsięwzięcia dotyczące regulacji rzek i kanałów powinny być rozwiązywane kompleksowo w układzie zlewni, z utrzymaniem i modernizacją istniejących budowli wodnych.
- Modernizacja istniejących systemów melioracyjnych celem dostosowania ich do aktualnych potrzeb.
- Przeciwdziałanie skutkom suszy poprzez wybudowanie na rowach i kanałach systemu zastawek.

1.4. Wody podziemne - sposób gospodarowania, kierunki i wytyczne.

- Główny poziom użytkowy występuje w osadach plejstoceńskich zarówno w obrębie doliny Odry (osady tarasów rzecznych) jak i na wysoczyźnie (osady wodnolodowcowe, międzymorenowe);
- Zasoby dyspozycyjne plejstoceńskiego poziomu użytkowego szacuje się na 100 - 200 $m^3/d/1\ km^2$ i są one wykorzystywane w zakresie 20-25 %.
- Strefa alimentacji (zasilania) poziomu użytkowego obejmuje równinę tarasową, dolinę Myśli oraz osady wodnolodowcowe na wysoczyźnie. Strefa ta wymaga ochrony przed zanieczyszczeniami odpowierzchniowymi, a główne ich ogniska stanowią kopalnie kruszywa i linie komunikacyjne oraz zrzuty ścieków bytowych.
- W północno-wschodniej części obszaru gminy znajduje się fragment GZWP 134, który na terenie gminy stanowi Obszar Wysokiej Ochrony (OWO). Zbiornik ten wymaga regionalnego opracowania zasobowego i wprowadzania zasad ochrony i sposobu zagospodarowania zasobów wodnych.
- Na terenie gminy znajdują się 4 ujęcia wód podziemnych stanowiące podstawę zaopatrzenia zbiorowego. Wszystkie ujęcia posiadają wyznaczony, chroniony i zagospodarowany teren bezpośredniej strefy ochronnej. Żadne z ujęć nie posiada wyznaczonego terenu ochrony pośredniej. Wprowadzenia tego stopnia ochrony wymagają ujęcia w Chwarszczanach i Namyślinie.
- Nieczynne studnie głębinowe wymagają likwidacji lub zabezpieczenia dla celów specjalnych:
  - do likwidacji kwalifikują się studnie w Boleszkowicach - Wybudowie i na stacji PKP w Boleszkowicach,
  - do wykorzystania do celów specjalnych winny być przeznaczone: studnie (a przynajmniej jedna z nich) na terenie dawnej jednostki wojskowej w Boleszkowicach, studnia w Chwarszczanach przy kaplicy oraz studnia przy leśniczówce w Reczycach.

2. W zakresie obszarów i obiektów zabytkowych oraz zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i krajobrazu kulturowego.

2.1. Strefy ochrony konserwatorskiej – warunki i zasady ochrony.

W studium uwzględniono materiały instytucji związanych z ochroną dóbr kultury jako obligatoryjne wytyczne (na podstawie przepisów dotyczących warunków ochrony konserwatorskiej obszarów i obiektów chronionych) do opracowywania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, przy określaniu innych praw miejscowych i przepisów gminnych oraz dotyczących sposobu użytkowania i eksploatacji obiektów a także gospodarki terenami.

Wyznacza się tereny chronione objęte strefą ochrony konserwatorskiej ze względu na wartości kulturowe:

a) strefy ochrony konserwatorskiej:
   - A – strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej,
   - B – strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej,
   - K – strefa ochrony krajobrazu,

b) obiekty wpisane i zakwalifikowane do rejestru zabytków (wg II. 6.1),

c) obiekty chronione ujęte w ewidencji (wg II. 6.1).

Strefa „A" – ścisłej ochrony konserwatorskiej (wg II. 6.1):
Jest to obszar uznany za materialne świadectwo historyczne, na którym dawny układ przestrzenny lub jego elementy zachowały się w stanie nienaruszonym lub nieznacznie zniekształconym. W strefie tej zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką działalnością inwestycyjna, gospodarczą i usługową.

Ochronie podlega:
- Rozplanowanie ulic i placów oraz ich zachowane oryginalne nawierzchnie;
- Historyczne linie zabudowy;
- Historyczne granice działek i szerokości frontów zabudowy;
- Istniejąca zabudowa o walorach zabytkowych (wpisana do rejestru zabytków lub zakwalifikowana do rejestru);
- Historyczne formy zabudowy;
- Zieleń komponowana, jej układ i skład gatunkowy;
- Mała architektura (ogrodzenia, bramy, pomniki);

Warunki ochrony:
- obowiązuje trwałe zachowanie historycznego układu przestrzennego, ze wszystkimi elementami (drogi, place, linie zabudowy, kompozycja wnętrz architektonicznych i krajobrazowych);
- ochrona, konserwacja i rewaloryzacja zachowanych, głównych elementów układu przestrzennego;
- usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonizujących;
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej;
- wszelka działalność budowlana wymaga zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- obowiązuje wymóg konsultowania i uzyskania zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wszelkich zmian i podziałów nieruchomości oraz przebudowy, rozbudowy i remontów wszelkich obiektów będących w strefie.

Strefa „B" - ochrony konserwatorskiej (wg II. 6.1):
Obszar ochrony układów przestrzennych lub ich fragmentów, w obrębie których czytelne jest historyczne rozplanowanie oraz zabudowa o lokalnych wartościach kulturowych. W strefie tej wprowadza się wymóg konsultowania i uzgodnienia ze Służbą Ochrony Zabytków wszelkich działań inwestycyjnych.

Ochronie podlega:
- rozplanowanie ulic i placów (z uwzględnieniem możliwości zachowania pierwotnych nawierzchni);
- historycznie ukształtowane działki siedliskowe, ze szczególnym uwzględnieniem szerokości frontów poszczególnych parceli;
- rozplanowanie zabudowy poszczególnych zagród i charakterystycznego usytuowania domu mieszkalnego;
- architektoniczna forma zabudowy (istniejącej i uzupełniającej): gabaryty, kształty dachów, zasadnicza kompozycja elewacji;
- zieleń komponowana (obsadzenie ulic, starodrzew w obrębie siedlisk) – układ i skład gatunkowy).

Warunki ochrony:
- utrzymanie zasadniczych elementów historycznego układu przestrzennego;
- rewaloryzacja i modernizacja obiektów o wartościach kulturowych;
- docelowe usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonizujących;
- nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz architektonicznych form zabudowy, występujących w obrębie miejscowości;
- obowiązuje wymóg konsultowania i uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich działań inwestycyjnych w zakresie:

- budowy nowych obiektów,
- kształtowania zabudowy o określonych gabarytach i bryle,
- przebudowy i remontów, a także zmiany funkcji obiektów figurujących w wykazie zabytków architektury i budownictwa,
- zmian historycznie ukształtowanych wnętrz ruralistycznych.

Strefa „K" - ochrony krajobrazu kulturowego (wg II. 6.1):
Krajobraz integralnie związany z zespołem zabytkowym lub obszary ukształtowane w wyniku działalności ludzkiej – parki, cmentarze, aleje. Tereny te mogą stanowić również integralna część obszarów chronionych strefą „A" lub „B", jako rodzaj zabezpieczenia i ekspozycji form tradycyjnych.

Ochronie podlega:
- historyczne ukształtowanie granicy parków, cmentarzy i ogrodów przydomowych;
- kompozycja zieleni: rozplanowanie i skład gatunkowy;
- układ dróg i alejek w obrębie parków i cmentarzy;
- mała architektura: ogrodzenia, bramy;
- nagrobki, krzyże, ogrodzenia kwater i inne zachowane elementy urządzenia cmentarzy.

Warunki ochrony:
- zachowanie historycznych granic założeń krajobrazowych;
- utrzymanie integralności zespołów pałacowo-parkowych, parków, cmentarzy i alei (nie należy dzielić tych obszarów na działy użytkowe);
- rewaloryzacja zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, np. ubytki w zadrzewieniu uzupełnić tymi samymi gatunkami drzew, zaleca się także stosowanie gatunków trwałych i długowiecznych;
- gdy nie przewiduje się prac renowacyjnych należy pozostawić zbiorowisko naturalnej sukcesji przyrodniczej (np. zdewaloryzowane założenia cmentarne);
- prace melioracyjne winny dążyć do odtworzenia dawnego systemu wodnego oraz zachowania naturalnych zadrzewień nad brzegami cieków wodnych;
- obiekty kubaturowe na terenie parków mogą być lokalizowane tylko na miejscu dawnej zabudowy, przy odpowiednim wkomponowaniu w historyczne założenia krajobrazowe;
- uporządkować tereny dawnych (ob. nie użytkowanych) cmentarzy, a zachowane zabytki sepulkralne zabezpieczyć – np. w formie lapidarium;
- wszelkie prace renowacyjne, porządkowe, wycinki drzew wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a w przypadku założeń wpisanych do rejestru zabytków – zezwolenia WKZ.

Miejscowości, w których wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej „A", „B" i „K" (wg II. 6.1):

Lp.	miejscowość	Strefy ochrony konserwatorskiej		
		A	B	K
1.	Boleszkowice	+	+	+
2.	Chlewice			+
3.	Chwarszczany	+	+	+
4.	Gudzisz		+	+
5.	Kaleńsko			+
6.	Namyślin		+	+
7.	Porzecze			+
8.	Reczyce		+	+
9.	Wielopole			+
10.	Wysoka	+	+	+

Wniosek do planów miejscowych

Na terenie gm. Boleszkowice wytypowano dwie miejscowości, które z uwagi na zachowane historyczne układy przestrzenne oraz nasycenie obiektami o wartościach kulturowych i zabytkowych (w tym będące w rejestrze zabytków), winny mieć opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego ze szczegółowymi wytycznymi konserwatorskimi - są to: Boleszkowice, dla których konieczne jest opracowanie studium urbanistyczno - historycznego, dającego solidny punkt oparcia dla szczegółowego planu zagospodarowania przestrzennego i rewaloryzacji zespołu staromiejskiego oraz wieś Gudzisz (w granicach objętych strefą „B" ochrony konserwatorskiej).

2.2. Kształtowanie krajobrazu

Wytyczne kształtowania krajobrazu okreslono oddzielnie dla terenów otwartych i terenów zabudowanych.

Krajobraz otwarty

Zróżnicowanie geomorfologiczne obszaru gminy (wysoczyzna - dolina Odry) jednoznacznie kształtuje przestrzeń krajobrazową. Monotonny krajobraz wysoczyzny polodowcowej zdominowany przez użytkowanie rolnicze w niewielkim stopniu urozmaicają płytkie, podmokłe zagłębienia. Główną dominantą jest dolina Myśli oraz jej stroma południowa krawędź. Lokalizacja zbiorników i stopni wodnych przy elektrowniach w Chwarszczanach, Gudziszu i Reczycach doprowadziła do przekształceń pierwotnego krajobrazu doliny rzecznej. Jednocześnie regulacja przepływu i małe zbiorniki retencyjne stanowią zabezpieczenie przeciwpowodziowe.

W dolinie Odry monotonię krajobrazu równiny tarasowej (kilka poziomów) porośniętej zwartym kompleksem leśnym urozmaica krawędź wysoczyzny (w wielu miejscach zasłonięta nasypem toru kolejowego, stanowiącym wyraźną barierę ekologiczną) oraz pagórki wydmowe i niecki deflacyjne, a także meandrujące koryto Myśli.

Dominantą w krajobrazie tarasu zalewowego jest zespół form wydmowych rejonu Porzecza.

Destrukcyjnym elementem nadrzecznego krajobrazu są wyrobiska i hałdy kopalń kruszywa w Kaleńsku i Chlewicach. Szczególnie dotkliwie zaznacza się działalność górnicza na złożu „Kaleńsko-pole I", demolująca powierzchnię terenu, niszcząca siedliska flory i fauny, potęgująca zagrożenia powodziowe. Prócz wyrobisk i osadników popłucznych teren nadodrzańskich łęgów rozjeżdżany jest przez ciężki transport samochodowy (brak urządzonej drogi) dowożący kruszywo do prymitywnego nabrzeża o poziomie technicznym z trzeciego świata. Cała ta „radosna twórczość przemysłowa" jest prowadzona w granicach Parku Krajobrazowego „Ujście Warty" ustanowionego przed wydaniem (przez ten sam organ) koncesji na wydobywanie kopaliny.

Również rozległe wyrobiska eksploatacyjne kopalni kruszywa „Chlewice" położone na płaskiej równinie tarasu zalewowego wchodzące w obszar Parku Krajobrazowego „Ujście Warty" stanowią silny dysonans w krajobrazie wymagający wprowadzenia osłony zieleni wysokiej i uporządkowania otoczenia kopalni (drogi dojazdowe, zaplecze wału przeciwpowodziowego).

Zakłada się:

- działalność człowieka na obszarze chronionym uwarunkowana zachowaniem walorów krajobrazowych i środowiskowych; zagospodarowanie przestrzeni - podporządkowanie celom ochronnym bez naruszania struktury krajobrazu,
- zakaz naruszania stanu równowagi biocenotycznej,
- zakaz zanieczyszczania terenu.

Krajobraz zabudowany
Obejmuje się ochroną:
- krajobraz zabudowany w strefach „A" i „B" konserwatorskiej ochrony układów przestrzennych,
- zespoły zabudowy, a także cmentarze, aleje i grupy drzew objęte strefą „K" ochrony konserwatorskiej.

Zakłada się:
- zachowanie układów przestrzennych i harmonijnej zabudowy,
- rewaloryzację zabudowy dysharmonijnej,
- ochronę kompozycji i składu gatunkowego zieleni.

2.3. Strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych – warunki i zasady ochrony

Warunki i zasady ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych

I. Warunki ochrony konserwatorskiej określają stanowiska objęte ochroną, zakres ochrony oraz sposób użytkowania dóbr kultury, jakimi są stanowiska archeologiczne.
II. Warunki ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązują:
   1) organy administracji rządowej,
   2) organy administracji samorządowej,
   3) służby komunalne,
   4) państwowe jednostki organizacyjne,
   5) samorządowe jednostki organizacyjne,
   6) osoby prawne,
   7) osoby fizyczne.
III. Wymienieni w pkt. II zobowiązani są w stosunku do dóbr kultury do:
   1) zapewnienia im warunków trwałego zachowania, konserwacji, rekonstrukcji i odbudowy na zasadach naukowych;
   2) uzgadniania ze służbą konserwatorską - Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków założeń, projektów inwestycyjnych, planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
   3) uzyskania zezwolenia służby konserwatorskiej na wszelkie prace i roboty w obrębie granic stref ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych;
   4) zawiadomienia służby konserwatorskiej o wydarzeniach mogących mieć ujemny wpływ na stan zachowania stanowiska archeologicznego;
   5) zawiadomienia służby konserwatorskiej w ciągu jednego miesiąca o zmianie właściciela bądź użytkownika terenu objętego granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego;
   6) ujawnienia w księgach wieczystych na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wpisów do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.
IV. Warunki ochrony konserwatorskiej winny być przestrzegane przy:
   1) stanowieniu praw miejscowych i przepisów gminnych;
   2) opracowywaniu planów realizacyjnych zagospodarowania przestrzennego;
   3) wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz pozwoleniu na budowę;
   4) wydawaniu decyzji dot. gospodarki terenami i podziałów własnościowych;
   5) wydawaniu decyzji dot. sposobu użytkowania i eksploatacji terenu objętego ochroną konserwatorską.

Strefa " W.I. " - pełnej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną. Strefa "W.I." obejmuje stanowiska wpisane do rejestru zabytków i ujęte w ewidencji służby ochrony zabytków.
Obowiązujące rygory w strefie " W.I. ":
1) Zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi (np. kopanie studni, melioracji, karczunku, nasadzania drzew itd.).

2) Zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektem wpisanym do rejestru zabytków i ujętym w ewidencji.
3) W przypadku podjęcia jakiejkolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu obowiązuje występowanie o szczegółowe wytyczne do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych objętych granicami strefy "W.I.":
1. Boleszkowice, stan. 1 (AZP: 45-05/5) - grodzisko wpisane do rejestru zabytków pod nr 703 decyzją z dnia 14 grudnia 1971 r., znak: Kl.I.6801/28/71.

Strefa " W.II. " - częściowej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami. Strefa "W.II." obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji służby ochrony zabytków.
Obowiązujące rygory w strefie "W.II.":
1) Zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby ochrony zabytków.
2) Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych przez służbę ochrony zabytków. Obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podjęciem decyzji o jakiejkolwiek działalności.
3) W przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych obowiązuje przeprowadzenie badań ratunkowych na koszt Inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji. Właściciele, użytkownicy terenu i inwestorzy zobowiązani są do zawiadomienia służby ochrony zabytków o podjęciu działań inwestycyjnych lub remontowych i innych związanych z pracami ziemnymi z wyprzedzeniem minimum 3 - miesięcznym w celu umożliwienia wykonania archeologicznych badań ratunkowych oraz zsynchronizowania robót inwestycyjnych z nadzorem archeologiczno - konserwatorskim. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy i są prowadzone w okresie od maja do końca października.
4) Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych w ramach strefy "W.II.":
1. Boleszkowice, stan. 3 (AZP: 45-05/7);
2. Boleszkowice, stan. 4 (AZP: 45-05/8);
3. Boleszkowice, stan. 6 (AZP: 45-05/10);
4. Boleszkowice, stan. 27 (AZP: 45-05/31);
5. Boleszkowice, stan. 40 (AZP: 45-05/44);
6. Boleszkowice, stan. 41 (AZP: 45-05/45);
7. Chwarszczany, stan. 8 (AZP: 46-06/47);
8. Chwarszczany, stan. 19 (AZP: 46-06/58);
9. Namyślin, stan. 1 (AZP: 46-05/6);
10. Namyślin, stan. 2 (AZP: 46-05/8);
11. Porzecze, stan. 2 (AZP: 46-04/2);
12. Troszyn, stan. 22 (AZP: 44-05/58);
13. Troszyn, stan. 32 (AZP: 44-05/70);
14. Wysoka, stan. 20 (AZP: 44-06/54);
15. Wysoka, stan. 21 (AZP: 44-06/55).

Strefa " W.III. " ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami. Strefa "W.III." obejmuje stanowiska ujęte w ewidencji służby ochrony zabytków.
Obowiązujące rygory w strefie " W.III. ":
1) Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych podejmowanych w obrębie granic strefy ochrony stanowiska archeologicznego przez służbę konserwatorską.

2) W przypadku podjęcia realizacji inwestycji obowiązuje przeprowadzenie interwencyjnych badań archeologicznych na koszt Inwestora. Właściciele, użytkownicy terenu i inwestorzy zobowiązani są do zawiadomienia służby ochrony zabytków o podjęciu działań inwestycyjnych, remontowych lub innych związanych z robotami ziemnymi z wyprzedzeniem minimum 2-tygodniowym.
3) Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Badania archeologiczne mają charakter sezonowy i są prowadzone w okresie od maja do października.

Wykaz stanowisk archeologicznych w ramach strefy "W.III.":

1. Boleszkowice, stan. 2 (AZP: 45-05/6);
2. Boleszkowice, stan. 5 (AZP: 45-05/9);
3. Boleszkowice, stan. 5 (AZP: 45-06/2);
4. Boleszkowice, stan. 6 (AZP: 45-06/3);
5. Boleszkowice, stan. 7 (AZP: 45-05/11);
6. Boleszkowice, stan. 8 (AZP: 45-05/12);
7. Boleszkowice, stan. 9 (AZP: 45-05/13);
8. Boleszkowice, stan. 10 (AZP: 45-05/14);
9. Boleszkowice, stan. 11 (AZP: 45-05/15);
10. Boleszkowice, stan. 12 (AZP: 45-05/16);
11. Boleszkowice, stan. 13 (AZP: 45-05/17);
12. Boleszkowice, stan. 14 (AZP: 45-05/18);
13. Boleszkowice, stan. 15 (AZP: 45-05/19);
14. Boleszkowice, stan. 16 (AZP: 45-05/20);
15. Boleszkowice, stan. 17 (AZP: 45-05/21);
16. Boleszkowice, stan. 18 (AZP: 45-05/22);
17. Boleszkowice, stan. 19 (AZP: 45-05/23);
18. Boleszkowice, stan. 20 (AZP: 45-05/24);
19. Boleszkowice, stan. 21 (AZP: 45-05/25);
20. Boleszkowice, stan. 22 (AZP: 45-05/26);
21. Boleszkowice, stan. 23 (AZP: 45-05/27);
22. Boleszkowice, stan. 24 (AZP: 45-05/28);
23. Boleszkowice, stan. 25 (AZP: 45-05/29);
24. Boleszkowice, stan. 26 (AZP: 45-05/30);
25. Boleszkowice, stan. 28 (AZP: 45-05/32);
26. Boleszkowice, stan. 29 (AZP: 45-05/33);
27. Boleszkowice, stan. 30 (AZP: 45-05/34);
28. Boleszkowice, stan. 31 (AZP: 45-05/35);
29. Boleszkowice, stan. 32 (AZP: 45-05/36);
30. Boleszkowice, stan. 33 (AZP: 45-05/37);
31. Boleszkowice, stan. 34 (AZP: 45-05/38);
32. Boleszkowice, stan. 35 (AZP: 45-05/39);
33. Boleszkowice, stan. 36 (AZP: 45-05/40);
34. Boleszkowice, stan. 37 (AZP: 45-05/41);
35. Boleszkowice, stan. 38 (AZP: 45-05/42);
36. Boleszkowice, stan. 39 (AZP: 45-05/43);
37. Boleszkowice, stan. 42 (AZP: 45-05/46);
38. Boleszkowice, stan. 43 (AZP: 45-05/47);
39. Boleszkowice, stan. 44 (AZP: 45-05/48);
40. Boleszkowice, stan. 45 (AZP: 45-05/49);
41. Boleszkowice, stan. 46 (AZP: 45-05/50);
42. Chlewice, stan. 1 (AZP: 46-05/1);
43. Chlewice, stan. 2 (AZP: 46-05/2);
44. Chlewice, stan. 3 (AZP: 46-05/3);
45. Chlewice, stan. 4 (AZP: 46-05/4);
46. Chlewice, stan. 5 (AZP: 46-05/5);
47. Chwarszczany, stan. 2 (AZP: 46-06/41);
48. Chwarszczany, stan. 3 (AZP: 46-06/42);
49. Chwarszczany, stan. 4 (AZP: 46-06/43);
50. Chwarszczany, stan. 5 (AZP: 46-06/44);
66. Chwarszczany, stan. 23 (AZP: 46-06/62);
67. Chwarszczany, stan. 24 (AZP: 46-06/63);
68. Chwarszczany, stan. 25 (AZP: 46-06/64);
69. Chwarszczany, stan. 26 (AZP: 46-06/65);
70. Chwarszczany, stan. 27 (AZP: 46-06/66);
71. Gudzisz, stan. 1 (AZP: 46-06/3);
72. Gudzisz, stan. 2 (AZP: 46-06/4);
73. Gudzisz, stan. 3 (AZP: 46-06/5);
74. Gudzisz, stan. 4 (AZP: 46-06/6);
75. Gudzisz, stan. 5 (AZP: 46-06/7);
76. Gudzisz, stan. 6 (AZP: 46-06/8);
77. Gudzisz, stan. 7 (AZP: 46-06/9);
78. Gudzisz, stan. 8 (AZP: 46-06/10);
79. Gudzisz, stan. 9 (AZP: 46-06/11);
80. Gudzisz, stan. 10 (AZP: 46-06/12);
81. Gudzisz, stan. 11 (AZP: 46-06/13);
82. Gudzisz, stan. 12 (AZP: 46-06/14);
83. Gudzisz, stan. 13 (AZP: 46-06/15);
84. Gudzisz, stan. 14 (AZP: 46-06/16);
85. Gudzisz, stan. 15 (AZP: 46-06/17);
86. Gudzisz, stan. 16 (AZP: 46-06/18);
87. Gudzisz, stan. 17 (AZP: 46-06/19);
88. Gudzisz, stan. 18 (AZP: 46-06/20);
89. Gudzisz, stan. 19 (AZP: 46-06/21);
90. Namyślin, stan. 3 (AZP: 46-05/7);
91. Namyślin, stan. 4 (AZP: 46-05/9);
92. Namyślin, stan. 5 (AZP: 46-05/10);
93. Namyślin, stan. 6 (AZP: 46-05/11);
94. Namyślin, stan. 7 (AZP: 46-05/13);
95. Namyślin, stan. 8 (AZP: 46-05/17);
96. Namyślin, stan. 9 (AZP: 46-05/18);
97. Porzecze, stan. 1 (AZP: 46-04/1);
98. Reczyce, stan. 1 (AZP: 46-05/14);
99. Reczyce, stan. 2 (AZP: 46-05/15);
100. Reczyce, stan. 3 (AZP: 46-05/16);
101. Reczyce, stan. 1 (AZP: 46-06/1);
102. Reczyce, stan. 2 (AZP: 46-06/2);
103. Sarbinowo, stan. 33 (AZP: 46-06/98);
104. Smolnica, stan. 15 (AZP: 44-06/43);
105. Wysoka, stan. 1 (AZP: 44-05/81);
106. Wysoka, stan. 2 (AZP: 44-05/78);
107. Wysoka, stan. 3 (AZP: 44-05/82);
108. Wysoka, stan. 4 (AZP: 44-05/72);
109. Wysoka, stan. 5 (AZP: 44-05/73);
110. Wysoka, stan. 6 (AZP: 44-05/74);
111. Wysoka, stan. 7 (AZP: 44-05/75);
112. Wysoka, stan. 8 (AZP: 44-05/76);
113. Wysoka, stan. 9 (AZP: 44-05/77);
114. Wysoka, stan. 10 (AZP: 44-05/79);
115. Wysoka, stan. 11 (AZP: 44-05/80);

51. Chwarszczany, stan. 6 (AZP: 46-06/45);
52. Chwarszczany, stan. 7 (AZP: 46-06/46);
53. Chwarszczany, stan. 9 (AZP: 46-06/48);
54. Chwarszczany, stan. 10 (AZP: 46-06/49);
55. Chwarszczany, stan. 11 (AZP: 46-06/50);
56. Chwarszczany, stan. 12 (AZP: 46-06/51);
57. Chwarszczany, stan. 13 (AZP: 46-06/52);
58. Chwarszczany, stan. 14 (AZP: 46-06/53);
59. Chwarszczany, stan. 15 (AZP: 46-06/54);
60. Chwarszczany, stan. 16 (AZP: 46-06/55);
61. Chwarszczany, stan. 17 (AZP: 46-06/56);
62. Chwarszczany, stan. 18 (AZP: 46-06/57);
63. Chwarszczany, stan. 20 (AZP: 46-06/59);
64. Chwarszczany, stan. 21 (AZP: 46-06/60);
65. Chwarszczany, stan. 22 (AZP: 46-06/61);
116. Wysoka, stan. 12 (AZP: 44-06/46);
117. Wysoka, stan. 13 (AZP: 44-06/47);
118. Wysoka, stan. 14 (AZP: 44-06/48);
119. Wysoka, stan. 15 (AZP: 44-06/49);
120. Wysoka, stan. 16 (AZP: 44-06/50);
121. Wysoka, stan. 17 (AZP: 44-06/51);
122. Wysoka, stan. 18 (AZP: 44-06/52);
123. Wysoka, stan. 19 (AZP: 44-06/53);
124. Wysoka, stan. 22 (AZP: 44-06/56);
125. Wysoka, stan. 23 (AZP: 44-06/57);
126. Wysoka, stan. 24 (AZP: 44-06/58);
127. Wysoka, stan. 25 (AZP: 44-06/59);
128. Wysoka, stan. 26 (AZP: 44-06/60);
129. Wysoka, stan. 4 (AZP: 45-06/24).

3. W zakresie rozwoju systemów infrastruktury i komunikacji

3.1. Dla systemów zaopatrzenia w wodę zakłada się:
1. Wyznaczenie i ustanowienie stref ochronnych ujęć wody, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.
2. Rozbudowa i modernizacja wodociągów wiejskich z uwzględnieniem nowych materiałów i średnic.
3. Opracowanie programu zaopatrzenia gminy w wodę w sytuacjach kryzysowych.
4. Adaptacja istniejących studni na studnie publiczne, zgodnie z opracowanym programem.
5. Likwidacja nie eksploatowanych studni i ujęć na podstawie projektu likwidacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3.2. Dla systemów odprowadzania ścieków zakłada się:

Wykorzystanie istniejącej oczyszczalni ścieków BIOVAC w miejscowości Boleszkowice poprzez odbiór ścieków z miejscowości obszaru gminy Boleszkowice przy założeniu dwóch wariantów: „Wariant I" - zakłada rozbudowę istniejącej oczyszczalni w Boleszkowicach do pełnienia funkcji gminnej oczyszczalni i stopniowe przyłączanie poszczególnych miejscowości poprzez system kolektorów tłoczno – grawitacyjnych oraz budowę lokalnej oczyszczalni ścieków w Kaleńsku.

„Wariant II" – zakłada budowę nowych oczyszczalni grupowych obsługujących zespoły miejscowości:
1. modernizacja i rozbudowa istniejącej oczyszczalni w Boleszkowicach z obsługą miejscowości: Boleszkowice, Wysoka, Wyszyna, Reczyce, Gudzisz i Chwarszczany;
2. budowa grupowej oczyszczalni ścieków w Namyślinie z obsługą miejscowości: Namyślin, Porzecze i Chlewice;
3. dla miejscowości Kaleńsko budowa lokalnej oczyszczalni ścieków;
4. dopuszcza się budowę indywidualnych oczyszczalni obsługujących pojedyncze gospodarstwa oddalone od projektowanych kolektorów sanitarnych pod warunkiem zapewnienia ochrony przed przenikaniem ścieków do wód gruntowych.

<u>Kierunki i zasady rozwoju:</u>

W odniesieniu do gospodarki ściekowej:
- przyjmuje się docelowo objęcie kanalizacją sanitarną wszystkich miejscowości zaopatrywanych w wodę,
- zakaz odprowadzania nie oczyszczonych ścieków do wód gruntowych i powierzchniowych,
- wypracowanie wariantowego programu odprowadzenia ścieków.
- budowa, modernizacja i rozbudowa rozdzielczej kanalizacji sanitarnej i deszczowej zgodnie z wybranym wariantem,

- dopuszcza się lokalizację indywidualnych oczyszczalni obsługujących na terenach rozproszonej zabudowy zagrodowej pojedyncze gospodarstwa,
- wody opadowe odprowadzane do naturalnych odbiorników muszą być podczyszczone wg warunków określonych w obowiązujących przepisach odrębnych.

3.3. W gospodarce odpadami ustala się:

Wypracowanie programu usuwania odpadów powinno zmierzać w dwu kierunkach:

1. Pierwszy związany z lokalizacją na terenie gminy zakładu przetwórstwa odpadów wraz ze składowiskiem, musi uwzględniać swoją ponad lokalną funkcję, tzn. zakład ten obsługiwałby również sąsiednie gminy. Plusem tego rozwiązania są dodatkowe miejsca pracy i dochody dla gminy, minusem – ograniczone możliwości na bezkolizyjną lokalizację, drogi dojazdowe, protesty społeczne, pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego.
2. Drugi, utrzymanie istniejącego sposobu wywożenia odpadów na istniejące składowiska na terenie sąsiednich gmin (Myślibórz i Mieszkowice).

Niezależnie od przyjętego kierunku, w gminie należy upowszechnić selektywną zbiórkę „u źródła" polegającą na segregacji odpadów w miejscu ich wytwarzania, oraz rozstawienie na obszarach zabudowanych specjalnych pojemników na opakowania plastikowe, makulaturę i szkło. Odpady płynne należy wywozić na punkt zlewny oczyszczalni ścieków.

Kierunki i zasady rozwoju:

- wypracowanie programu gospodarki odpadami,
- budowa zakładu przetwórstwa odpadów wraz ze składowiskiem,
- istniejące nieczynne komunalne składowisko odpadów do rekultywacji,
- zmianę dotychczasowej technologii gromadzenia odpadów, na selektywną zbiórkę „u źródła",
- wypracowanie programu zagospodarowania osadów pościekowych,
- odpady płynne wywożone będą na punkt zlewny oczyszczalni w Boleszkowicach.

3.4. W systemie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się:

Dla sprawnego funkcjonowania sieci średnich napięć, przeniesienia wzrastającego obciążenia oraz zasilania terenów rozwojowych, na terenie gminy przewiduje się:

1. Pełne wykorzystanie wszystkich tras linii 15 kV;
2. Rozbudowę i modernizację sieci 15 kV, systematyczne przekształcanie jej do modelowego układu pierścieniowego;
3. Modernizację istniejących lub realizację nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz sieci niskich napięć stosownie do potrzeb wynikających z programów zagospodarowania.

W studium wskazuje się tereny potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych. Warunki lokalizacji elektrowni zależą od wielu czynników: meteorologicznych (siła i kierunek wiatrów), zainwestowania, walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych terenu oraz przyjętych rozwiązań technicznych urządzeń. W niniejszym studium dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych na terenie gminy, pod warunkiem uwzględnienia wszelkich uwarunkowań z tym związanych, w tym wytycznych zawartych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów wskazanych na ten cel na mapie studium.

Na podstawie ustawy Prawo Energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 54 poz. 348), z późniejszymi zmianami, Zarząd Gminy zobowiązany jest do planowania i organizacji zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy. Należy opracować projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, który dogłębniej zanalizuje problematykę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia w zakresie elektroenergetyki na obszarze gminy Boleszkowice.

Kierunki i zasady rozwoju sieci elektroenergetycznych

- utrzymanie istniejącej linii wysokiego napięcia wraz z obszarem ograniczonego użytkowania.
- utrzymanie linii magistralnych średniego napięcia (15 kV), z zachowaniem generalnych kierunków połączeń i możliwością korekty fragmentów tras, wzdłuż naturalnych granic w terenie.
- systematyczne przekształcanie sieci 15 kV do modelowego układu pierścieniowego oraz jej rozbudowa, w miarę wzrastających potrzeb.
- utrzymanie współpracy sieci 15 kV w gminie Boleszkowice, z sieciami w gminach sąsiednich.
- pozostawienie modernizacji odgałęzień od linii magistralnych 15 kV, lokalizacji stacji transformatorowych 15/0,4 kV i sieci niskich napięć, do ustalania w planach miejscowych i w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
- utrzymanie funkcjonujących na obszarze gminy elektrowni wodnych.
- określenie możliwości lokalizacji obiektów energetyki niekonwencjonalnej – małych elektrowni wodnych, elektrowni wiatrowych.

3.5. W systemie zaopatrzenia w gaz ustala się:

Według koncepcji programowej gazyfikacji gminy w niniejszym studium przyjmuje się budowę stacji redukcyjno – pomiarowej Iº w rejonie m. Boleszkowice oraz sieci gazowej i gazyfikację średnim ciśnieniem miejscowości położonych w północnej części gminy. Stacja zasilana będzie wysokim ciśnieniem z istniejącego gazociągu Mieszkowice – Dębno.

Miejscowości położone w środkowej części gminy zaopatrywane będą w gaz ze stacji redukcyjno – pomiarowej Iº zlokalizowanej w Dębnie. Miejscowość Kaleńsko zasilana średnim ciśnieniem z Kostrzyna.

Docelowo przewiduje się gazyfikację średnim ciśnieniem prawie wszystkich miejscowości w gminie. Zasięg i tempo realizacji inwestycji uzależnione będzie od możliwości finansowych władz terenowych i mieszkańców poszczególnych miejscowości. W pierwszej kolejności gazyfikacją przewodową objęte będą miejscowości Boleszkowice i Wysoka. Przyjmuje się zgazyfikowanie 100 % odbiorców zużywających gaz do celów komunalno – bytowych. Przewiduje się zużycie gazu w sektorze usług i drobnego przemysłu.

Mieszkania w istniejącej i projektowanej zabudowie wyposażone będą w 100 % w kuchnie gazowe, grzejniki wody przepływowej oraz w piece centralnego ogrzewania, po uzyskaniu przez indywidualnego odbiorcę zapewnienia dostawy gazu do celów grzewczych.

Odbiorcy w miejscowościach nie objętych gazyfikacją przewodową korzystaliby z gazu płynnego propan butan lub propan, ewentualnie z innych ekologicznych nośników energii.

Wspomniany wyżej projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zanalizuje problematykę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia w zakresie gazownictwa na obszarze gminy Boleszkowice.

Kierunki i zasady rozwoju sieci gazowych

- Utrzymanie istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia przebiegającego przez obszar gminy Boleszkowice. Wzdłuż gazociągu występuje obszar ograniczonego użytkowania (strefa ochronna), określający położenie innych obiektów terenowych (budowlanych) w stosunku do gazociągu, zgodnie z wymogami obowiązujących w tym zakresie norm i przepisów branżowych. Wszelkie zbliżenia, kolizje i ingerencje w strefę czynną sieci należy uzgadniać z Regionalnym Odziałem Przesyłu w Poznaniu.
- Realizacja trasy dla planowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Zielin [gm. Mieszkowice] – Kostrzyn.
- Przyjmuje się zasilanie miejscowości położonych w północnej części gminy z projektowanej stacji redukcyjno – pomiarowej Iº, zlokalizowanej w rejonie m. Boleszkowice, zasilanej z istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia Mieszkowice –

Dębno. Miejscowości położone w środkowej części gminy zaopatrywane będą w gaz z Dębna, miejscowość Kaleńsko zasilana średnim ciśnieniem z Kostrzyna.

- Zasilanie odbiorców gazem średniego ciśnienia z zastosowaniem indywidualnych węzłów redukcyjnych na ciśnienie użytkowe.
- Sieć rozdzielczą średniego ciśnienia lokalizować w istniejących i projektowanych ciągach chodników, pasach zieleni oraz wzdłuż istniejących dróg gruntowych.

Na planszy studium przedstawiono lokalizację projektowanej stacji redukcyjno – pomiarowej I^{o}, trasę istniejącego i projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia oraz proponowane w studium przebiegi projektowanych gazociągów średniego ciśnienia.

3.6. W systemach zaopatrzenia w ciepło ustala się:

Nie przewiduje się realizacji systemów ciepłowniczych zdalaczynnych, obejmujących całość lub część miejscowości. Przyjmuje się ogrzewanie urządzeniami lokalnymi wbudowanymi, zasilającymi w zasadzie obiekty leżące na jednej posesji. Ewentualne wspólne źródła ciepła mogą obejmować kilka posesji sąsiadujących. Przewiduje się m.in. wykonanie kotłowni zasilanych ekologicznymi nośnikami energii w szkole podstawowej i w hali sportowej w Boleszkowicach.

Rodzaj ogrzewania zależy od relacji kosztów pomiędzy różnymi nośnikami energii. Należy zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa (paliwa stałe, oleje opałowe, gaz ziemny, gaz płynny, energia elektryczna, biogaz i inne), według decyzji odbiorców opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Należy preferować stosowanie paliw niskozasiarczonych, korzystanie ze źródeł niekonwencjonalnych, ekologicznych oraz odchodzenie od stosowania paliw stałych.

Wspomniany wcześniej projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zanalizuje problematykę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia w zakresie ciepłownictwa na obszarze gminy Boleszkowice.

<u>Kierunki i zasady kształtowania systemów ciepłowniczych</u>

- Na terenie gminy Boleszkowice przyjmuje się utrzymanie rozproszonego systemu ogrzewania.
- Zapewnić przestrzenne możliwości korzystania z każdego rodzaju paliwa, wg decyzji użytkowników opartych o własne kalkulacje ekonomiczne. Zaleca się sukcesywne zastępowanie paliw stałych paliwami niskozasiarczonymi, ekologicznymi – paliwa płynne, energia elektryczna, gaz, stosowanie niekonwencjonalnych źródeł ciepła.
- Nie przewiduje się lokalizacji kotłowni wymagających wyznaczenia stref ochronnych. Istniejące i projektowane źródła ciepła mogą zasilać obiekty na sąsiednich posesjach, wg decyzji użytkowników tych posesji.
- Ewentualne ograniczenia w kształtowaniu systemów ciepłowniczych, mogą wynikać jedynie z zagadnień ochrony atmosfery przed nadmiernym zanieczyszczeniem spalinami. Należy dążyć do eliminowania źródeł ciepła na paliwa stałe oraz stosować urządzenia zabezpieczające przed zanieczyszczeniem atmosfery.

3.7. W telekomunikacji ustala się:

Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy funkcjonuje w systemie automatycznym, przeważnie jako napowietrzna. Brak możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie telefonii przewodowej. Konieczna jest modernizacja sieci. Przewiduje się instalację nowej centrali telefonicznej w Boleszkowicach, modernizację i rozbudowę sieci, zarówno magistralnych jak i abonenckich, opartych o linie światłowodowe. W wyniku modernizacji zaspokojone zostaną aktualne i przyszłe potrzeby mieszkańców gminy w zakresie telefonii przewodowej.

Jeżeli docelowo uwzględni się realizację poniższych ilości łączy abonenckich:

- 1 linia abonencka na każde mieszkanie;
- 1 linia abonencka na każde 7 – 15 zatrudnionych;

- ok. 10 % rezerwy na publiczne automaty samoinkasujące oraz inne potrzeby w zakresie telekomunikacji (łącza telefaxowe, łącza elektronicznego przekazywania danych);

uzyska się w sumie 30 – 35 linii abonenckich na 100 mieszkańców, co stanowi ponad dwukrotny wzrost ilości łączy w stosunku do stanu z roku 2000.

Na terenie gminy, w rejonie m. Boleszkowice pracuje stacja bazowa telefonii komórkowej. Należy dążyć do tego, aby rozwijały się systemy telefonii bezprzewodowej (komórkowej) różnych sieci, również zaspokajające potrzeby mieszkańców w zakresie usług telekomunikacyjnych. Obszar gminy Boleszkowice powinien być w całości objęty zasięgiem wszystkich działających w kraju operatorów sieci komórkowych, przy czym należy dążyć do unikania lokalizacji kilku konkurujących ze sobą formalnie i w krajobrazie wież na małych obszarach.

Kierunki i zasady rozwoju sieci telekomunikacyjnych

- Modernizacja i rozbudowa istniejącej centrali telefonicznej oraz układu sieci telekomunikacyjnych na terenie gminy Boleszkowice.
- Realizacja zamierzeń (w miarę wzrastających potrzeb) w zakresie rozbudowy systemu abonenckich węzłów dostępowych oraz dalszej budowy abonenckich sieci telekomunikacyjnych.
- Kształtowanie rozdzielczych sieci abonenckich - do ustalania w ramach warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Operatorzy telekomunikacyjni rozwijają sieci telefoniczne w systemie pierścieniowym, zapewniającym możliwości dwustronnej obsługi urządzeń centralowych. Należy zapewnić przestrzenne możliwości prowadzenia sieci międzycentralowych wzdłuż dróg pomiędzy miejscowościami oraz magistralnych sieci abonenckich wewnątrz miejscowości.
- Dalszy rozwój telefonii bezprzewodowej w oparciu o stacje bazowe lokalizowane na obszarze gminy Boleszkowice i gmin sąsiednich.

3.8. Dla systemu komunikacji ustala się:

3.8.1. W układzie drogowym.

Zasadniczy szkielet komunikacji drogowej tworzy droga krajowa nr 31, droga wojewódzka nr 127, drogi powiatowe i jako uzupełniające drogi gminne. Studium zakłada podniesienie standardu obsługi komunikacyjnej zewnętrznej i wewnątrzgminnej oraz zmniejszenie uciążliwości związanej z komunikacją poprzez sukcesywną modernizację podstawowego układu drogowego aż do uzyskania parametrów zgodnych z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Do dróg o znaczeniu ponadgminnym należy droga krajowa nr 31 (docelowo o parametrach drogi w klasie „G") i projektowane w jej ciągu obejście Boleszkowic. Orientacyjny przebieg obejścia pokazano na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Szczegółowy przebieg zostanie ustalony na etapie analiz i prac planistycznych zakończonych opracowaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obsługa terenów przylegających do drogi nr 31, w tym również do projektowanego odcinka obejścia, będzie się odbywała wyłącznie poprzez drogi wspomagające od istniejących lub projektowanych węzłów drogowych lub ze zjazdów istniejących i projektowanych w porozumieniu z zarządcą drogi.

Dla rozwiązań projektowych uwzględniających powiązania z niższej rangi układem dróg, obsługującym tereny przyległe, należy stosować wymogi i zasady określone w przepisach szczególnych.

Na mapie studium wyznaczono w sąsiedztwie projektowanego obejścia Boleszkowic tereny przeznaczone na funkcje usługowe związane między innymi z obsługą ruchu drogowego (miejsca obsługi podróżnych). Lokalizacja podobnych funkcji możliwa jest również w innych wskazanych na cele usługowe terenach wzdłuż drogi krajowej z Boleszkowic do Chwarszczan i przy skrzyżowaniu drogi krajowej z wojewódzką (nr 127) w Chwarszczanach.

Plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów przylegających do dróg muszą uwzględniać możliwości i sposoby obsługi komunikacyjnej oraz ochronę użytkowników dróg i terenów przyległych przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem w zgodzie z przepisami szczególnymi, przy uwzględnieniu odpowiedniej klasy i kategorii dróg.

Studium zakłada, bez określania horyzontu czasowego, możliwość uruchomienia promowego połączenia przez Odrę na wysokości Porzecza w ciągu drogi wojewódzkiej nr 127. Rozwiązanie takie z pewnością mogłoby stanowić ważne i atrakcyjne nie tylko turystycznie połączenie pobliskich regionów Niemiec i Polski.

3.8.2. W komunikacji zbiorowej drogowej i kolejowej.

W komunikacji zbiorowej nie przewiduje się większych zmian. W dalszym ciągu podstawą komunikacji będzie linia kolejowa ze stacjami w Boleszkowicach i Namyślinie oraz powiązania drogowe obsługiwane taborem autobusowym. W zależności od potrzeb możliwy jest rozwój prywatnych sieci połączeń autobusowych.

3.8.3. W komunikacji rowerowej, pieszej, konnej.

Proturystyczny kierunek rozwoju gminy może w niedalekiej przyszłości generować potrzebę wskazywania i budowy skomunikowanych zespołów ogólnodostępnych miejsc parkingowych, wydzielania ciągów pieszych, tras rowerowych i konnych. Potrzebę taką należy przewidywać przy podejmowaniu decyzji planistycznych w tym przy uchwalaniu planów miejscowych i przy gospodarowaniu gruntami. Trasy rowerowe kojarzą się przede wszystkim z ruchem turystycznym, na co dzień jednak zaspokajają również potrzeby mieszkańców gminy w zakresie dojazdów do pracy, sklepu, miejsc rekreacji itp. System lokalnych ścieżek rowerowych powinien uwzględniać połączenia z międzynarodową nadodrzańską trasą rowerową i ze ścieżkami zaplanowanymi w gminach sąsiednich. Zakłada się:

- rozwój tras rowerowych w oparciu o drogi gminne i powiatowe o nieznacznym natężeniu ruchu,
- odpowiednie oznakowanie i promocję tras rowerowych,

W komunikacji pieszej zakłada się rozbudowę systemu o nowe elementy i modernizację istniejących ciągów, budowę i wymianę nawierzchni, oznakowanie, lokalizację elementów małej architektury itp. Szczególnie ważne jest przewidywanie i planowanie nowych połączeń z terenami planowanego rozwoju funkcji mieszkalnej i turystycznej.

Studium nie wskazuje rozwiązań w zakresie turystyki konnej, jednakże biorąc pod uwagę tendencje wzrastającego zainteresowania taką formą turystyki, również w powiązaniu z promowaną w gminie agroturystyką, należy przewidywać możliwości jej rozwoju.

3.8.4. W żegludze śródlądowej.

W programie modernizacji Odrzańskiego Systemu Wodnego zakłada się dostosowanie odrzańskiej drogi wodnej do parametrów IV klasy (klasa międzynarodowa) – zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2002 r. w sprawie klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych (Dz. U. z 2002 r., Nr 77, poz. 695). Program ten zakłada wykorzystanie, po modernizacji i przebudowie, przede wszystkim istniejącej infrastruktury hydrotechnicznej.

Należy spodziewać się aktywizacji i wzrostu transportowego wykorzystania rzeki, zarówno w relacjach ze Szczecinem, z portami ujścia Odry, poprzez kanał Odra – Havela z aglomeracją berlińską i zachodnioeuropejską siecią dróg wodnych, a poprzez drogę wodną Wisła – Odra z wielkopolskim obszarem gospodarczym. Dla gminy Boleszkowice nie wiąże się to z bezpośrednim przełożeniem na rozwój gospodarczy. Transport rzeczny w gminie Boleszkowice kojarzy się jedynie z eksploatacją kruszyw i jest prowadzony w sposób prymitywny i niezorganizowany. Jednakże udrożnienie drogi wodnej na Odrze w powiązaniu z atrakcjami turystycznymi regionu może zaowocować wzmożoną aktywnością w tym obszarze.

4. W zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym jako najważniejsze przyjmuje się:

- Opracowanie i wdrożenie programów kanalizacji i gazyfikacji miejscowości.
- Stworzenie i wdrożenie programu zagospodarowania odpadów.
- Utrzymanie i rozwój ogólnodostępnych obiektów rekreacji i sportu oraz obiektów kultury i opieki zdrowotnej.
- Modernizacja sieci dróg gminnych.
- Budowa i propagowanie tras rowerowych lokalnych i ponadlokalnych.
- Budowa obejścia drogowego miejscowości Boleszkowice w ciągu drogi krajowej nr 31 - inwestycja o znaczeniu lokalnym jak i ponadlokalnym.
- Realizacja przeprawy promowej przez Odrę na wysokości Porzecza w ciągu drogi wojewódzkiej nr 127 – inwestycja o znaczeniu lokalnym jak i ponadlokalnym.
- Rekultywacja nieczynnego wysypiska odpadów komunalnych i innym dzikich składowisk odpadów.

5. W zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przyjmuje się:

- Wg podziału województwa na strefy funkcjonalne (przyrodniczo – gospodarcze) gmina Boleszkowice znajduje się w obszarze oznaczonym symbolem III K – Obszar Dębnowski. W skład strefy oprócz Boleszkowic wchodzi jeszcze gmina miejsko – wiejska Dębno. Podstawowa funkcja obszaru to gospodarka rolna i leśna, aktywizacja gospodarcza (przemysł przetwórczy) i rozwój turystyki.
- W obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego na terenie gminy Boleszkowice nie ma zadań wpisanych do rejestru zadań rządowych województwa.
- W kierunkach rozwoju infrastruktury drogowej przewiduje się: droga nr 31: Szczecin — Gryfino — Chojna — Sarbinowo — Kostrzyn — Słubice; droga wzdłuż granicy zachodniej, pośrednio obsługująca przejścia graniczne. Droga wymaga modernizacji, budowy obejścia Gryfina, obejść Widuchowej, Chojny, Mieszkowic, ew. Boleszkowic. Bardzo duże natężenie ruchu na odcinku Szczecin — Gryfino (rzędu 9500 poj./dobę); należy rezerwować teren pod budowę drogi po nowym przebiegu na tym odcinku.
- W ramach zamierzeń inwestycyjnych na sieci dróg krajowych województwa zachodniopomorskiego (pkt 4.2 w rozdz. Realizacja ponadlokalnych celów publicznych) ustalono modernizację drogi krajowej nr 31 na odcinku Nowe Brynki - Czepino - modernizacja skrzyżowania drogi krajowej nr 31 i nr 26 oraz drogi wojewódzkiej nr 124 w m. Chojna, modernizacja drogi na odcinku Widuchowa - Lisie Pole. Zamierzenia te wprawdzie dotyczą drogi o kluczowym znaczeniu dla gminy Boleszkowice lokalizowane są jednak poza jej granicami.
- W wykazie proponowanych zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych (pkt 4.4 w rozdz. Realizacja ponadlokalnych celów publicznych) znajduje się zadanie związane z modernizacją drogi wodnej na Odrze i doprowadzenie jej do IV – V klasy technicznej na odcinku Hohensaaten – Szczecin i III klasy technicznej na odcinku Hohensaaten - Kostrzyn.
- Ponadto przewiduje się prowadzenie prac związanych z modernizacją wałów i urządzeń zabezpieczających przed skutkami powodzi oraz zbudowanie systemu monitorowania sytuacji hydrologicznej zlewni rzeki Odry z systemem ostrzegania.
- W zakresie ochrony krajobrazu kulturowego plan zagospodarowania przestrzennego województwa proponuje utworzenie w granicach gminy Boleszkowice Obszaru Kulturowego OK 22.

Oprócz nowo projektowanych i przewidywanych rozwiązań do zadań o charakterze ponadlokalnym należy ochrona obszarów i obiektów o ustanowionej już randze, w tym ochrona obszaru parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody, zespołu przyrodniczo – krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, obiektów i układów zabytkowych, parków wiejskich i zabytkowych a także ochrona innych terenów określonych jako cenne przyrodniczo.

6. W zakresie ochrony mienia, zabezpieczenia przed powodzią i osuwaniem mas ziemnych.
   - zjawiska powodziowe - Obszarem corocznych zalewów powodziowych wywołanych nadmiernym napływem wód na skutek wiosennych i jesiennych wezbrań w Odrze, jest najniższy taras akumulacyjny w dolinie Odry (taras zalewowy). Najczęściej zalewana jest dolina Odry do rzędnej 10,5 m n.p.m., na powierzchni 700-1200 ha, w okolicy Kaleńska, Chlewic, Porzecza i Wielopola oraz dolina Myśli w okolicy Namyślina. Podczas powodzi lipcowej w 1997 r. zostały zalane tereny do rzędnej 15,5 m n.p.m. na powierzchni ok. 3200 ha. Ze względu na brak wałów przeciwpowodziowych wzdłuż brzegów Odry na obszarze gm. Boleszkowice, dochodzi tu do zalewów powodziowych o różnym zasięgu przestrzennym nawet kilka razy w roku.
   - zjawiska lodowe - Odcinek Kaleńsko-Porzecze (km 625) jest jednym z bardziej newralgicznych odcinków Odry granicznej, na którym zimą często tworzy się stała pokrywa lodowa. Towarzyszy jej zator śryżowy lub śryżowo-lodowy przegradzający w różnym stopniu przekrój poprzeczny koryta rzeki, wywołując lokalne piętrzenie wody. Skutkiem tych zatorów są często znaczne zniszczenia umocnień brzegowych, deformacja brzegów i dna rzeki oraz gwałtowne wezbrania wody, które mogą przekształcić się w powódź.
   - osuwiska - Terenem zagrożonym osuwiskami jest fragment strefy krawędziowej południowego zbocza doliny Myśli na odcinku Chwarszczany – Gudzisz. Jest to wysokie, strome zbocze wznoszące się do ok. 35 m nad dno doliny, o spadku 20 - 25%. Język starego, ustabilizowanego osuwiska widoczny jest nad jeziorem zaporowym elektrowni wodnej w Gudziszu. Podejmowanie okresowej eksploatacji piasku ze ściany tego zbocza oraz prowadzenie robót ziemnych u podstawy zbocza stanowi potencjalne zagrożenie uruchomienia mas ziemnych i bezpośrednie zagrożenie życia i mienia.

   Dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy zgodnie z wymogami przepisów odrębnych sporządzić studium określające w szczególności granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, uwzględniające częstotliwość jej występowania, ukształtowanie dolin rzecznych, strefę przepływu wezbrań powodziowych.

   Dla obszarów objętych planami miejscowymi a będącymi bezpośrednio zagrożonych powodzią należy określić warunki ich zagospodarowania.

   W części graficznej pokazano granicę terenów zalewowych.

   Kierunki i zasady rozwoju:
   - zakaz lokalizacji zabudowy na obszarach zalewowych,
   - wypracowanie programu ochrony przeciwpowodziowej z określeniem wielkości rzędnej tzw. wody Hp=1% (woda stuletnia).

7. W zakresie gospodarowania w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

   Rolnictwo

   Gleby wysokiej jakości gruntów ornych należące do 2-go pszennego dobrego i 4-go żytniego bardzo dobrego kompleksu przydatności rolniczej (gleby IIIa, IIIb, IVa klasy bonitacyjnej) powinny być chronione przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, zwłaszcza pod zabudowę. Gleby te powinny stanowić podstawowy ekosystem żywicielski i naturalną bazę do rozwoju gospodarczego gminy. Są to grunty objęte specjalnym trybem ochrony na mocy ustawy z 3.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Największa zwarta powierzchnia najurodzajniejszych gleb znajduje się na wysoczyźnie, w północno-wschodniej części gminy.

   Gleby gruntów ornych niskiej jakości (6 i 7 kompleks przydatności rolniczej), mało urodzajne oraz nie użytkowane rolniczo (odłogowane), jeśli nie zostały uwzględnione w programie zagospodarowania na cele rolnicze, mogą być przeznaczone do zalesienia lub innego zagospodarowania nierolniczego.

Tereny użytków zielonych winny pozostawać w ekstensywnym użytkowaniu rolniczym (dolina Odry i Myśli). Obok funkcji produkcji łąkarskiej, wzbogacają bioróżnorodność korytarzy ekologicznych i stref faunistycznych oraz sprzyjają naturalnej retencji wody.

Tereny użytków zielonych nie wykorzystywane rolniczo nie powinny być przeznaczone do zalesienia, zamiany na grunty orne i do zabudowy, ze względu na pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych i konieczności zachowania drożności naturalnych powiązań pomiędzy ekosystemami.

Przeznaczenie gruntów rolnych do zalesienia lub zabudowy winno być poprzedzone opracowaniem waloryzacji tych terenów pod kątem występowania cennych siedlisk przyrodniczych, które należy chronić przed zmianą użytkowania i zachować jako nieużytki naturogeniczne.

W obrębie użytków rolnych należy zachować wszelkie nieużytki naturogeniczne (oczka wodne, tereny podmokłe, bagienne, torfowiska, zarośla i zadrzewienia śródpolne), ze względu na ich ważną rolę biocenotyczną i walory krajobrazowe.

Na terenach podlegających erozji wodnej (na południe od Chwarszczan i Gudzisza) uzytkowanych rolniczo, wymagane jest prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych (orka w poprzek zbocza, pozostawienie na zimę okrywy roślinnej na obszarach narażonych na zmywanie, wprowadzenie specjalnego płodozmianu z roślinami wieloletnimi). Tereny nie użytkowane jako grunty orne powinny być zadrzewiane i zalesiane.

Na terenach zagrożonych osuwiskami (strome zbocze doliny Myśli pomiędzy Chwarszczanami i Gudziszem) należy zapewnić stabilizację gruntów m.in. poprzez wprowadzenie zadrzewień oraz szczególną kontrolę robót ziemnych prowadzonych u podstawy zbocza i na zboczu.

<u>Zasady zagospodarowania poza obszarem skoncentrowanej zabudowy miejscowości:</u>

- Wykorzystanie dużych połaci gruntów ornych dla rozwoju produkcji rolniczej; wprowadzenie różnych form specjalistycznej produkcji roślinnej,
- Rozwój przemysłu przetwórczego, również na bazie istniejących gospodarstw rolnych,
- Zakaz zabudowy gruntów rolnych poza wyznaczonymi strefami rozwoju (wg III. 11.1.).

<u>Leśnictwo</u>

Lasy należy użytkować zgodnie z ich wielofunkcyjną rolą zróżnicowaną w zależności od funkcji wiodących, którymi są lasy gospodarcze, ochronne i rezerwatowe; chronić przed przeznaczeniem na cele nieleśne; w obrębie lasu nie dopuszczać do zainwestowania niezwiązanego z ochroną i powiększaniem zasobów leśnych oraz spełnianiem funkcji społecznych lasu.

<u>Zasady gospodarowania:</u>

- Zachowanie trwałości istniejących zasobów leśnych; ochrona przed przeznaczeniem na cele nieleśne.
- Wprowadzenie zalesień na terenach mało urodzajnych gleb (gleby o niskich klasach bonitacyjnych) sąsiadujących z kompleksami leśnymi, w strefach alimentacji wód podziemnych, na terenach o wysokim stopniu zagrożenia zasobów jakościowych wód podziemnych, na terenach zagrożonych erozją.
- Bezwzględnie należy chronić przed zalesieniem śródleśne użytki zielone i torfowiska w celu wzbogacenia bioróżnorodności lasu i zachowania zróżnicowanych ekosystemów stref faunistycznych. Należy pozostawić je do naturalnej sukcesji leśnej.
- Chronić przed swobodną penetracją turystyczną lasy w strefie ochronnej miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych. Obowiązuje tu zakaz dokonywania zmian obejmujących wycinanie drzew i krzewów, prowadzenie robót melioracyjnych, wznoszenie obiektów, urządzeń i instalacji oraz innych prac

mających wpływ na ochronę miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych, a także zabrania się przebywania poza miejscami wyznaczonymi.

8. W zakresie eksploatacji i zabezpieczenia obiektów położonych w złożach kopalin, obszary, dla których wyznacza się filar ochronny.

Wnioski i zalecenia:

1. Złoże gazu ziemnego i ropy naftowej „Namyślin" ze względu na wysokie zasiarczenie kopalin nie jest obecnie eksploatowane.
2. Perspektywy eksploatacji węgla brunatnego nie znajdują obecnie uzasadnienia ekonomicznego (zasoby pozabilansowe).
3. Złoże kruszywa naturalnego „Gudzisz" zostało wyłączone z eksploatacji, ale nadal figuruje w Bilansie 2002. Wymagane jest rozliczenie zasobów.
4. Dwie duże kopalnie kruszywa naturalnego w Kaleńsku i Chlewicach działają w granicach Parku Krajobrazowego „Ujście Warty". Oddziaływanie tych zakładów górniczych na środowisko jest wyraźnie uciążliwe.
   Wyraża się to:
   - przekształceniami w krajobrazie,
   - niszczeniem siedlisk flory i fauny,
   - zagrożeniem jakości wód podziemnych (ropopochodne),
   - intensyfikowaniem zagrożeń powodziowych,
   - destrukcyjnym oddziaływaniem na lokalne warunki bytowe mieszkańców (nasilony transport, hałas, spaliny, zniszczone drogi i środowisko).
5. Intensywna presja na uruchomienie eksploatacji kruszywa w rejonie Namyślina (złoże Namyślin E) stanowi bardzo czytelne zagrożenie dla środowiska, przede wszystkim lasów porastających tarasy rzeczne doliny Odry. Uruchomienie eksploatacji na obszarze blisko 50 ha niesie za sobą likwidację zasobów leśnych na obszarze co najmniej o 50 % większym (hałdy, drogi dojazdowe, zakład przetwórczy, zasięg zapylenia itp.). Czysto merkantylne interesy firm o mało stabilnej sytuacji finansowej nie gwarantują prawidłowej rekultywacji i zabezpieczeń proekologicznych i nie mogą przysłaniać rozmiaru strat i szkód w środowisku przyrodniczym, które są długotrwałe w przeciwieństwie do żywotności władz administracyjnych i związanych z nimi grup nacisku ekonomicznego.

Wyznaczenia filarów ochronnych w złożach kopalin wymagają wszelkie istniejące obiekty budowlane, w tym zabudowa, drogi, instalacje infrastruktury technicznej, słupy i maszty oraz lasy i obiekty podlegające ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

Eksploatacja w granicach stref ochronnych stanowisk archeologicznych, jest możliwa na warunkach określonych dla strefy ochronnej stanowisk.

9. W zakresie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na obszarze gminy Boleszkowice znajduje się kilka zdegradowanych obszarów wymagających rekultywacji. Są to przede wszystkim tereny wyrobisk poeksploatacyjnych oraz nieczynne składowisko odpadów komunalnych przy stacji kolejowej Boleszkowice.

Przykładem dobrze przeprowadzonej i sfinalizowanej rekultywacji wyrobiska górniczego jest dawna żwirownia na złożu „Gudzisz". Obszar został zrekultywowany poprzez wykorzystanie poeksploatacyjnego zbiornika wodnego do urządzenia stawu hodowlanego oraz zalesienie terenu otaczającego wyrobisko. W przyszłości może być tu urządzony punkt widokowy i miejsce postojowe (położenie śródleśne, duża różnica wysokości pomiędzy lustrem wody i koroną wyrobiska, niewielka odległość od wsi Gudzisz i drogi nad Myślą Dębno – Namyślin – Kostrzyn).

Wyrobisko poeksploatacyjne na złożu „Wysoka" znajdującym się w pagórze kemowym koło Wyszyny zostało w części zalesione a częściowo uległo renaturalizacji w wyniku sukcesji roślinnej.

Prace rekultywacyjne zostały rozpoczęte w północnej części pola II na złożu „Kaleńsko" w kierunku urządzenia zbiornika wodnego do celów rekreacyjnych i zalesienia otoczenia wyrobiska górniczego.

W odniesieniu do większości terenów poeksploatacyjnych proponowany jest leśny kierunek rekultywacji, natomiast w przypadku kopalni kruszywa Chlewice – kierunek wodny a kopalni kruszywa Kaleńsko – kierunek wodny i leśny.

Niektóre antropogeniczne deformacje terenu powstałe głównie w wyniku prowadzonej eksploatacji surowców mineralnych i dotąd niezrekultywowane, często likwiduje sama przyroda poprzez spontaniczną sukcesję roślinności (skupiska ekspansywnych różnogatunkowych drzew i krzewów). Ten sposób renaturalizacji należy w wielu przypadkach usankcjonować, ze względu na tworzące się ostoje dla drobnej fauny oraz urozmaicenie krajobrazu rolniczego.

Restrukturyzacji i przekształceń wymagają również tereny byłych gospodarstw rolnych (PGR, SKR) w Wysokiej i Chwarszczanach oraz teren zlikwidowanej jednostki wojskowej pomiędzy Boleszkowicami i Wysoką. Na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wskazano takie tereny jako obszary wymagające przekształceń w kierunkach związanych z gospodarką rolną, przetwórstwem rolno – spożywczym, usługami czy produkcją i składowaniem oraz uzupełniającą funkcją mieszkalną z usługami w zależności od lokalnych potrzeb i możliwości.

10. W zakresie obszarów zamkniętych.

W granicach gminy Boleszkowice nie wyznacza się obiektów i obszarów zamkniętych w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa (Dz. U. Nr 141 z 2003 r., poz. 1368).

Istniejące niegdyś na terenie gminy obiekty wojskowe i ochrony pogranicza zostały zlikwidowane a tereny i obiekty po nich przejęte zostaną przekształcone na inne funkcje.

11. Kierunki i zmiany w strukturze funkcjonalno – przestrzennej

11.1. Jednostki funkcjonalno - przestrzenne

W strukturze przestrzennej gminy wyraźnie zarysowuje się określony i utrwalony już podział, nie przewiduje się w tej sferze radykalnych zmian a jedynie wzmacnianie i zrównoważony rozwój istniejących struktur funkcjonalno - przestrzennych.

Ze względu na zróżnicowanie obszaru gminy pod względem geoprzyrodniczym oraz możliwości i kierunki w przewidywanym rozwoju funkcjonalnym i przestrzennym, wyodrębniono podstawowe jednostki funkcjonalno - przestrzenne o określonej dominującej funkcji:

A. Północno-wschodnia część gminy z ośrodkiem gminnym - Boleszkowicami i miejscowościami - Wysoka, Wyszyna, kolonią Wierutno oraz Boleszkowice PKP.

Poza skoncentrowaną zabudową miejscowości charakterystyczne dla tego obszaru są rozrzucone osady, przysiółki i kolonie. Pod względem krajobrazowym obszar o zdecydowanie jednorodnym charakterze zdominowany rozległymi połaciami użytków rolnych, głównie dobrej jakości. Od strony południowej obszar zamyka kompleks leśny rozciągający się na większej części gminy.

Głównym ośrodkiem są Boleszkowice pełniące funkcję obsługi administracyjnej gminy, inne funkcje to poza mieszkaniową, oświata, usługi zdrowia, kultury, handel, usługi rzemiosła, obsługa rolnictwa.

Przy obecnym minimalnym spadku demograficznym, jakim charakteryzuje się gmina trudno jest przewidzieć zapotrzebowanie na tereny inwestycyjne. Należy jednak zabezpieczyć możliwość rozwijania podstawowych funkcji usługowych ośrodka jak i innych niewystępujących obecnie form działalności usługowej i inwestycyjnej, poprzez wyznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego

odpowiednich terenów i ustalenie zasad ich zagospodarowania.
Poza wyznaczonymi obszarami lokalizacji funkcji mieszkaniowej z usługami w sąsiedztwie Boleszkowic wskazuje się możliwość lokalizacji funkcji produkcyjnych i usługowych, w tym związanych z obsługą ruchu drogowego. Dopuszcza się także możliwość lokalizacji zespołów elektrowni wiatrowych.
Dla porządkowania stanu przestrzeni jednostki ważne jest rozwiązanie kwestii nieczynnego wysypiska odpadów komunalnych, wykorzystanie poprzez restrukturyzację i przekształcenie terenów po jednostce wojskowej i po państwowym gospodarstwie rolnym w Wysokiej.
Inną ważną sprawą dla kształtowania docelowego układu przestrzennego będzie realizacja obejścia drogowego Boleszkowic wraz z towarzyszącymi zespołami usługowymi.

B. Zdecydowanie najbardziej urozmaicona pod względem krajobrazowym jak i funkcjonalnym część gminy, rozciągająca się wzdłuż doliny Myśli aż po jej ujście do Odry. Włączono do niej miejscowości Chwarszczany, Gudzisz, Reczyce, Namyślin oraz w części Chlewice i Porzecze zlokalizowane na zachodnim skraju kompleksu leśnego i jednocześnie na styku z obszarem jednostki nadodrzańskiej - C. Gudzisz i Namyślin jako ośrodki najlepiej wyposażone w usługi – szkoła, kościół, ośrodki kultury, handel, pełnią i będą pełniły funkcję wspomagającą dla ośrodka gminnego.
W jednostce lokalizuje się strefy zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej z usługami towarzyszącymi, w tym usługami rzemiosła i nieuciążliwej produkcji.
Najdalej na zachód wysunięte miejscowości Porzecze i Chlewice, ze względu na zagrożenie powodziowe będą stanowiły raczej ośrodki lokalizacji funkcji turystycznych z jednoczesnym przekształcaniem i wycofywaniem funkcji mieszkalnej na tereny niezagrożone.
Jednostka ta ze swoimi atrakcjami krajobrazowymi, przyrodniczymi, historycznymi i infrastrukturalnymi stanowi podstawę do budowy programu rozwoju turystyki na terenie gminy.

C. Rozciąga się wzdłuż Odry, czyli południowo - zachodniej granicy gminy będącej jednocześnie granicą państwa. Najniżej położona część gminy i takie usytuowanie ma największy wpływ na gospodarowanie jej przestrzenią zagrożoną zalewaniem przez wezbrane wody Odry. Obszar charakteryzuje się dużą rozmaitością form krajobrazowych i hydrogeologicznych. Jest również intensywnie wykorzystywany poprzez eksploatację złóż kruszyw. W południowej części jednostki znajduje się miejscowość Kaleńsko.
W centralnej i północnej części położone są miejscowości Chlewice i Porzecze w części włączone do jednostki B, w części jednak pozostające pod wpływem niekorzystnych uwarunkowań wynikających z położenia w obszarze zagrożonym powodziami. Główną atrakcją tej części gminy są wartości krajobrazowe i przyrodnicze a podstawowy kierunek rozwoju będzie się opierał na rekreacji i turystyce przy uwzględnieniu wartości przyrodniczych i zagrożeń naturalnych. Nie wyklucza to prowadzenia gospodarki rolniczej czy hodowlanej w oparciu o naturalne zasoby obszaru.

D. Największa jednostka i jednocześnie najbardziej jednorodna pod względem zagospodarowania. Kompleks leśny zajmujący ponad 50 % powierzchni gminy rozdzielony na dwie części, południową i północną, przez dolinę Myśli (jednostka B). Stanowi doskonałe zaplecze a jednocześnie barierę dla lokalizowanych w jednostce B funkcji mieszkalno rekreacyjnych i związanych z nimi usług. Główna funkcja to ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego i gospodarka leśna z możliwością rozwoju przetwórstwa i produkcji w oparciu o dostępne zasoby leśne i zainwestowanie (np. zlikwidowany tartak w Namyślinie). Dopuszcza się rekreacyjne wykorzystanie wyznaczonych do tego celu enklaw, w tym terenów

rekultywowanych takich jak żwirownia „Gudzisz" czy ośrodków obsługi gospodarki leśnej wykorzystywanych jako obiekty rekreacji (np. Wielopole czy istniejący parking leśny w miejscu dawnej osady leśnej Krępno). We wschodniej części obszaru, przy drodze krajowej Nr 31 dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń związanych z przetwórstwem, utylizacją i usuwaniem odpadów komunalnych oraz funkcji produkcyjno – usługowej i rzemiosła przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z ochrony środowiska przyrodniczego.

Poza dominującą funkcją określoną dla poszczególnych jednostek możliwa jest lokalizacja obiektów i urządzeń uzupełniających i towarzyszących związanych z gospodarką komunalną i obsługą ludności w tym urządzeń infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.

We wszystkich wymienionych rejonach występują ograniczenia rozwoju poszczególnych funkcji ze względu na wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

Ze względu na szczególne uwarunkowania przyrodniczo – krajobrazowe a także konieczność ochrony zachowanych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustala się zakaz zabudowy na obszarach gruntów rolnych nie objętych żadną ze stref funkcjonalnych i niewskazanych do zainwestowania (poza dopuszczalnymi w jednostce A uzupełnieniami w bezpośrednim sąsiedztwie rozproszonej zagrodowej zabudowy kolonialnej i osiedlowej lokalizowanej wyłącznie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych wyposażonych w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz lokalizacji, w granicach wyznaczonych terenów, elektrowni wiatrowych i towarzyszącej im infrastruktury technicznej, w tym stacji transformatorowych w zależności od potrzeb).

Ograniczeniem w zainwestowaniu terenów jest również dostępność do dróg publicznych oraz zapewnienie możliwości zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną. Dlatego przy przeprowadzaniu zmian użytkowania terenów rolnych na funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne, usługowe, produkcyjne wskazane jest dokonywanie tych zmian, w pierwszej kolejności dla terenów o najłatwiejszym dostępie do dróg i infrastruktury technicznej.

Decyzja o kolejności wprowadzania zmian w użytkowaniu gruntów powinna być wynikiem analiz uwzględniających miedzy innymi koszty uzbrojenia i późniejszego funkcjonowania zabudowy.

11.2. Strefy funkcjonalne – kierunki zagospodarowania, przeznaczenie terenów.

W ramach jednostek funkcjonalno - przestrzennych A, B, C i D wydzielono (wg mapy studium) strefy funkcjonalne o różnych, dominujących lub preferowanych na tych terenach funkcjach. Są to jednocześnie tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne a więc stanowią zgodnie z art. 14, ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tereny i granice planów miejscowych:

- strefy istniejącego zainwestowania – poza wyznaczonymi nowymi i opisanymi poniżej strefami lokalizacji poszczególnych funkcji i zabudowy dla oznaczonych na mapie studium terenów istniejącej zabudowy miejscowości, kolonii i przysiółków oraz terenów użytkowanych gospodarczo i produkcyjnie ustala się kontynuację obecnej funkcji tj. zabudowy rolniczej, mieszkaniowej, rekreacyjnej, usługowej, gospodarczej i produkcyjnej z możliwością jej rozbudowy, uzupełniania i przekształcania w zgodzie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.
- strefy mieszkalno - usługowe – „MN/R", „MN/R, U", „MN, U" – zabudowy mieszkaniowej (MN) jedno i wielorodzinnej z możliwością lokalizacji zabudowy zagrodowej (RM) w zależności od potrzeb z towarzyszącymi usługami (U) komercyjnymi i publicznymi - oświata, zdrowie, kultura, sport, rekreacja, handel i gastronomia, drobne nieuciążliwe rzemiosło i produkcja z usługami w zakresie obsługi ruchu turystycznego i transportu;

- strefy usługowe – „U/MN" – lokalizacji funkcji usługowych; usług rzemiosła i nieuciążliwej produkcji oraz innych usług uzupełniających z towarzyszącą zabudową mieszkaniową na potrzeby osób prowadzących działalność usługową;
- strefy rozwoju funkcji mieszkalnej i rekreacyjnej z usługami – „MN, US, U"; „MN, US" – o dominującej funkcji mieszkaniowej z możliwością przekształcania i uzupełniania funkcją rekreacyjną (mieszkalną, pensjonatową, kempingową itp.) wraz z towarzyszącymi usługami;
- strefy rozwoju funkcji rekreacyjnej z usługami – „US, U" – lokalizacji urządzeń i obiektów związanych z obsługą ruchu turystycznego, rekreacji i sportu oraz zabudowy rekreacyjnej (mieszkalnej i o charakterze pobytowym, pensjonatowej i kempingowej w tym pola namiotowe i zespoły letniskowej zabudowy pobytowej) całorocznej i sezonowej w zależności od potrzeb wraz z towarzyszącymi usługami nieuciążliwymi związanymi bezpośrednio z obsługą funkcji podstawowej;
- strefy rozwoju funkcji rekreacyjnej – „US" – zabudowy rekreacyjnej i uzupełniającej usługowej, na bazie istniejącego i nowego zainwestowania miejscowości Porzecze, Chlewice i Kaleńsko oraz osady leśnej Wielopole. Ze względu na położenie na styku z obszarem zalewowym preferuje się nie rozwijanie i wycofywanie funkcji mieszkalnej na korzyść rekreacyjnej, letniskowej całorocznej i pobytowej wraz z towarzyszącymi usługami przy uwzględnieniu realnego zagrożenia powodziowego;
- strefa usługowa – „U" – lokalizacji funkcji usług związanych głównie z obsługą komunikacyjną i obsługą ruchu turystycznego (miejsca obsługi podróżnych, w tym usługi hotelarskie, pensjonaty, motele, gastronomia i handel a także rzemiosło i inne usługi uzupełniające – strefy powiązane i lokalizowane w oparciu o inne wyznaczone strefy funkcjonalne w powiązaniu z istniejącym układem komunikacyjnym w Chwarszczanach i projektowanym obejściem drogowym Boleszkowic gdzie dokładne sprecyzowanie ich zasięgu nastąpi na etapie analiz i prac planistycznych związanych z wyznaczeniem trasy obejścia;
- strefa produkcyjno – usługowa – „P, U"; „P, U/R" – lokalizacji funkcji uciążliwych, produkcyjnych i składowo - magazynowych, usług rzemiosła i innych usług uzupełniających w zależności od potrzeb – w ramach przekształcania i restrukturyzacji obszarów zdegradowanych oraz poprzez nowe lokalizacje;
  - dla terenu byłego PGR-u w Wysokiej oznaczonego symbolem „P, U/R", ze względu na położenie w centralnej części rolniczej strefy produkcyjnej o wysokich walorach użytkowych przyjmuje się preferencję dla restrukturyzacji i przekształceń w kierunku rolno - spożywczym, nie wyklucza to lokalizacji innych funkcji w tym usługowych, produkcyjnych i magazynowo – składowych jeśli będzie to uzasadnione względami ekonomiczno - społecznymi;
- strefa produkcyjno – usługowa – „P, U/MN" – lokalizacji nieuciążliwych funkcji produkcyjnych, usług rzemiosła i innych usług uzupełniających z towarzyszącą zabudową mieszkaniową na potrzeby osób prowadzących działalność usługową – w ramach przekształcania istniejącego zainwestowania oraz poprzez nowe lokalizacje;
- strefa infrastruktury technicznej – „NU", „NO" – lokalizacji obiektów i urządzeń przetwórstwa, utylizacji i usuwania odpadów komunalnych;

Dla wyznaczonych stref gmina sporządzi plany miejscowe w kolejności zgodnej z potrzebami i przy uwzględnieniu wszelkich uwarunkowań i wytycznych zawartych w studium, a w szczególności ograniczeń i wymogów ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

W przypadku realizacji zamierzenia inwestycyjnego wymagającego zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolne w trybie planu miejscowego, a położonego poza strefami wskazanymi do opracowania planów, dopuszcza się opracowanie planu w granicach stref istniejącego zainwestowania dla obszaru określonego w przestrzeni i na mapie studium takimi elementami zagospodarowania terenu jak istniejące drogi publiczne, pierzeje zabudowy i inne elementy

zagospodarowania terenu umożliwiające jednoznaczne określenie granic zewnętrznych terenu.

Jednocześnie, zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków ustala się obowiązek objęcia opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego części miejscowości i ich zainwestowania objętych strefą ochrony konserwatorskiej „B" w Boleszkowicach i Gudziszu.

11.3. Kierunki, wytyczne i wskaźniki w zagospodarowaniu terenów – wytyczne do planów.

11.3.1. Zasady i wytyczne ogólne.

- Ustala się generalną zasadę kształtowania zabudowy w nawiązaniu do występujących w terenie historycznych elementów i form, do sprecyzowania w ustaleniach szczegółowych planów w zależności od lokalizacji, sąsiedztwa i stanu zachowania wartości historycznych;
- Zasady wzajemnego oddziaływania i funkcjonowania poszczególnych funkcji w ramach jednej strefy funkcjonalnej regulować będą ustalenia planu miejscowego w zgodzie z przepisami odrębnymi;
- Na terenach oznaczonych symbolem ze znakiem „U" (MN, U; MN, US, U; MN/RM, U; US, U) możliwe jest lokalizowanie funkcji usługowych jako wydzielonych i samodzielnych obiektów w całości przeznaczonych pod usługi, przy założeniu, ze powierzchnia tej funkcji nie przekroczy 20 % powierzchni całej strefy – wymóg ten nie dotyczy terenów w całości wskazanych pod realizację funkcji usługowych i oznaczonych wyłącznie symbolem „U" oraz terenów produkcyjno – usługowych (P, U; P, U/MN; P, U/R);
- Na pozostałych obszarach lokalizowanie funkcji usługowych jest możliwe jako uzupełnienie funkcji podstawowej strefy, czyli np. wyłącznie jako towarzyszącej funkcji mieszkaniowej czy rekreacyjnej;
- Na terenach z funkcją dominującą produkcyjną lub usługową (takich jak „P, U/MN"; „U/MN") nie ustala się obowiązku lokalizowania funkcji mieszkalnej i łączenia tej funkcji z usługową, nie stanowi to warunku dla realizacji funkcji usługowych;
- Dopuszcza się wykorzystanie dla celów zagospodarowania rekreacyjnego wydzielonych enklaw lasów przy terenach mieszkaniowych i rekreacyjnych, w tym terenów rekultywowanych (jak np. teren nie eksploatowanego złoża „Gudzisz"), przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska i krajobrazu.
- Należy zachować wszelkie istniejące obiekty i tereny sportu i rekreacji ogólnodostępnej takie jak boiska, place zabaw, świetlice i kluby wiejskie.
- Przy wyznaczaniu terenów do przekształceń należy uwzględniać potrzeby wynikające ze zwiększonego zapotrzebowania na miejsca parkingowe, przebiegi tras i ścieżek rowerowych, tras pieszych i konnych w powiązaniu z terenami rekreacyjnymi w gminie jak i w gminach sąsiednich.
- Przy ustalaniu zasad zagospodarowania terenów położonych w sąsiedztwie zbiorników wodnych, rzek i cieków należy bezwzględnie zachować swobodny, nieprzegrodzony dostęp do brzegów o szerokości ustalonej na podstawie warunków lokalnych.
- Przy ustalaniu zasad zagospodarowania terenów z urządzeniami melioracyjnymi i drenarskimi należy zachować ich drożność lub przebudować w uzgodnieniu z ich zarządcą.
- Przy ustalaniu zasad zagospodarowania nowych terenów należy ustalać generalną zasadę stosowania ogrodzeń bez podmurówek i fundamentów ciągłych na całej długości ogrodzenia. Należy bezwzględnie pozostawiać wolną nieprzegrodzoną przestrzeń o wysokości 10 – 20 cm ponad terenem wzdłuż ogrodzenia od strony otwartych terenów zielonych i działek sąsiednich – nie dotyczy granic wzdłuż dróg publicznych.
- Przy ustalaniu zasad zagospodarowania nowych terenów należy ustalać wielkość maksymalnej powierzchni zabudowanej w granicach 10 – 30 % w zależności od lokalnych warunków i występujących wartościowych elementów środowiska

przyrodniczego z dopuszczeniem innych parametrów w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

- Należy również ustalać wymóg maksymalnego zachowania istniejącej zieleni wysokiej, użytków ekologicznych, oczek wodnych, korytarzy ekologicznych.
- Przy ustalaniu zasad zagospodarowania należy uwzględniać, jeśli takie będą opracowane, postanowienia planów ochrony sporządzanych dla poszczególnych elementów środowiska objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych oraz wytyczne z innych programów określających prawne wymogi ochrony środowiska jak np. dla zbiornika wód podziemnych GZWP 134.

11.3.2. Zasady i wytyczne szczegółowe.

- Strefy projektowane mieszkalno – usługowe „MN/R", „MN/R, U", „MN, U", usługowe „U/MN", rozwoju funkcji mieszkalnej i rekreacyjnej z usługami „MN, US, U"; „MN, US", rozwoju funkcji rekreacyjnej z usługami „US", „US, U", rozwoju funkcji rekreacyjnej „US" oraz strefy istniejącego zainwestowania miejscowości, kolonii i przysiółków:
  Zasady zagospodarowania:
  - Funkcje terenów:
    - mieszkaniowa,
    - rekreacyjna,
    - usługowa,
    - rolnicza,
    - administracyjna obsługa ludności,
    - usługi komercyjne i publiczne,
    - kultura i oświata,
    - infrastruktura techniczna,
    - zieleń urządzona,
    - ogólnodostępne tereny rekreacyjne,
  - Wykluczona lokalizacja uciążliwych funkcji produkcyjnych oraz rzemiosła uciążliwego, w przypadku istniejącego zainwestowania należy dążyć do zminimalizowania niekorzystnego oddziaływania obiektów uciążliwych.
  - Wysokość projektowanej zabudowy (nie więcej jak 3 kondygnacje nadziemne, przy czym trzecia kondygnacja wyłącznie jako ukryta w dachu wysokim, zawsze jednak należy uwzględnić istniejącą w sąsiedztwie zabudowę, jej parametry i nową zabudowę kształtować jako kontynuację istniejącej); wielkość działek – dostosowana do lokalnych wartości i parametrów (nowe wydzielenia w miarę możliwości należy prowadzić prostopadle do linii rozgraniczających przyległych dróg i ulic, chyba, że inny podział jest uzasadniony lokalnymi uwarunkowaniami).
  - Na terenach kształtowanych w oderwaniu od istniejących uwarunkowań należy zachować maksymalną wysokość 2 kondygnacji nadziemnych (włącznie z kondygnacja w dachu wysokim) i minimalną wielkość wydzielanej działki budowlanej – 1500 m^2.
  - Należy bezwzględnie przestrzegać zapisów planistycznych odnośnie stosowania form i materiałów architektonicznych nawiązujących do dziedzictwa kulturowego regionu.
  - Wskazane jest wprowadzanie zakazu stosowania płaskich dachów (poniżej 30^o) zarówno dwu jak i czterospadowych tzw. kopertowych jako zupełnie obcych form przestrzennych.
  - Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zespołów mieszkaniowych, mieszkalno – usługowych, rekreacyjnych i rekreacyjno - usługowych należy przewidzieć minimum 20 % terenu ogólnodostępnego pod zieleń, rekreację ogólnodostępną i infrastrukturę techniczną. Ustala się również maksymalną powierzchnię zabudowy działki mieszkaniowej i rekreacyjnej - 20%.
  - Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaleca się realizację usług na wydzielonych terenach w formie zespołów

usługowych wraz z zielenią towarzyszącą – nie dotyczy usług wbudowanych i towarzyszących zabudowie mieszkaniowej i rekreacyjnej.

- Strefy usługowe „U" – związane głównie z obsługą komunikacyjną (miejsca obsługi podróżnych) w tym z dopuszczeniem rzemiosła i innych usług uzupełniających:
  Zasady zagospodarowania:
  - Funkcje terenów:
    - wszelkie usługi związane z obsługą ruchu drogowego,
    - rzemiosło,
    - handel,
    - infrastruktura techniczna,
    - zieleń izolacyjna, urządzona i ogólnodostępne tereny rekreacyjne,
  - Wykluczenie lokalizowania funkcji mieszkalnej.
  - Wysokość projektowanej zabudowy – nie więcej niż 12 m, wielkość działek – dostosowana do potrzeb przedsięwzięcia (nowe wydzielenia w miarę możliwości należy prowadzić prostopadle do linii rozgraniczających przyległych dróg i ulic, chyba, że inny podział jest uzasadniony lokalnymi uwarunkowaniami).
  - Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla zespołów usługowych należy przewidzieć minimum 30 % terenu ogólnodostępnego pod zieleń, w tym izolacyjną, rekreację ogólnodostępną i infrastrukturę.
  - Uciążliwości planowanych inwestycji powinny zamknąć się w granicach własnych działek.
  - Należy wprowadzać nasadzenia zieleni izolacyjnej, szczególnie od strony sąsiedztwa terenów zamieszkania i rekreacji.

- Strefy produkcyjno - usługowe „P, U/MN" – nieuciążliwa działalność produkcyjna i rzemieślnicza z możliwością lokalizacji towarzyszącej zabudowy mieszkaniowej:
  Zasady zagospodarowania:
  - Funkcje terenów:
    - usługi nieuciążliwego rzemiosła i produkcji ,
    - handel i składowanie,
    - infrastruktura techniczna,
    - zieleń izolacyjna,
  - Na terenach usługowych dopuszcza się zabudowę mieszkaniową poza zasięgiem szkodliwego oddziaływania obiektów uciążliwych, natomiast na terenach produkcyjnych – jedynie obiekty socjalne towarzyszące funkcji podstawowej.
  - Wysokość projektowanej zabudowy – nie więcej niż 12 m, do trzech kondygnacji nadziemnych (trzecia kondygnacja wyłącznie jako ukryta w dachu wysokim).
  - Wielkość działek dostosowana do potrzeb inwestycyjnych (nowe wydzielenia w miarę możliwości należy prowadzić prostopadle do linii rozgraniczających przyległych dróg i ulic, chyba, że inny podział jest uzasadniony lokalnymi uwarunkowaniami).
  - Uciążliwości planowanych inwestycji powinny zamknąć się w granicach własnych działek.
  - Należy wprowadzać nasadzenia zieleni izolacyjnej, szczególnie od strony sąsiedztwa terenów zamieszkania i rekreacji.

- Strefy produkcyjno - usługowe „P, U"; „P, U/R" – lokalizacji funkcji uciążliwych, produkcyjnych i składowo - magazynowych, usług rzemiosła i innych usług uzupełniających:
  Zasady zagospodarowania:
  - Funkcje terenów:
    - produkcyjna, składowo - magazynowa, transport i przeładunek,

  - usługowa, w tym rzemiosło uciążliwe,
  - handel hurtowy i detaliczny towarzyszący prowadzonej działalności,
  - infrastruktura techniczna,
  - zieleń urządzona i izolacyjna,
- Wysokość projektowanej zabudowy – nie więcej niż 12 m, wielkość działek – dostosowana do potrzeb przedsięwzięcia (nowe wydzielenia w miarę możliwości należy prowadzić prostopadle do linii rozgraniczających przyległych dróg i ulic, chyba, że inny podział jest uzasadniony lokalnymi uwarunkowaniami).
- Uciążliwości planowanych inwestycji powinny zamknąć się w granicach własnych działek.
- Wprowadzenie zieleni izolacyjnej – min. 10 % powierzchni terenu.
- Dla terenu „P, U" położonego przy drodze krajowej nr 31 na północ od Gudzisza obowiązują ustalenia ochronne dla Obszaru Chronionego Krajobrazu „A" – Dębno – Gorzów.

- Strefy infrastruktury technicznej „NU", „NO" – lokalizacji obiektów i urządzeń przetwórstwa, utylizacji i usuwania odpadów komunalnych:
  Zasady zagospodarowania:
  - Funkcje terenów:
    - obiekty związane z gromadzeniem, utylizacją i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
    - infrastruktura techniczna.
  - Wykluczenie funkcji mieszkalnej.
  - Wysokość projektowanej zabudowy – nie więcej niż 12 m, wielkość działek – dostosowana do potrzeb przedsięwzięcia.
  - Odpowiednie zabezpieczenie środowiska przed szkodliwym wpływem inwestycji.
  - Wprowadzenie zieleni izolacyjnej.

Wysokości ustalone dla zabudowy nie dotyczą obiektów i urządzeń technicznych towarzyszących danej funkcji (takich jak maszty, kominy itp.) i niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania przedsięwzięcia.

12. Rodzaje i zakres dalszych prac planistycznych.

12.1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

- Zgodnie z art. 14 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gmina Boleszkowice sporządzi miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla wybranych jej części (stref funkcjonalnych lub innych obszarów wymagających opracowania planu). Działalność inwestycyjna na terenie gminy odbywać się będzie wówczas na podstawie ustaleń tych planów.
- Na rysunku Studium wydzielono w ramach jednostek funkcjonalno – przestrzennych strefy funkcjonalne, dla których gmina sporządzi plany miejscowe w kolejności zgodnej z zapotrzebowaniem i rachunkiem ekonomicznym.
- W miejscowości Boleszkowice i Gudzisz w ramach stref istniejącego zainwestowania planem należy objąć tereny w granicach wyznaczonych na mapie studium stref ochrony konserwatorskiej „B",
- Ponadto opracowaniem planu należy poprzedzić realizację obejścia drogowego Boleszkowic w ciągu drogi krajowej Nr 31,
- Opracowania planów wymagają również tereny potencjalnej eksploatacji złóż, obszary wskazane pod zalesienie i tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych.

12.2. Obligatoryjne opracowanie planów miejscowych wymagane jest dla:

- terenów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne, w tym dla wskazanych na tych gruntach poszczególnych stref funkcjonalnych;
- obszarów potencjalnej eksploatacji złóż,
- innych terenów wymagających opracowania planów miejscowych z uwagi na przepisy odrębne.

12.3. Inne prace planistyczne i opracowania uzupełniające w tym wymagane przepisami odrębnymi:

- Określenie potrzeb kompleksowych, skoncentrowanych usług dla miejscowości gminnej oraz miejscowości o funkcji ośrodków wspomagających.
- Program budowy i oznakowanie tras rowerowych, szlaków pieszych i konnych.
- Opracowanie programu promowania środkowej części gminy (wzdłuż biegu rzeki Myśli) dla rozwoju turystyki w powiązaniu z terenami nadodrzańskimi
- Ustanowienie stref ochrony zasobowej dla ujęć wód podziemnych. Ewentualna rozbudowa ujęć wymaga szczegółowej analizy hydrogeologicznej.
- Uporządkowanie stanu technicznego oraz prawno – własnościowego ujęć wód podziemnych.
- Wypracowanie programu ochrony przeciwpowodziowej z określeniem wielkości rzędnej tzw. wody Hp=1% (woda stuletnia).
- Rozpoznanie możliwości rozmieszczenia i wykorzystania studni w celu awaryjnego zaopatrzenia ludności w wodę (po przeprowadzeniu badań hydrogeologicznych).
- Program zagospodarowania odpadów.
- Program ochrony i rewitalizacji zabytkowych założeń parkowych.
- Specjalistyczne analizy dotyczące możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Poza tym obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody a położone w części bądź w całości w granicach gminy wymagają opracowania przez odpowiednie organy planów ochrony:

- Plan ochrony Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” – w części na terenie gminy Boleszkowice.
- Plany ochrony dla rezerwatów.
- Plan ochrony obszarów Natura 2000.

IV. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Przyjęte w studium kierunki i rozwiązania są odzwierciedleniem i zarazem wypadkową obecnego stanu zainwestowania i zagospodarowania przestrzeni a także wszelkich innych uwarunkowań, które zostały zebrane, przeanalizowane, zbadane i usystematyzowane w konfrontacji z realnymi możliwościami i potencjałem gminy.

Są to uwarunkowania zarówno w sferze społecznej, przestrzennej, gospodarczej, historycznej i przyrodniczej w kompletnym zakresie analizowanych zagadnień.

Jednym z głównych czynników determinujących przyszły rozwój gminy i jego kierunki jest jej położenie i to zarówno w układzie przyrodniczo – geograficznym jak i administracyjno - gospodarczym.

Uwarunkowania przyrodnicze takie jak czytelny podział na strefę rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnych, dolina Myśli i zalewowe tereny nadodrzańskie dosyć wyraźnie i jednoznacznie określają zarówno potencjał jak i przyszłe kierunki i możliwości rozwoju.

Położenie na skraju województwa, z dala od miejskich ośrodków wojewódzkich, głównych drogowych tras komunikacyjnych również nie przysparza atutów.

Przecinająca gminę magistralna linia kolejowa ma charakter tranzytowy i jak na razie nie jest identyfikowana z ewentualnym potencjałem gospodarczym.

Paradoksalnie przygraniczne położenie, inaczej jak dla wielu gmin przygranicznych nie wiąże się z wymiernymi korzyściami. Oczywiście związane jest to z brakiem funkcjonujących na terenie gminy połączeń transgranicznych. Pewne nadzieje wiąże się z możliwością uruchomienia przeprawy promowej w ciągu drogi wojewódzkiej na wysokości Porzecza.

Olbrzymi udział powierzchni zalesionej i to lasami o charakterze gospodarczym również nie przekłada się na rozwój chociażby w dziedzinie przetwórstwa drzewnego. Studium zakłada taką możliwość na bazie niefunkcjonujących obecnie obiektów, również przy wykorzystaniu potencjału linii kolejowej.

Północno – wschodnia część gminy ma zdecydowanie rolniczy charakter i taki przyjmuje się kierunek rozwoju przy możliwości wprowadzenia uzupełniających funkcji usługowych i produkcyjnych. Przebiegająca przez tą część gminy droga krajowa Nr 31 łącząca przejścia graniczne w Krajniku i w Kostrzynie daje możliwość lokalizacji usług związanych z obsługą ruchu drogowego. Z kolei obiekty po byłej jednostce wojskowej i PGR – Wysoka stanowią bazę wyjściową do lokalizacji funkcji usługowych rzemiosła i produkcji, oczywiście przy uwzględnieniu i poszanowaniu podstawowej rolniczej funkcji obszaru.

Uwarunkowania przestrzenno – przyrodnicze i historyczne części gminy położonej wzdłuż biegu rzeki Myśli od Chwarszczan aż po Chlewice dają poważną podstawę dla rozwoju funkcji mieszkalnej, rekreacyjnej i turystycznej na bazie istniejącego i nowego zainwestowania. Zaś istniejące na rzece obiekty „architektury technicznej" tj. elektrownii wodnych ze wszystkimi im towarzyszącymi urządzeniami i w otoczeniu niezwykłego krajobrazu stanowią nie lada atrakcję turystyczną.

Strefa nadodrzańska, równie wartościowa pod względem krajobrazowym, w znacznej części położona w granicach parku krajobrazowego „Ujście Warty". Niestety ewentualny rozwój miejscowości i terenów sąsiednich jest uwarunkowany a w zasadzie blokowany stałym zagrożeniem powodziowym. Dużym dysonansem w krajobrazie tej części gminy są kopalnie żwiru w Kaleńsku i Chlewicach.

Przyjęte w studium kierunki rozwoju w poszczególnych jednostkach funkcjonalno – przestrzennych stanowią rozwinięcie przytoczonych w skrócie wartości i potencjału w granicach wyodrębnionych obszarów.

I tak dla jednostki oznaczonej symbolem „A" – jako rolniczej przestrzeni produkcyjnej przyjęto przy warunkach wyżej określonych kontynuację dominujących obecnie funkcji mieszkaniowej, rolniczej, usługowej i rozwój nowych elementów na bazie istniejących obiektów i terenów wskazanych pod ich lokalizację.

Dla jednostki oznaczonej symbolem „B" – przyjęto ze względu na niezwykłe walory przyrodniczo - krajobrazowe rozwój funkcji mieszkalnej, usługowej, rekreacyjnej z ograniczonymi, uzupełniającymi terenami usługowo – produkcyjnymi. Na styku strefy

A, B i D przy drodze krajowej wskazano obszary lokalizacji obiektów związanych z gospodarką komunalną gminy w tym zagospodarowaniem odpadów oraz tereny lokalizacji komercyjnych funkcji usługowych i produkcyjnych. Wszystko to przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z ochrony elementów środowiska i krajobrazu w tym ochrony walorów istniejącego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Dla jednostki oznaczonej symbolem „C" ze względu na uwarunkowania przyrodnicze tj. położenie w strefie zagrożenia powodziowego, przyjęto możliwość rozwoju funkcji rekreacyjnych na bazie istniejącego zainwestowania przy uwzględnieniu realnego zagrożenia powodziowego. Jako uzupełniające dopuszcza się tu prowadzenie gospodarki rolniczej, hodowli, eksploatacji kopalin i w miarę możliwości lokalizacji funkcji usługowo – produkcyjnych.

Dla jednostki „D", największej powierzchniowo i zarazem najbardziej jednorodnej funkcjonalnie przyjęto z oczywistych względów kontynuację jej dotychczasowej funkcji, czyli gospodarki leśnej z możliwością lokalizacji funkcji związanej z przetwórstwem i produkcją drzewną na styku z jednostką „B" oraz funkcji usługowej rekreacji i turystyki na bazie istniejących obiektów i terenów rekultywowanych.

Dla poszczególnych funkcji lokowanych w wyznaczonych strefach funkcjonalnych określono w zależności od potrzeb zakres parametrów i wytycznych do planów miejscowych.

We wszystkich wymienionych rejonach występują ograniczenia rozwoju poszczególnych funkcji ze względu na wymogi ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, które należy uwzględniać przy formułowaniu ustaleń planów miejscowych.

Ze względu na szczególne uwarunkowania przyrodniczo – krajobrazowe a także konieczność ochrony zachowanych zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej ustalono zakaz zabudowy na obszarach gruntów rolnych nie objętych żadną ze stref funkcjonalnych i niewskazanych do zainwestowania.

V. ZAŁĄCZNIKI

- Mapa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Boleszkowice – skala 1:10 000.